

Azərbaycan beynəlxalq birliyin etibarlı və hörmətli üzvüdür

Prezident İlham Əliyev
Bakıda VII Ümumdünya Mədəniyyətlərarası
Dialoq Forumunun açılış mərasimində iştirak edib

Oktyabrın 27-də Bakıda "Ortaq gələcək
naminə dialoq" mövzusunda VII Ümum-
dünya Mədəniyyətlərarası Dialoq Forumu-
nun açılış mərasimi keçirilib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, Azərbaycan Res-
publikasının Prezidenti İlham Əliyev tədbir-
də iştirak edib.

Əvvəlcə birgə foto çəkdirilib.

Azərbaycan dövlətinin başçısı forumun
açılış mərasimində çıxış etdi.

2-3

Prezident İlham Əliyevin
sosial şəbəkə hesablarında
VII Ümumdünya
Mədəniyyətlərarası
Dialoq Forumunun açılışına
dair videoçarx paylaşılıb

<https://www.facebook.com/reel/2481406279018736>

Müstəqil siyasət,
qlobal nüfuz və
sarsılmaz birlik

**Prezident İlham Əliyevin VII Ümumdünya
Mədəniyyətlərarası Dialoq Forumunda çıxışı
Azərbaycanın milli həmrəyliyi, ideoloji
təhlükəsizliyi və artan beynəlxalq
nüfuzunu bir daha dünyaya nümayiş etdirdi**

Azərbaycan bu gün yalnız regional deyil, qlobal ener-
ji, nəqliyyat-logistika və diplomatik təşəbbüslərin mərkə-
zində durur. Ölkəmiz münasibətlərlə əhatə olunmuş mü-
rəkkəb coğrafiyada sabitlik adası kimi çıxış edir. Prezident
İlham Əliyev Azərbaycanın global rolunun artmasını və
beynəlxalq nüfuzunu bu cür diqqətə çatdırıb: "Bu gün
Azərbaycanın xarici siyasətinə, iqtisadi göstəricilərinə,
qlobal enerji və nəqliyyat bazarlarındakı roluna nəzər sal-
sanız, ölkəmizin rolunun son dərəcə sürətlə artdığını gö-
rürsünüz. Bir çox hallarda Azərbaycan qeyri-sabit regionda
sabitliyin dayacağı kimi qəbul edilir".

Azərbaycanın beynəlxalq müstəvidə artan çəkisi və
nüfuzu onun xarici siyasətində qazandığı tarixi uğurlarla
bilavasitə bağlıdır. Ölkəmizin müstəqil və milli maraqlara
söykənən diplomatik xətti dünyada təkə regional güc ki-
mi deyil, həm də global miqyasda etibarlı tərəfdaş kimi
qəbul olunmasını təmin edib.

7

Azərbaycan və islam dünyası
güclü tərəfdaşlığa və sarsılmaz
həmrəyliyə malikdir

Son illər dünyada islamofobiyanın, anti-islam meyilləri-
nin artması fonunda Azərbaycan beynəlxalq platformalarda
bu mənfi tendensiya qarşı fəal mübarizə aparan ölkələr-
dendir. Ölkəmizdə islamofobiya mövzusunda həsr olunmuş
beynəlxalq konfransların təşkili təkə maarifləndirici xa-
rakter daşıyır. Bu həm də islam dünyasına qarşı aparılan
dezinformasiya və qarayaxma kampaniyalarına qarşı birgə
və koordinasiyalı mübarizə çağırışıdır.

Cari ilin iyununda Prezident İlham Əliyev İslam Əmək-
daşlıq Təşkilatının üzvü olan dövlətlərin Parlament İttifaqı
Konfransının 20-ci Sessiyasının iştirakçılarına müraciətində
də vurğulayıb ki, milli-mənəvi dəyərlərimizin tərkib hissəsi
olan və dünyada milyardlarla insan üçün mənəvi dayaq və
bələdçi rolunu oynayan islam dəyərlərinin qorunmasına
Azərbaycanda həmişə böyük önəm verilib.

10

Ekologiyanın qorunması
sözdə deyil, əməldə
təsdiqini tapmalıdır

İşğalın ekoloji fəsadlarını göstərən diqqətçəkən nümunələr-
dən biri Zəngilan rayonundakı Bəsitçay Dövlət Təbiət Qoruğu-
dur. Nadir Şorq çınarları ilə tanınan qoruq işğal illərində ciddi
dağıntılara məruz qalıb. Burada baş verənlər yalnız ayrı-ayrı
ağac növlərinin itirilməsi deyil, özünəməxsus bitki örtüyünə və
ekoloji xüsusiyyətlərə malik təbiət ərazisinin zədələnməsidir.
Nadir növlərin məhv edilməsi nəticəsində yaranan itkilərin ara-
dan qaldırılması onilliklər tələb edə, bəzi hallarda isə əvvəlki
ekoloji vəziyyətin tam bərpası mümkün olmaya bilər.

İşğaldan əvvəl həmin ərazilərdə Bəsitçay və Qaragöl Dövlət
Təbiət qoruqları, eləcə də Daşaltı, Laçın, Qubadlı və Araz-
boyu Dövlət Təbiət yasaqlıqları fəaliyyət göstərirdi. Bəsitçay
qoruğunun və dörd yasaqlığın ümumi sahəsi 42757 hektar təş-
kil edirdi. Bu ərazilər Şorq çınarı, yunan qozu, ağyarpaq qo-
vaq, söyüd, yulğun, qarağac, vələs, cökə, ağcaqayın, palıd və
digər qiymətli bitki növləri ilə zəngin idi. Peyk təsvirləri əsa-
sında aparılmış qiymətləndirmələr xüsusi mühafizə olunan tə-
biət ərazilərində 6 min hektaradək sıx meşə örtüyünün məhv
edildiyini göstərir. Mühafizə statusuna malik ərazilərdə belə
dağıntıların qeydə alınması təbii irsin qorunmasının əhəmi-
yyətini bir daha ortaya qoyur.

Azərbaycanın təbii sərvətlərinə vurulmuş ziyan meşələr
və bitki örtüyü ilə məhdudlaşmır. Qarabağ və Şorqi Zəngəzur
iqtisadi rayonlarında işğaldan əvvəl qeydiyyatda alınmış
160-dan artıq mineral xammal yatağının adı 50-sində istismar
işləri aparılıb.

7

Vətən müharibəsi

6 il əvvəl həmin gün

→ 9

Azərbaycan beynəlxalq birliyin etibarlı və hörmətli üzvüdür

Prezident İlham Əliyev Bakıda VII Ümumdünya Mədəniyyətlərarası Dialog Forumunun açılış mərasimində iştirak edib

Prezident İlham Əliyevin çıxışı

- Sabahınız xeyir, xanımlar və cənablar.

Mən VII Forumun bütün iştirakçılarını salamlayıram. Bütün qonaqlarımıza xüsusi salamlar olsun. Azərbaycana xoş gəlmisiniz.

Qeydiyyatdan keçmiş 2000-dən artıq iştirakçı, 100-dən artıq ölkədən gəlmiş 500-dən çox qonağımız var. Əslində, bu rəqəmlər göstərir ki, ötən 15 il ərzində Ümumdünya Mədəniyyətlərarası Dialog Forumu mədəniyyətlərarası münasibətləri və digər əlaqədar məsələləri həll etmək üçün olduqca səmərəli və əhatəli platformalardan birinə çevrilmişdir. Çünki ənənəvi olaraq, biz forumlarda global gündəlikdə duran texnosahibkar məsələlər haqqında danışırıq. Bizim təşəbbüsümüzlə hələ 2011-ci ildə təşkil olunmuş ilk forumu çox yaxşı xatırlayıram. Biz həmin təşəbbüsə dəstək vermiş, həmçinin bu illər ərzində bizimlə olmuş tərəfdaşlarımıza və ilk növbədə BMT-nin Sivilizasiyalar Aliyasına çox minnətdarıq. Həmin vaxtdan etibarən xeyli dəyişikliklər baş vermişdir.

Təbii ki, iki ildən bir keçirilən hər forum zamanı biz hamımızı narahat edən məsələlər haqqında söhbət edirik. Əlbəttə, mədəniyyətlərarası və dinlərarası münasibətlərə aid məsələlər gündəliyimizdə birinci yer tutur. Azərbaycan tarixən hər zaman mədəniyyətlərin çox olduğu ölkə olub.

Biz Avropa ilə Asiya arasında yerləşirik. Əsrlər boyu Azərbaycan Asiya ilə Avropa arasında mədəniyyət körpüsü olub. Multikulturalizm ənənələri, dini və etnik dözümlülük xalqımızın əsrlər boyu yaşadıdığı meyarlar olub və biz onları yüksək dəyərləndiririk. Azərbaycanın uğurlu və sabit inkişafının təməlinə dayanan əsas səbəblərdən biri isə cəmiyyətimizdəki ahəngdarlıqdır. Bütün etnik qrupların, dinlərin nümayəndələrinin Konstitusiyamıza uyğun olaraq, növbə bərabər hüquqları var, onlar həmçinin bir ailə kimi yaşayırlar. Biz həmrəylik, qarşılıqlı hörmət və anlaşmanın ən yüksək səviyyəsini həqiqətən hiss edirik. Hamımız milli ideyalar ətrafında birləşirik. Onlardan biri azərbaycançılıqdır. O, Azərbaycandakı bütün xalqları bir araya gətirir. Bu birlik müstəqillik tariximizin ən ağır vaxtlarında özünü göstərib. Ermənistanın hərbi təcavüzü və işğalı, həmçinin İkinci Qarabağ müharibəsi zamanı bütün etnik və dini qrupların nümayəndələri özünəməxsusluğumuzu qorumaq, ədalətli müdafiə etmək və ərazi bütövlüyümüzü bərpa etmək üçün Qələbəmizin rəmzi olan "dəmir yumruq" kimi vuruşdular.

Beləliklə, birliyin bu cür böyük təzahürü bir daha cəmiyyətimizin durumunu göstərir. Bir daha deyirəm ki, əgər bizdə - Azərbaycanda yaşayan bütün xalqlar arasında qarşılıqlı hörmət, əhatəliyin real platforması olmasaydı, biz heç zaman uğur qazana bilməzdik. Çox fəxrəhəlik ki, həmin dəyərləri əsrlər boyu qoruyub saxlaya bilmişik.

Azərbaycan əsrlər boyu öz dövlətçiliyindən məhrum olmuşdur, baxmayaraq ki, bizim əvvəlki əsrlərdə dövlətçiliyin çox böyük ənənələri var. Lakin son iki əsrdə biz müstəqil olmamışıq. Bununla belə, yaşadığımız sistemdən asılı olmayaraq, dəyərlərimizi, dilimizi, ənənələrimizi, həyat tərzimizi qoruyub saxlaya bilmişik. Hamınız bilirsiniz ki, biz fərqli sistemlərdə yaşamışıq.

Bununla belə, yaşadığımız həmin sistemlərin heç biri bizim milli hisslərimizi, əzmini poza bilmədi. Ona görə də Azərbaycan müstəqilliyini bərpa etdiyi zaman biz öz taleyimizin sahibinə çevrildik. Yeri gəlmişkən, bu ay müstəqilliyimizin bərpasının 35-ci ildönümünü qeyd etdik. Bu gün qonaqların Bakıda və Azərbaycanın digər yerlərində öz gözləri ilə gördükləri işlər, əsasən, müstəqillik illərində icra edilmişdir.

Biz öz taleyimizi özümüz həll etməyə başladıq və sonra isə bütün dünyaya nəyə qadir olduğumuzu göstərdik. Həmçinin mühüm nailiyyətlərdən biri ondan ibarətdir ki, müstəqillik illərində biz növbəti öz ənənələrimizi, öz həyat tərzimizi qoruyub saxladık, o cümlədən onları gücləndirdik. Bu gün Azərbaycan cəmiyyəti bütün məsələlərdə birliyi nümayiş etdirir.

Bir neçə dəfə qeyd etdiyim kimi, bizim Azərbaycanda hər hansı daxili risklərimiz yoxdur. Bütün potensial risklər hüddurlarımızın kənarından gəlir. İdeoloji risklər isə fiziki risklər qədər təhlükəlidir. Buna görə biz hər zaman ayıq-sayıq olmalıyıq, özünəməxsusluğumuzu, dövlətçiliyimizin, müstəqilliyimizin və həyat tərzimizin qorunmasına çox sadıq olmalıyıq. Müstəqilliyin bu 35 ili ərzində ölkədə fərqli dövrlər olub, lakin biz hər zaman inanmışıq ki, öz məqsədlərimizə nail olacağıq. Həmin illərin əksər hissəsində əsas məqsədimiz ərazi bütövlüyümüzün bərpası, Azərbaycanın Ermənistan tərəfindən işğal olunmuş torpaqlarının azad edilməsi olub. Çoxlarımız bildiyi kimi, uzun illər ərzində aparılan danışıqlar heç bir nəticə vermədi. Əslində, danışıqlar forması elə qurulmuşdu ki, münafişə həll olunmasın, əksinə, dondurulsun. Görünür, əsas güclər bunun üzərində konsensusa gəlmişdilər, lakin onlar Azərbaycan xalqının nə düşündüyünü, Azərbaycan hökumətinin nəyi planlaşdırdığını səhv hesablamışdılar.

Biz əraziləri işğal altında olan ölkə kimi, ən elementar insan hüquqları daim pozulan xalq kimi əbədi yaşamaqlı deyildik. Biz danışıqlarda bütün səmimiyyətimizlə və ümidlə iştirak edirdik. Lakin bu prosesin heç bir nəticə vermədiyini gördükdə, özünümüdafiə hüququ da daxil olmaqla, BMT Nizamnaməsində, o cümlədən onun 51-ci maddəsində təsbit edilmiş qanuni hüququmuza əsaslanaraq məsələni həll etdik.

Biz özümüzü müdafiə etdik. Biz düşməni məğlub etdik. Biz 30 il Ermənistanın işğalı altında olmuş torpaqlarımızı azad etdik. Biz ədaləti bərpa etdik. Biz öz ləyaqətini bərpa etdik.

qətimizi və beynəlxalq hüququ bərpa etdik. BMT Təhlükəsizlik Şurasının 1993-cü ildə qəbul etdiyi, Ermənistan qoşunlarının ərazilərimizdən dərhal, qeyd-şərtsiz və tam çıxarılmasını tələb edən, lakin 30 il kəğız üzərində qalan qətnamələrini təkbaşına icra etdik.

2020-ci ildə baş vermiş İkinci Qarabağ müharibəsi və 2023-cü ildə keçirilmiş antiterror əməliyyatı işğala son qoydu. Biz beynəlxalq hüququn normalarına uyğun olaraq ərazi bütövlüyümüzü və suverenliyimizi tam bərpa etdik.

Bundan sonra Ermənistanla sülh təklif etdik. Bu da misli görünməmiş bir haldır. Müharibələrin tarixinə nəzər salsaq, yəqin ki, son qanlı toqquşmadan iki il belə keçməmiş ölkələrin sülhə nail olması nümunəsinə rast gəlmərik.

Ötən ilin yayında paraflanmış sülh sazişinin layihəsini də biz hazırlamışdıq. Ermənistanla sülh sazişinin təşəbbüskarı biz olmuşuq. Çünki biz sonsuz müharibələr istəmədik və qısa almaq niyyətində deyildik. Hərçənd hesab edirəm ki, emosiyalar da nəzərə alınmalıdır. Mən həmişə deyirəm ki, biz qisasımızı döyüş meydanında aldığımız və bundan irəli gətirməliyik. Əks təqdirdə bu, sonsuz müharibəyə çevrilir.

Bu gün demək olar ki, hər il yeni müharibələrin başladığını gördükdə anlayırıq ki, müharibəyə son qoymaq çox çətindir. Müharibəyə başlamaq çox asandır, onu bitirmək isə çox çətindir. Qələbə qazanmaq da çox çətindir. Ona görə də hesab edirəm ki, Azərbaycanın təcrübəsi, - ədalətli müharibədə Qələbə qazanmağımız, məğlub tərəfin kapitulyasiya etməsi, bundan sonra isə irəli gətməyərək dayanmaq, - lazım olan məqamda dayanmağımız və sülh təklif etməyimiz mühüm əhəmiyyət daşıyır.

Hesab edirəm ki, hazırda müharibə apararı və yəqin ki, ona necə son qoyacağımızı bilməyən tərəflər bu təcrübəni öyrənməlidirlər. Fikrimcə, yaratdığımız presedentlərdən hansılarının bəzi münafişələrin həllində istifadə oluna biləcəyini müəyyənəlməyərək baxımından təcrübəmiz çox dəyərli olaçaqdır.

Bəli, doğrudur, bütün münafişələr bir-birindən fərqlənir. Lakin onların hamısının kökündə eyni amillər dayanır. Bunlar ambisiyalar, təcavüz və üstünlük hissidir. Bu, həm də hücum etdiyin insanlara qarşı törətdiyin əməllərə görə cəzalandırılmalı yacığına əminlik hissidir. Təəssüf ki, bəzən bu vəziyyət sonsuza qədər davam edir. Bizim vəziyyətimizdə bu, 30 il sürdü, lakin biz buna son qoyduq. Qeyd etdiyim kimi, hər şeyi beynəlxalq hüquqa uyğun şəkildə etdik.

Nəzərə alınmalı olan digər bir məsələ beynəlxalq təşkilatların qərarlarının icra mexanizmidir. Hazırda bir çoxları Birləşmiş Millətlər Təşkilatında islahatlardan danışır. Təfərrüatları çox varmaq istəmirəm, lakin hesab edirəm ki, mühüm məsələlərdən biri BMT Təhlükəsizlik Şurasının qətnamələrinin icra mexanizmi olmalıdır. Qeyd etdiyim kimi, biz 30 il bu vəziyyəti üzlaşmışıq. BMT Təhlükəsizlik Şurası Azərbaycan torpaqlarının azad olunmasını tələb edən dörd qətnamə qo-

bul etmişdi. Onlar icra olunmadı. Onların icrasını təmin edən mexanizm yox idi. Ermənistanla qarşı heç bir sanksiya tətbiq edilmədi.

İndi isə ətrafımıza baxanda hər yerdə sanksiyalar görürük. Azərbaycandan şimala və cənuba baxdıqda yüzlərlə sanksiyanın tətbiq olunduğunu görürsünüz. Lakin Ermənistanla qarşı sanksiya tətbiq edilmədi. Bu isə ikili standartlar məsələsidir. Bu, ikili standartlardan başqa bir şey deyil. Biz siyasətdə ikili standartlara qarşı həmişə mübarizə aparmışıq və bundan sonra da mübarizə aparacağıq. Bu, xarici siyasətimizin mühüm istiqamətlərindən biridir. Çünki biz ikili standartlardan əziyyət çəkmişik və hələ də onların təsiri ilə üzlaşırik. Əlbəttə, indiki vəziyyətimizlə bağlı "əziyyət çəkmək" ifadəsi bəlkə də çox sərt səslənir. Əslində, biz artıq əziyyət çəkmirik. Çünki istədiyimizə nail olmuşuq və öz torpağımızda azad yaşayırıq. Bununla belə, beynəlxalq siyasətdə ikili standartlar siyasəti tamamilə aradan qaldırılmalıdır. Cəmiyyətimiz ikili standartları qətiyyətlə rədd edir.

Bu, təkcə, məsələ, müxtəlif müharibə və münafişələrə yanaşmada özünü göstərmir. Qeyd etdiyim kimi, Ermənistan beynəlxalq səviyyədə tanınmış ərazimizin təxminən 20 faizini işğal etmiş, etnik təmizləmə siyasəti aparmış, nəticədə bir milyon azərbaycanlı öz tarixi torpaqlarından didərgin salınmış, dini və tarixi abidələrini, o cümlədən Qarabağda 65 məscid dağıdılmışdır. Lakin Ermənistanla qarşı nə sanksiya tətbiq olunmuş, nə də o, cəzalandırılmışdır. Bax, ikili standart budur.

Amma ikili standartlar təkcə bununla məhdudlaşmır. İkili standart həm də kimsə sənə necə yaşamağı öyrətmək istəməsidir. Halbuki bunu etməzdən əvvəl güzgüyə baxıb özündən soruşmalısın: sənə kimsə ağır öyrətməyə, müstəqil bir ölkəyə necə yaşamağı olduğunu, nə etməli və nə etməməli olduğunu dikte etməyə mənəvi haqq varmı?

Biz heç vaxt bunu etmirik. Biz diqqətimizi öz daxili işlərimizə yönəldirik. Başqa ölkələrdə baş verənlər isə həmin ölkələrin xalqlarının işidir. Bu, bizim işimiz deyil. Biz də özümüzə qarşı eyni münasibəti gözləyirik və buna nail oluruq.

Hər hansı hörmətsizlik əlaməti, əsassız üstünlük hissinin istənilən təzahürü, həmçinin kimsəyə bizə nə isə dikte edə biləcəyi barədə əsassız düşüncələr tərəfindən müqavimət və çox qətiyyətli mövqe ilə qarşılanıb, bundan sonra da belə olacaqdır. Hesab edirəm ki, beynəlxalq ictimaiyyət beynəlxalq davranışın bu əsas qaydaları üzərində razılığa gələrsə, münafişələrin və problemlərin sayı azalacaq, qarşılıqlı fəaliyyət isə genişlənəcəkdir.

Ən azından biz məsələyə belə yanaşırıq. Bundan əlavə, sizdə daha dolğun təsəvviri yaratmaq üçün onu da demək istəyirəm ki, Azərbaycanda bu 35 il ərzində əldə olunan bütün nailiyyətlər Azərbaycan xalqının öz zəhməti sayəsində mümkün olmuşdur. Biz heç bir beynəlxalq yardım almamışıq. Dağıntılardan, işğaldan, geniş yayılmış yoxsallıqdan torəqqiyə, in-

kişafə və uğurlara doğru yol keçmişik. Bu gün Azərbaycanın xarici siyasətinə, iqtisadi göstəricilərinə, global enerji və nəqliyyat bazarlarındakı roluna nəzər salsanız, ölkəmizin rolunun son dərəcə sürətlə artıdığını görürsünüz. Bir çox hallarda Azərbaycan qeyri-sabit regionda sabitliyin daşıyıcı kimi qəbul edilir. Eyni zamanda müstəqil siyasətimiz ölkəmizə böyük hörmət qazandırmışdır. Diqqətinizə, sadəcə, bir neçə faktı qatdırmaq istərdim.

Beynəlxalq təmaslarımız onu göstərir ki, biz, həqiqətən də, özümüzü beynəlxalq birliyin etibarlı və hörmətli bir üzvü kimi təqdim edə bilmişik. Bizim artıq iki super güclə strateji tərəfdaşlıq münasibətlərimiz var. 2025-ci ildə Azərbaycan və Çin arasında hərtərəfli strateji tərəfdaşlıq bəyannaməsi imzalanmışdır. Çinlə bəyannamə aprel ayında imzalanmışdır, eyni zamanda 2025-ci ilin avqustunda Amerika Birləşmiş Ştatları ilə Strateji Xartiya imzalanmışdır. Beləliklə Azərbaycanın iki super güclə strateji tərəfdaşlıq formatı var. Avropa İttifaqının 10 üzv dövləti ilə bizim strateji tərəfdaşlıq bəyannaməmiz və ya sazişimiz var.

Gələcək İslam Əməkdaşlıq Təşkilatının Zirvə Görüşünə evsahibliyi edəcəyik və biz demək olar ki, 60 ölkəni birləşdirən bu mötəbər beynəlxalq təsisatə sədrlik edəcəyik. Bunu siyasətimizə, dinimizə, ənənələrimizə və dəyərlərimizə olan münasibətin, hörmətin əlaməti kimi qəbul edirik. 2028-ci ildə biz Avropa Siyasi Birliyinin Zirvə Görüşünə evsahibliyi edəcəyik. Bu format artıq dörd ildir ki, mövcuddur və Zirvə görüşlərinin keçirilməsinə yalnız 2022-ci ildən başlanılıb. Beləliklə, 2028-ci ildə zirvə görüşü Bakıda keçiriləcəkdir. Avropa Siyasi Birliyində 50-dən çox ölkə var. Beləliklə bir şəhərdə, bir ölkədə bu iki mötəbər global tədbir keçiriləcək. Bu da bizə göstərilən hörməti nümayiş etdirir və bir daha bunun aparıcı qüvvəsi bu günlərdə müzakirə etdiyimiz mövzudur: mədəniyyətlərarası dialog.

Azərbaycan cəmiyyəti, multikulturalizm üzrə, divarların yox, körpülərin qurulması üzrə dövlət siyasəti, həqiqətən də, bu mühüm hadisələrə gətirib çıxardı. Bu ay biz AQEM Zirvə Görüşünə evsahibliyi etdik. Bu, Asiyada Qarşılıqlı Fəaliyyət və Etimad Tədbirləri üzrə Müşavirədir. Bu təşkilat demək olar ki, 30 ölkəni birləşdirir və bizim AQEM-də sədrliyimiz yekdilliklə daha iki il uzadılmışdır. Ötən il Azərbaycan Mərkəzi Asiya Məşvərət Formatının tamhüquqlu üzvü kimi dövlət olunmuşdur. Bu format Mərkəzi Asiya ölkələrini birləşdirir. Azərbaycan coğrafi cəhətdən Mərkəzi Asiyada deyil, Qafqazda yerləşir, lakin bizim müxtəlif aspektlər üzrə rolumuzun tanınmasının və eyni zamanda bizə göstərilən hörmətin əlaməti olaraq biz buraya dövlət olunduq. Beləliklə, təkcə bütün bu faktlar, həqiqətən, bizim oynadığımız rol və bizdə olan beynəlxalq potensialı nümayiş etdirir.

Əlbəttə ki, müharibələrin sonlandırılması ilə bağlı təcrübəmiz, hesab edirəm ki, diqqətlə nəzərdən keçiriləlidir. Bu mənzərəyə iqtisadi fəaliyyətimizi, təqri-

bən ÜDM-in 5 faizindən bir az artıq olan çox aşağı xarici borcumuzu, - hansı ki, ən aşağı səviyyədədir, yəqin ki, dünyada olan ən aşağı borclardandır, - global enerji bazarında enerjinin beynəlxalq bazarlara etibarlı təchizatçısı kimi rolumuzu, bağlantılarla, xüsusilə indi nəqliyyatda bağlantıların beynəlxalq gündəmdə ən əsas məsələlərdən biri olduğunu nəzərə alaraq oynadığımız rol əlavə edə bilərik. Burada xəritəyə baxsanız görürsünüz ki, Azərbaycan yan keçmək çox çətindir. Xüsusilə xəritəyə infrastruktur, sərmayələr, müasir infrastruktur, üstüqə, siyasi infrastruktur əlavə etdikdə. Çünki bağlantı istiqamətində hər hansı bir rol malik olmaq üçün sizin qonşularınızla və qonşularınızın qonşuları ilə yaxşı münasibətləriniz olmalıdır və bu da baş verdi. Beləliklə, bizim iqtisadi potensialımız, fəal xarici siyasətimiz, inklüziv cəmiyyətimiz, multikulturalizm və mədəniyyətlərarası dialog üzrə ənənələrimiz - bütün bunlar bizə nikbin baxmaq üçün bir sinerji yaradır.

Lakin buna baxmayaraq, biz proqnozlaşdırılması çətin olan dünyada yaşayırıq. Harada ki, artıq qeyd etdiyim kimi, münafişələr başlayır və heç vaxt bitmir. Buna görə, sözsüz ki, biz həmişə potensial risklərə qarşı çox diqqətli olmalıyıq və özümüzü istənilən potensial müərkəblərdən qorumaalıyıq. Əminəm ki, bu və bir çox digər mühüm məsələlər forumda geniş müzakirə olunaçaq.

Bütün iştirakçılara, xüsusilə Bakıya gəldikləri üçün səmimi qonaqlara bir daha minnətdarlığımı ifadə edirəm. Bu forumlar iki ildən bir keçirilir və yeganə istisna COVID pandemiyası zamanı olmuşdur, onda müəyyən fasilə yaranmışdır. Lakin indi fəaliyyətimizi yenidən davam etdiririk. Sonuncu - 2024-cü ildə keçirilən forumu xatırlayıram. O zaman biz global gündəlikdə olan mühüm məsələləri müzakirə etdik. Lakin bu iki il ərzində biz nə qədər çox məsələnin müsbət və mənfi istiqamətdə dəyişdiyini görürük. Mənfilər arasında bizim yaxınlığımızda baş verən yeni müharibələrdir. Müsbətlər arasında Ermənistanla sülhdür, hansı ki, keçən ilin avqust ayında paraflanmışdır və onun paraflanmışdır. Ermənistanın və Azərbaycanın xarici işlər nazirləri öz imzalarını atmışdılar, - sülh sazişinə yox, - lakin sənəd Amerika Birləşmiş Ştatlarının Prezidentinin iştirakı ilə paraflanmışdır və üçtərəfli Bəyannamə də imzalanmışdır. Amerika Prezidenti onu şahid qismində imzalamışdır. Beləliklə, biz növbəti ədalətli bərpa etməyə, ərazilərimizi işğaldan azad etməyə, Cənubi Qafqazda müstəqil Cənubi Qafqaz ölkələrinin tarixində heç vaxt mövcud olmayan tamamilə yeni vəziyyət yaratmağa nail olduq, eyni zamanda Ağ Evdə bunu möhürlədik.

Sizə Bakıda yaxşı vaxt keçirməyi arzulayıram. Bir daha bizimlə bir yerdə olduğunuz üçün təşəkkür edirəm və foruma uğurlar arzulayıram. Diqqətinizə görə təşəkkür edirəm.

Azərbaycan beynəlxalq birliyin etibarlı və hörmətli üzvüdür

Prezident İlham Əliyev Bakıda VII Ümumdünya Mədəniyyətlərarası Dialog Forumunun açılış mərasimində iştirak edib

Əvvəlki 2-ci sahə.

Tədbir digər çıxışlarla davam edib. BMT Baş katibinin müavini, Sivilizasiyalar Alyansının ali nümayəndəsi, BMT-nin İslamofobiya ilə mübarizə üzrə xüsusi elçisi **Migel Anxel Moratinos** çıxış edərək dedi: "Zati-aliləri cənab İlham Əliyev, həmişəki kimi ilhamverici öhdəliklər, ideyalar, baxışınıza görə çox sağ olun. Təşəkkür edirik ki, Siz bizi bu çox vacib foruma dəvət etdiniz. Xanım Leyla Əliyevaya da təşəkkürümü bildirmək istəyirəm.

Hörmətli din xadimləri, zati-aliləri, mötəbər qonaqlar, əziz dostlar. Yenidən Bakıda olmaq mənim üçün böyük məmnuniyyətdir. Ümumdünya Mədəniyyətlərarası Dialog Forumu çərçivəsində bizi yenidən bir araya gətirdiklərinə görə Zati-aliləri Prezident İlham Əliyevə və Azərbaycan hökumətinə səmimi təşəkkürümü bildirirəm. BMT Sivilizasiyalar Alyansı UNESCO, ICESCO və BMT-nin Turizm Təşkilatı ilə birlikdə bu mühüm platformaya dəstək vermək istiqamətində Mədəniyyət Nazirliyi ilə uzunmüddətli tərəfdaşlığı davam etdirməkdən qürur duyur. Bu VII forum 2011-ci ildə burada keçirilən ilk Ümumdünya Forumunun 15 illik yubileyinə təsadüf edir".

Migel Anxel Moratinos Qubada Beynəlxalq Gənclər Forumunun təşkil olunduğunu da bildirdi: "Qubada başlayan tədbir bu gün və sabah Heydər Əliyev Mərkəzində davam etdiriləcəkdir. Bu onu göstərir ki, mədəniyyətlərarası dialoq necə müzakirə mövzusu ola, eyni zamanda

müxtəlif mədəniyyətlərə və dinlərə mənsub xalqları necə birləşdirə bilər". O, "Bakı Prosesi"nin əməkdaşlığa verdiyi töhfələri vurğulayaraq dedi: "2008-ci ildə "Bakı Prosesi" müxtəlif ölkələrin hökumətlərinin, vətəndaş cəmiyyətlərinin, beynəlxalq təşkilatların nümayəndələrinin və gəncləri bir araya gətirmişdi. O vaxt irəliləyən təkliflər artıq yeni tərəfdaşlıqlara çevrilmişdi. Bu da bizim yeni fəlsəfəmizdir və Azərbaycan tərəfindən sülhün yayılması fəlsəfəsidir. Azərbaycan öz əlini bütün regionda mədəniyyətlərarası əməkdaşlığı inkişaf etdirməyə uzadıb. Bu da VII forumun əsas mövzularından biridir".

İslam Əməkdaşlıq Təşkilatının Baş katibi **İsmayıl Ould Şeyx Əhməd** Azərbaycanın mədəniyyətlərarası dialoqa verdiyi töhfələrə görə Prezident İlham Əliyevə minnətdarlığını ifadə edərək dedi: "Mənim üçün çox sevindirici haldır ki, bu gün sizlərlə birgə bu gözəl Bakı şəhərində VII Ümumdünya Mədəniyyətlərarası Dialog Forumunda iştirak edirik. Mən ilk növbədə cənab Prezident İlham Əliyevə qonaqpərvərliyi və yüksək səviyyədə təşkilatçılığa görə öz təşəkkürümü bildirmək istəyirəm. Parçalanmış dünyada körpülərin salınması məsələsi, əlbəttə ki, olduqca önəmlidir. Təbii ki, bu, dünyada sülhün daha da mükəmməl şəkildə təmin edilməsinə töhfə verir və buna görə göstərdiyi səylər üçün Azərbaycana təşəkkürümü bildirirəm.

Hörmətli Prezident və hörmətli iştirakçılar, qeyd etmək istəyirəm ki, Bakı

Forumu dünyanın müxtəlif bölgələrindən insanları bir araya gətirib. Biz, əlbəttə ki, dünya səviyyəsində sülhün, təhlükəsizliyin, əmin-amanlığın təmin olunması üçün əlimizdən gələni edirik və etməliyik. Həqiqətən, Azərbaycanda islami dəyərlər və dinlərarası birgəyaşayış olduqca yüksək səviyyədədir. Cənab Prezident, Azərbaycanın mədəniyyətlərarası dialoqa verdiyi töhfələrə görə İslam Əməkdaşlıq Təşkilatı adından Sizə bir daha təşəkkürümü bildirirəm".

BMT-nin Terrorçuluqla Mübarizə İdarəsinin Baş katibinin müavini vəzifəsini icra edən **Aleksandr Zuyev** VII Ümumdünya Mədəniyyətlərarası Dialog Forumunun açılışında iştirakından məmnunluğunu ifadə etdi. O, "Bakı Prosesi" vasitəsilə dialoqun təşviqinə verdiyi töhfəyə görə Prezident İlham Əliyevə və Azərbaycan hökumətinə minnətdarlığını bildirərək dedi: "VII Ümumdünya Mədəniyyətlərarası Dialog Forumunda Sizə qoşulmaq mənim üçün böyük şərəfdir. Çox sevinirəm ki, yenidən bu önəmli forumda çıxış edirəm. Gözəl qonaqpərvərliyə, eyni zamanda "Bakı Prosesi" çərçivəsində dialoqun təşviqinə və göstərilən səylərə görə şəxson Zati-aliləri cənab Prezident İlham Əliyevə və Azərbaycan hökumətinə minnətdaram".

Aleksandr Zuyev dini və mədəniyyət abidələrinin terror hücumlarından qorunmasının vacibliyini diqqət çəkdi, Azərbaycanın dini irsə və dinlərarası dialoqa verdiyi əhəmiyyəti vurğulayaraq bildirdi: "BMT-nin global proqramı dini və mədə-

ni obyektləri qorumağa kömək edir. Çünki bu təhlükələr çox vaxt icmalardan kənara çıxır, cəmiyyətlərdə qorxu və ayrışdırıcılıq yaradır. Ona görə də bu obyektlərin mühafizəsi birgəyaşayış arzusunu və imkanlarını qoruyub saxlamaq üçün böyük əhəmiyyət daşıyır. Azərbaycanın dini irsə və dinlərarası dialoqa verdiyi önəmi nəzərə alsaq, bu fəaliyyət bu ölkə üçün xüsusilə aktualdır. Terrorçuluqla Mübarizə İdarəsi və Azərbaycan Respublikası arasında daha yaxın əməkdaşlığın gücləndirilməsinə çalışırıq".

İslam Dünyası Təhsil, Elm və Mədəniyyət Təşkilatının (ICESCO) Baş direktoru **Səlim bin Məhəmməd əl-Malik** "Bakı Prosesi"nin əhəmiyyətini vurğulayaraq dedi: "Prezident İlham Əliyevin "Bakı Prosesi"nə davamlı dəstəyi mədəniyyətlərarası dialoq üçün beynəlxalq miqyasda uzunmüddətli bir platforma yaradıb. Bu forum bizi qarşımızda duran öhdəliyi konkret qərarlara çevirməyə, insan ləyaqətinin qorunmasını təmin edən addımlar atmağa çağırır".

Səlim bin Məhəmməd əl-Malik Azərbaycanın müxtəlif ölkələrdə təhsilin inkişafına verdiyi dəstəkdən də danışdı. O qeyd etdi: "Azərbaycanın dəstəyi bizə imkan verir ki, Suriyada 100-dən çox məktəbi bərpa edək və 10 yeni məktəb tikə bilək. Heydər Əliyev Fondu vasitəsilə biz Burkina-Fasoda və Nigerdə qızların təhsilini dəstəkləyirik".

ICESCO-nun Baş direktoru qurumun texniki missiyalarının Qarabağa və Şərqi Zəngəzura səfərini, işğal nəticəsində ora-

da dağıntıların qeydə alındığını xatırladı. O, Heydər Əliyev Fondunun dəstəyi ilə təsis olunmuş ICESCO-Azərbaycan Nətvəvan Mədəni İrs Mükafatının əhəmiyyətindən də danışaraq bildirdi: "ICESCO-nun Qarabağa və Şərqi Zəngəzura iki texniki missiyası işğal nəticəsində mirasın dağılmasının şahidi oldu".

Cənab Prezident, Azərbaycana təşəkkür edirəm ki, bu platformanı yaşadırsınız və dəstəkləyirsiniz. Bu dialoqun müvəffəqiyyəti məhz bununla ölçülür".

Dünya Turizm Təşkilatının Baş katibi xanım **Şeyxa Əl Nuveys** Azərbaycanın aralarında ciddi fikir ayrılıqları olan ölkələrin nümayəndələrini Bakıda təşkil olunan AQEM Sammitində bir araya gətirməsinə diqqət çəkərək vurğuladı: "Mən cənab İlham Əliyevlə görüşəndə o, müxtəlif ölkələrin nümayəndələrinin eyni məsələ arxasında bir araya gətirilməsinə toxundu və AQEM Sammiti barədə də danışdı. Qeyd etdi ki, AQEM Asiyada etimadın yaradılması üçün çox vacib platformadır. Əlbəttə ki, razılıq kifayət etmir və ona görə Birgə Bəyannamə də qəbul olundu. Fərqlər var, əlbəttə ki, onlar qalır, amma buna baxmayaraq, ölkələr tərəfindən birlikdə addım atılmışdır. Zati-aliləri cənab Prezident, "Bakı Prosesi" vasitəsilə Azərbaycanın müxtəlif ölkələrdə təhsilin inkişafına verdiyi dəstəkdən də danışdı. O qeyd etdi: "Azərbaycanın dəstəyi bizə imkan verir ki, Suriyada 100-dən çox məktəbi bərpa edək və 10 yeni məktəb tikə bilək. Heydər Əliyev Fondu vasitəsilə biz Burkina-Fasoda və Nigerdə qızların təhsilini dəstəkləyirik".

UNESCO-nun Baş direktorunun müavini **Asa Regner** rəhbərlik etdiyi təşkilatla Azərbaycanın əməkdaşlığının vacibliyini vurğulayaraq dedi: "Bu gün gözəl Bakı şəhərində bu forumda iştirak etmək mənim üçün şərəfdir. Mən Prezident İlham Əliyevə təşəkkürümü bildirmək istəyirəm. VII Ümumdünya Mədəniyyətlərarası Dialog Forumuna evsahibliyinizə və Azərbaycanın uzun illər ərzində UNESCO ilə apardığı əməkdaşlığa görə minnətdaram".

O, Bakıda yeni mədəniyyətlərarası rəqəmsal imkanlar təşəbbüsünü təqdim etdiklərini xatırladaraq bildirdi ki, bu, tənqidi düşüncəni, mədəni maarifləndirməni rəqəmsal təhsilə gətirəcək. Bundan başqa, biz sülh vasitəsilə gənclərin cəlb edilməsinə də dəstək göstəririk.

Asa Regner UNESCO-nun bu forumun mədəniyyətlərarası dialoq platformasına çevrilməsi üçün Azərbaycanla birgə say göstərdiyini qeyd edərək vurğuladı: "UNESCO əlindən gələni etdi ki, bu forum mədəniyyətlərarası platformaya çevrilsin. Biz Azərbaycanla və digər ölkələrlə birlikdə buna nail olmağa çalışdıq. Bu gün bu dialoqu konkret tədbirə, hərəkətə çevirmək üçün qarşımızda fürsət var. Bu, bir iddiadır, biz bunu insanlar üçün edirik. UNESCO Azərbaycanla, bütün tərəfdaşlarla işi davam etdirir ki, mədəniyyətlərarası dialoq praktikada sülh və bütün dünyada xalqlar, insanlar üçün yaxşı zəmin olsun".

Azərbaycan islam həmrəyliyinin möhkəmləndirilməsi istiqlamətində daim səylər göstərir

Prezident İlham Əliyev ICESCO-nun Baş direktorunu qəbul edib

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev oktyabrın 27-də İslam Dünyası Təhsil, Elm və Mədəniyyət Təşkilatının (ICESCO) Baş direktoru Solim bin Məhəmməd əl-Maliki qəbul edib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, ICESCO-nun Baş direktoru Azərbaycanda VII Mədəniyyət-lərəarası Dialoq Forumunun uğurla keçirilməsi münasibətilə dövlətimizin başçısını təbrik etdi.

Solim bin Məhəmməd əl-Maliki Prezident İlham Əliyevin forumda çıxışının böyük maraq doğurduğunu vurğuladı. O, xüsusilə dünyada münasibətlərin davam etdiyi bir şəraitdə dövlətlərin müharibələrin dayandırılması ilə bağlı Azərbaycanın töhrübünə müraciət etməsinin vacibliyini, həmçinin dövlətlə-

rin daxili işlərinə qarışmamaq prinsipinə dair Prezident İlham Əliyevin səsləndirdiyi fikirlərin müasir beynəlxalq münasibətlər baxımından xüsusi aktualıq kəsb etdiyini bildirdi.

ICESCO-nun Baş direktoru təşkilatın fəaliyyətinə göstərdiyi davamlı dəstəyə və könüllü maliyyə töhfələrinə görə Prezident İlham Əliyevə minnətdarlığını ifadə etdi. O, ICESCO-nun qarşısında mühüm vəzifələrin dayandığını qeyd edərək, Azərbaycanın təşkilata üzv olan müsəlman ölkələrində təhsilin inkişafına yönəlmiş layihələrə verdiyi dəstəyin yüksək qiymətləndirildiyini vurğuladı.

Solim bin Məhəmməd əl-Maliki bu xüsusda Heydər Əliyev Fondunun vitse-prezidenti Leyla Əliyeva ilə əməkdaşlığı xüsusi qeyd etdi, onun dəstəyi ilə müsəlman ölkələrində həyata keçirilən humani-

tar və təhsil layihələrinin əhəmiyyətinə toxundu.

Prezident İlham Əliyev Azərbaycan ilə ICESCO arasında əməkdaşlıqdan məmnunluğunu ifadə etdi. Dövlətimizin başçısı Azərbaycanın islam həmrəyliyinin möhkəmləndirilməsi istiqamətində daim səylər göstərdiyini bildirdi.

Gələcək il Azərbaycanın İslam Əməkdaşlıq Təşkilatının Zirvə görüşünə evsahibliyi edəcəyini və təşkilata sədrliyi həyata keçirəcəyini diqqətə çatdıran Prezident İlham Əliyev ölkəmizin bundan sonra da həm İslam Əməkdaşlıq Təşkilatının, həm də ICESCO-nun fəaliyyətinə dəstəyini davam etdirəcəyini vurğuladı.

Görüşdə Azərbaycan ilə ICESCO arasında əməkdaşlığın gündəliyində duran məsələlər ətrafında fikir mübadiləsi aparıldı.

"Mənim Abşeronum: Üstə gəl"

Prezident İlham Əliyev, birinci xanım Mehriban Əliyeva və ailə üzvləri retrospektiv sərgi ilə tanış olublar

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev, birinci xanım Mehriban Əliyeva, qızları Leyla Əliyeva və Arzu Əliyeva oktyabrın 27-də Azərbaycan Milli İncəsənət Muzeyində görkəmli rəssam, Azərbaycan Rəssamlar İttifaqının sədri, Xalq rəssamı Fərhad Xəlilovun 80 illik yubileyinə həsr edilmiş "Mənim Abşeronum: Üstə gəl" adlı retrospektiv sərgi ilə tanış olublar.

AZƏRTAC xəbər verir ki, Mədəniyyət Nazirliyi, Azərbaycan Milli İncəsənət Muzeyi və Azərbaycan Rəssamlar İttifaqının birgə təşkilatçılığı ilə keçirilən sərgidə Xalq rəssamının şəxsi kolleksiyasından seçilmiş, 1960-cı illərdən bu günədək yaratdığı 90-dan çox əsər, o cümlədən monumental rəngkarlıq tablolarından kiçik-formatlı qrafik işlərdəki müxtəlif sənət nümunələri nümayiş olunur.

Azərbaycan təsviri sənətinin görkəmli nümayəndələrindən olan Fərhad Xəlilov zəngin yaradıcılığı, özünəməxsus bədii üslubu və fərqli dəst-xəti ilə seçilir. Rəssam dəzgah rəng-

karlığının müxtəlif janrlarında çalışaraq realizmdən avangard və mücərrəd sənətə qədər fərqli bədii yanaşmaları yaradıcılığında birləşdirib. Onun əsərlərində bədii ifadə vasitələrinin rəngarəngliyi, rəng və kolorit həllinin özünəməxsusluğu, həmçinin təsvir olunan məkanın emosional təsir gücü diqqəti cəlb edir.

Sənətkarın yaradıcılığında mənzərə janrı, xüsusilə də Abşeron mövzusu mühüm yer tutur. Rəssamın şəxsi müşahidələri və təəssüratları əsasında yaratdığı əsərlərdə Abşeronun təbiəti, sahil mənzərələri, kəndləri, dayıskən hava şəraiti və özünəməxsus ab-havası

fərdi bədii interpretasiya ilə rəng, işıq və kolorit vasitəsilə öz ifadəsini tapıb.

Abşeron onun yaradıcılığında yalnız təsvir obyekt deyil, həm də rəssamın duyğularını, düşüncələrini və dünyaya baxışını ifadə edən əsas mövzulardan biridir. Rəssamın əsərlərində məkanın vizual xüsusiyyətləri ilə yanaşı, onun doğurduğu emosional hisslər də var. Xalq rəssamının yaradıcılığında rəng-

karlıqla yanaşı, qrafika da xüsusi yer tutur. Müxtəlif formatlarda və fərqli bədii yanaşmalarla ərsəyə gətirilmiş qrafik əsərlər sənətkarın yaradıcılıq diapazonunun genişliyini, forma və kompozisiya axtarışlarını nümayiş etdirir. Sərgi Abşeron mövzusunun rəssamın yaradıcılığında zamanla necə inkişaf etdiyini və onun fərdi sənət dilində kəsb etdiyi mənanı üzə çıxarır.

"Sahibkarlıq sahəsində aparılan yoxlamaların dayandırılması haqqında" və "Ətraf mühitə təsirin qiymətləndirilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikasının qanunlarında dəyişiklik edilməsi barədə

Azərbaycan Respublikasının Qanunu

Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisi Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 94-cü maddəsinin 1 hissəsinin 1-ci və 20-ci bəndlərini rəhbər tutaraq **qərara alır**:

Maddə 1. "Sahibkarlıq sahəsində aparılan yoxlamaların dayandırılması haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2015, № 10, maddə 1109 (Cild I); 2024, № 2, maddə 138, № 4, maddə 365; 2025, № 2, maddə 106; 2026, № 2, maddə 106) 2.1-ci maddəsinin birinci cümləsinə birinci halda "təhlükəsizliyinə" sözündən sonra ", həmçinin balıqçılıq sahəsində" sözləri əlavə edilsin.

Maddə 2. "Ətraf mühitə təsirin qiymətləndirilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununa (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2018, № 7 (I kitab), maddə 1397 (Cild I) Əlavə - "Ətraf mühitə təsirin qiymətləndirilməsi tələb olunan fəaliyyət növlərinin Siyahısı"nda aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

2.1. 27-ci maddə aşağıdakı redaksiyada verilsin: "27. Kənd təsərrüfatı məhsullarının istehsalı üzrə aşağıdakı ixtisaslaşmış müəssisələrin (təsərrüfatların) layihələndirilməsi:

27.1. heyvandarlıq müəssisələri - yaşından asılı olmayaraq təsərrüfatda mövcud bütün heyvanlar daxil olmaqla 5 baş xırdabuynuzlu heyvan 1 baş iribuy-

nuzlu heyvana, digər dırnaqlı heyvanların (at, dəvə, donuz və s.) hər 1 başı isə 1 baş iribuyuzlu heyvana ekvivalent hesab olunmaqla, layihə üzrə heyvan saxlama tutumu 1000 baş iribuyuzlu heyvan ekvivalentinə bərabər və ya ondan çox olduqda;

27.2. quşçuluq müəssisələri - yaşından asılı olmayaraq təsərrüfatda mövcud bütün quşlar daxil olmaqla (inkubasiya mərhələsində olanlar istisna edilməklə) 1 baş dəvəquşu 25 baş toyuğa, 1 baş hindquşu və ya qaz 5 baş toyuğa, 8 baş bildirçin 1 baş toyuğa, digər quş növlərinin hər 1 başı isə 1 baş toyuğa ekvivalent hesab olunmaqla, layihə üzrə quş saxlamatutumu 40 000 baş toyuq ekvivalentinə bərabər və ya ondan çox olduqda;

27.3. balıqçılıq infrastrukturunu (o cümlədən akvakuultura təsərrüfatları) - balıqçılıq obyektlərinin illik istehsal həcmi 500 ton və ya daha çox olduqda;

27.4. aqroparklar - bu Əlavənin 27.1-27.3-cü maddələrində nəzərdə tutulan fəaliyyət növlərinin hər biri üzrə və həmin fəaliyyət növləri üçün müəyyən edilmiş hədlərə bərabər və ya ondan çox olduqda";

2.2. 34-cü maddə ləğv edilsin.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 13 oktyabr 2026-cı il

S.C.Rzayevin
Azərbaycan Respublikası
ədliyyə nazirinin müavini -
Penitensiar xidmətin rəisi
təyin edilməsi haqqında

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncamı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 32-ci bəndini rəhbər tutaraq **qərara alıram**:

Sahib Cəlil oğlu Rzayev Azərbaycan Respublikası ədliyyə nazirinin müavini - Penitensiar xidmətin rəisi təyin edilsin.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 27 oktyabr 2026-cı il

M.M.Seyidovun
Azərbaycan Respublikası
ədliyyə nazirinin müavini -
Penitensiar xidmətin rəisi
vəzifəsindən azad edilməsi
haqqında

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncamı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 32-ci bəndini rəhbər tutaraq **qərara alıram**:

Mirsaleh Miradil oğlu Seyidov Azərbaycan Respublikası ədliyyə nazirinin müavini - Penitensiar xidmətin rəisi vəzifəsindən azad edilsin.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 27 oktyabr 2026-cı il

Baş nazir Əli Əsədov İƏT-in Baş katibi ilə görüşüb

Azərbaycan Respublikasının Baş naziri Əli Əsədov oktyabrın 27-də İslam Əməkdaşlıq Təşkilatının (İƏT) Baş katibi İsmayıl Ould Şeyx Əhməd ilə görüşüb.

Nazirlər Kabinetindən AZƏRTAC-a bildirilib ki, görüşdə Bakıda keçirilən VII Ümumdünya Mədəniyyətlərəarası Dialoq Forumunun mədəniyyət-lər arasında dialoqun təşviqi, qarşılıqlı etimadın və anlaşmanın möhkəmləndirilməsi baxımından əhəmiyyəti vurğulanı, İƏT Baş katibinin tədbirdə iştirakı yüksək qiymətləndirilib.

Eyni zamanda İslam Əməkdaşlıq Təşkilatına üzv dövlətlərin korruptsiyaya qarşı mübarizədə əməkdaşlığın genişləndirilməsi və qabaqcıl təcrübə mübadiləsi üçün mü-

əncüncü Yüksək səviyyəli Bakı Görüşü korruptsiyaya qarşı mübarizədə əməkdaşlığın genişləndirilməsi və qabaqcıl təcrübə mübadiləsi üçün mü-

hüm platforma kimi dəyərləndirilib.

Azərbaycanın İƏT ilə əməkdaşlığa xüsusi əhəmiyyət verdiyi vurğulanı, təş-

kilata üzv olduğu 35 illik dövr ərzində ölkəmizin İƏT-in beynəlxalq nüfuzunun və institusional imkanlarının artırılmasına mühüm töhfələr verdiyi qeyd edilib. İƏT-in Azərbaycanın suverenliyinə və ərazi bütövlüyünə ardıcıl və prinsipial dəstəyi yüksək qiymətləndirilib.

Görüşdə Azərbaycanın 2027-ci ildə İslam Zirvə Konfransının 16-cı sessiyasına evsahibliyi və İƏT-ə sədrliyi ilə bağlı məsələlərə toxunulub, ölkəmizlə təşkilat arasında əməkdaşlığın daha da genişləndirilməsi perspektivləri müzakirə olunub.

Leyla Əliyeva Dünya Turizm Təşkilatının Baş katibi ilə görüşüb

Heydər Əliyev Fondunun vitse-prezidenti Leyla Əliyeva oktyabrın 27-də Dünya Turizm Təşkilatının Baş katibi xanım Şeyxa Əl Nuveysi ilə görüşüb.

AZƏRTAC xəbər verir ki, qonaq Bakının məhtəşəm memarlığı və Zəfər muzeyi ilə bağlı təəssüratlarını bölüşüb.

Söhbət zamanı Azərbaycan ilə Dünya Turizm Təşkilatı arasında mövcud səmərəli əməkdaşlığın səviyyəsi müsbət dəyərləndirilib. Həmçinin ölkəmizdə turizm sektorunun inkişafına dövlət səviyyəsində göstərilən xüsusi diqqət və qayğı qeyd olunub, paytaxtla yanaşı, regionlarda da müasir turizm infrastrukturunun yaradıldığı bildirilib.

Görüşdə qarşılıqlı maraq doğuran məsələlər ətrafında da fikir mübadiləsi aparılıb.

Müsəlman Ağsaqqalları Şurasının Baş katibi ilə görüşdə əməkdaşlıq məsələləri müzakirə olunub

Oktyabrın 27-də Heydər Əliyev Fondunun vitse-prezidenti Leyla Əliyeva Müsəlman Ağsaqqalları Şurasının Baş katibi Məhəmməd Əbdülsalam ilə görüşüb.

AZƏRTAC xəbər verir ki, söhbət zamanı ölkəmizin islam həmrəyliyinin möhkəmləndirilməsinə verdiyi töhfələr yüksək qiymətləndirilib. Azərbaycan Ağsaqqallar Şurası ilə Müsəlman Ağsaqqalları Şurası arasında əməkdaşlığın daha da inkişaf etdirilməsi ilə bağlı məsələlərə toxunulub.

Görüşdə Azərbaycanın global müstəvidə islam mədəniyyətini və onun fundamental dəyərlərini fəal şəkildə təbliğ etdiyi, bu sahəyə davamlı töhfələr verdiyi diqqətə çatdırılıb.

Vurğulanı ki, 2027-ci ildə ölkəmizdə keçiriləcək İslam Əməkdaşlıq Təşkilatının Sammitində mühüm məsələlər müzakirə olunacaq.

“Əhalinin icbari tibbi sığortası sahəsində idarəetmənin təkmilləşdirilməsi ilə bağlı bir sıra tədbirlər haqqında” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2026-cı il 19 mart tarixli 631 nömrəli Fərmanının icrası ilə əlaqədar Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin bəzi qərarlarında dəyişiklik edilməsi barədə

Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin qərarı

№ 354**Bakı şəhəri, 23 oktyabr 2026-cı il**

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 119-cu maddəsinin səkkizinci abzasını rəhbər tutaraq, “Əhalinin icbari tibbi sığortası sahəsində idarəetmənin təkmilləşdirilməsi ilə bağlı bir sıra tədbirlər haqqında” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2026-cı il 19 mart tarixli 631 nömrəli Fərmanının icrasını təmin etmək məqsədilə Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti **qərara alır**:

1. Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2008-ci il 29 fevral tarixli 59 nömrəli Qərarı (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2008, № 2, maddə 134 (Cild I); 2024, № 1, maddə 81, № 5 (II kitab), maddə 594, № 9, maddə 1067, № 11, maddə 1246; 2025, № 5, maddə 504, № 12 (II kitab), maddələr 1216, 1219, 1257; 2026, № 1, maddə 84) ilə təsdiq edilmiş “Hərbi-hökim ekspertizası haqqında Əsasnamə”də aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

1.1. 1.4-cü bəndin “c” yarımbəndində “Dövlət Tibbi-Sosial Ekspertiza və Reabilitasiya” sözləri “Dövlət Tibbi Sığorta və Ekspertiza” sözləri ilə əvəz edilsin;

1.2. 2.3-cü bənddən, 2.4-cü bəndin ikinci abzasından, 2.6-cı və 2.1.1-ci bəndlərdən ismin müvafiq hallarında ", İcbari Tibbi Sığorta üzrə Dövlət Agentliyi" sözləri çıxarılsın;

1.3. 2.1.20-ci bənddə "2 (iki)" sözləri "3 (üç)" sözləri ilə əvəz edilsin və həmin bənddən ", İcbari Tibbi Sığorta üzrə Dövlət Agentliyinin 1 (bir)" sözləri çıxarılsın.

2. Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2010-cu il 29 oktyabr tarixli 192 nömrəli Qərarı (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2010, № 10, maddə 919 (Cild I) ilə təsdiq edilmiş “İstehsalatda bədbəxt hadisələr və peşə xəstəlikləri nəticəsində peşə əmək qabiliyyətinin itirilməsi hallarından icbari sığorta üzrə əlavə sığorta ödənişi məbləğinin hesablanması Qaydası”nın 2.1-ci bəndində “Dövlət Tibbi-Sosial Ekspertiza və Reabilitasiya” sözləri “Dövlət Tibbi Sığorta və Ekspertiza” sözləri ilə əvəz edilsin.

3. Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2016-cı il 14 iyun tarixli 229 nömrəli Qərarı (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2016, № 6, maddə 1206 (Cild I); 2024, № 5 (II kitab), maddə 592, № 11, maddə 1246; 2025, № 12 (II kitab), maddə 1257; 2026, № 7 (II kitab), maddə 757) ilə təsdiq edilmiş 1 nömrəli əlavə - “Azərbaycan Respublikasının vətəndaşlarının müddətli həqiqi hərbi xidmətə çağırışı üzrə Mərkəzi Çağırış Komissiyasının tərkibi”nin “Komissiyanın üzvləri.” hissəsinin on üçüncü abzası ləğv edilsin.

4. “Azərbaycan Respublikası Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinin kollegiyasının tərkibi haqqında” Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2018-ci il 28 avqust tarixli 359 nömrəli Qərarının (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2018, № 8, maddə 1810 (Cild I); 2024, № 5 (II kitab), maddə 578; Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2026-cı il 8 sentyabr tarixli 271 nömrəli Qərarı) 1-ci hissəsinin “Kollegiyanın üzvləri” bəlməsinin altıncı abzasında “Dövlət Tibbi-Sosial Ekspertiza və Reabilitasiya” sözləri “Dövlət Tibbi Sığorta və Ekspertiza” sözləri ilə əvəz edilsin.

5. “Yeni növ koronavirus (COVID-19) infeksiyası ilə mübarizə tədbirlərində iştirak edən tibb işçilərinin əməkhaqlarına müddətli əlavənin müəyyən edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2020-ci il 25 mart tarixli 112 nömrəli Qərarının (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2020, № 3, maddə 373 (Cild I); 2024, № 4, maddə 451, № 7, maddə 900, № 10, maddə 1169; 2025, № 2, maddə 182, № 4 (II kitab), maddə 412, № 7, maddə 721, № 10, maddə 983; 2026, № 1, maddə 83, № 5 (II kitab), maddə 469) 4-cü hissəsində “İcbari Tibbi Sığorta üzrə Dövlət Agentliyi” sözləri “Azərbaycan Respublikasının Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi” sözləri ilə əvəz edilsin.

6. “Koronavirus (COVID-19) pandemiyası dövründə Azərbaycan Respublikasında uçuşların və hava nəqliyyatı ilə səmşin daşımalarının təhlili üzrə müvəqqəti Qaydalar”ın təsdiq edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2020-ci il 11 iyun tarixli 199 nömrəli Qərarının (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2020, № 6, maddə 789 (Cild I); 2024, № 11, maddə 1246; 2025, № 10, maddə 972) 2-ci hissəsində “İcbari Tibbi Sığorta üzrə Dövlət Agentliyi” sözləri “Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi” sözləri ilə əvəz edilsin.

7. Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2020-ci il 23 iyun tarixli 213 nömrəli Qərarı (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2020, № 6, maddə 803 (Cild I); 2024, № 2, maddə 235, № 10, maddə 1164; 2025, № 2, maddə 181; Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2026-cı il 30 sentyabr tarixli 315 nömrəli Qərarı) ilə təsdiq edilmiş “Gənclər arasında ailənin və nikahın əhəmiyyəti, onun qorunması və möhkəmləndirilməsi məqsədilə erkən evliliyin və qohumlar arasında nikahın mənfi nəticələrinə dair maarifləndirmə Qaydası”nda aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

7.1. 1.2.10-cu yarımbənd ləğv edilsin;

7.2. 6.1.5-ci yarımbəndin 1-ci abzasına “çətin” sözündən əvvəl “gənclərin, o cümlədən” sözləri əlavə edilsin.

8. “Yeni növ koronavirus (COVID-19) infeksiyası ilə mübarizə sahəsində əlavə tədbirlər haqqında” Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2020-ci il 30 iyun tarixli 231 nömrəli Qərarında (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2020, № 6, maddə 821 (Cild I) aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

8.1. 2-ci hissədə “İcbari Tibbi Sığorta üzrə Dövlət Agentliyi” sözləri “Azərbaycan Respublikasının Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi və” sözləri ilə əvəz edilsin;

8.2. 3-cü hissədə “və İcbari Tibbi Sığorta üzrə Dövlət Agentliyi” sözləri ", Azərbaycan Respublikasının Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi və" sözləri ilə əvəz edilsin.

9. “Bakı şəhər Baş Səhiyyə İdarəsinin tabeliyində yaradılmış xüsusi ambulator tibb məntəqələrində yeni növ koronavirus (COVID-19) infeksiyasına yoluxmuş xəstələrə ambulator-poliklinik yardım göstərən tibb işçilərinin əməkhaqlarına müddətli əlavənin müəyyən edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2020-ci il 23 iyun tarixli 262 nömrəli Qərarının (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2020, № 7, maddə 992 (Cild I); 2024, № 1, maddə 92, № 4, maddə 459, № 7, maddə 901, № 10, maddə 1172; 2025, № 2, maddə 183, № 4 (II kitab), maddə 413, № 10, maddə 724, № 10, maddə 984; 2026, № 1, maddə 89, № 5 (II kitab), maddə 455, № 7 (II kitab), maddə 746; Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2026-cı il 15 oktyabr tarixli 338 nömrəli Qərarı) 3-cü hissəsində “və İcbari Tibbi Sığorta üzrə Dövlət Agentliyi” sözləri ", Azərbaycan Respublikasının Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi və” sözləri ilə əvəz edilsin.

10. Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2020-ci il 10 sentyabr tarixli 332 nömrəli Qərarı (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2020, № 9, maddə 1205 (Cild I) ilə təsdiq edilmiş “Xüsusi karantin rejimi dövründə Azərbaycan Respublikasında fəaliyyət göstərən təhsil müəssisələrində tədris və təlim-tərbiyə prosesinin təşkilinin müvəqqəti Qaydalar”nın 3.6-cı bəndində

“İcbari Tibbi Sığorta üzrə Dövlət Agentliyinin” sözləri “Azərbaycan Respublikası Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinin” sözləri ilə əvəz edilsin.

11. Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2020-ci il 2 dekabr tarixli 479 nömrəli Qərarı (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2020, № 12 (V kitab), maddə 1583 (Cild I) ilə təsdiq edilmiş “Doğum və ölüm faktını təsdiq edən sənədlər üzrə məlumatların, habelə vətəndaşların dəfni ilə bağlı məlumatların Elektron Hökumət İnformasiya Sistemi vasitəsilə ötürülməyə aid yotı dövlət informasiya ehtiyatlarının və sistemlərinin Siyahısı”nın 1-ci hissəsindən “və Azərbaycan Respublikasının İcbari Tibbi Sığorta üzrə Dövlət Agentliyi” sözləri çıxarılsın.

12. “Azərbaycan Respublikasının ərazi bütövlüyü uğrunda aparılan hərbi əməliyyatlarda zamanı xəsarət (yaralanma, travma, kontuziya) almış hərbi qulluqçuların tibbi-sosial ekspertizası ilə bağlı bəzi məsələlər barədə” Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2021-ci il 13 yanvar tarixli 7 nömrəli Qərarında (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2021, № 1, maddə 90 (Cild I) aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

12.1. 1-ci hissənin “Komissiyanın üzvləri” bəlməsi üzrə:

12.1.1. dördüncü abzas ləğv edilsin;

12.1.2. altıncı abzasda “Dövlət Tibbi-Sosial Ekspertiza və Reabilitasiya” sözləri “Dövlət Tibbi Sığorta və Ekspertiza” sözləri ilə əvəz edilsin;

12.2. 3-cü hissədə ", Azərbaycan Respublikasının Səhiyyə Nazirliyi və İcbari Tibbi Sığorta üzrə Dövlət Agentliyi” sözləri “və Azərbaycan Respublikasının Səhiyyə Nazirliyi” sözləri ilə əvəz edilsin.

13. “Azərbaycan Respublikasının ərazi bütövlüyü uğrunda aparılan hərbi əməliyyatlarda iştirak etmiş hərbi qulluqçulara və şəhid ailələrinə psixoloji yardımla bağlı bəzi məsələlər barədə” Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2021-ci il 13 yanvar tarixli 8 nömrəli Qərarında (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2021, № 1, maddə 91 (Cild I) aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

13.1. 1-ci hissənin “Komissiyanın üzvləri” bəlməsi üzrə:

13.1.1. beşinci abzas ləğv edilsin;

13.1.2. yeddinci abzasda “Dövlət Tibbi-Sosial Ekspertiza və Reabilitasiya” sözləri “Dövlət Tibbi Sığorta və Ekspertiza” sözləri ilə əvəz edilsin;

13.2. 3-cü hissədə ", Azərbaycan Respublikasının Müdafiə Nazirliyi və İcbari Tibbi Sığorta üzrə Dövlət Agentliyi” sözləri “və Azərbaycan Respublikasının Müdafiə Nazirliyi” sözləri ilə əvəz edilsin.

14. “Şəhid ailələri üzvlərinin, müharibə ilə əlaqədar xəsarət almış hərbi qulluqçuların və əlilliyi müəyyən edilmiş şəxslərin müalicələri üzrə vahid əlaqələndirmə mərkəzlərində xidmət göstərən dövlət orqanlarının fəaliyyətinin təşkilinə dair Əlaqələndirmə Komissiyasının yaradılması barədə” Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2021-ci il 2 oktyabr tarixli 289 nömrəli Qərarının (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2021, № 10, maddə 1158 (Cild I) 1-ci hissəsinin “Komissiyanın üzvləri.” bəlməsinin beşinci abzası ləğv edilsin.

15. Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2021-ci il 27 noyabr tarixli 371 nömrəli Qərarı (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2021, № 10, maddə 1293 (Cild I) ilə təsdiq edilmiş 1 nömrəli əlavə - “COVID-19 xəstəliyinə qarşı peyvənd olunmanı, peyvəndləməyə əks göstərişi, neqativ PZR test nəticəsini əks etdirən və COVID-19 xəstəliyinə yoluxmuş şəxslərin sağlaraq immunitetə malik olmalarını təsdiq edən sertifikatların tanınması Qaydası”nda aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

15.1. 5.6-cı bənddə “İcbari Tibbi Sığorta üzrə Dövlət Agentliyinin” sözləri “Azərbaycan Respublikası Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinin” sözləri ilə əvəz edilsin;

15.2. 5.7-ci bənddən “İcbari Tibbi Sığorta üzrə Dövlət Agentliyi” sözləri çıxarılsın;

15.3. 7.1-ci bənddən “İcbari Tibbi Sığorta üzrə Dövlət Agentliyi” sözləri çıxarılsın və həmin bəndə “Daxili İşlər Nazirliyini,” sözlərindən sonra “Azərbaycan Respublikasının Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyini,” sözləri əlavə edilsin.

16. Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2022-ci il 15 sentyabr tarixli 350 nömrəli Qərarı (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2022, № 9, maddə 1084 (Cild I); 2024, № 2, maddə 229, № 4, maddələr 448, 469, № 7, maddələr 895, 915, № 8, maddə 996, № 12 (I kitab), maddə 1326 (II kitab), maddələr 1428; 2025, № 3, maddələr 273, 294, № 7, maddə 707, № 9, maddə 854, № 12 (II kitab), maddə 1257; 2026, № 4, maddə 380, № 5 (II kitab), maddə 474, № 7 (II kitab), maddə 754; Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2026-cı il 9 sentyabr tarixli 278 nömrəli Qərarı) ilə təsdiq edilmiş “Azərbaycan Respublikasının dövlət orqanları, dövlət müəssisələrində olan və paylarının (səhmlərinin) nəzarət zərfi dövlətə məxsus olan hüquqi şəxslər, dövlət adından yaradılan publik hüquqi şəxslər və komissiyalar üçün müəyyən edilmiş vahid indekslerin Siyahısı”nın 11-ci hissəsinin on birinci abzası ləğv edilsin.

17. “Azərbaycan Respublikası Səfərbərlik və Hərbi Xidmətə Çağırış üzrə Dövlət Xidmətinin vahid elektron informasiya sistemi haqqında Əsasnamə”nin təsdiq edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2026-cı il 2 mart tarixli 59 nömrəli Qərarında (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2026, № 3, maddə 261) aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

17.1. 5-ci hissədən “İcbari Tibbi Sığorta üzrə Dövlət Agentliyi-nə,” sözləri çıxarılsın;

17.2. həmin Qərarlə təsdiq edilmiş “Azərbaycan Respublikası Səfərbərlik və Hərbi Xidmətə Çağırış üzrə Dövlət Xidmətinin vahid elektron informasiya sistemi haqqında Əsasnamə”nin 3.2.5-ci yarımbəndində “Dövlət Tibbi-Sosial Ekspertiza və Reabilitasiya” sözləri “Dövlət Tibbi Sığorta və Ekspertiza” sözləri ilə əvəz edilsin.

18. Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2026-cı il 21 may tarixli 158 nömrəli Qərarı (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2026, № 5 (II kitab), maddə 482) ilə təsdiq edilmiş “İstehsalatda bədbəxt hadisələr və peşə xəstəlikləri nəticəsində zərər çəkmiş sığorta olunanın peşə əmək qabiliyyətinin itirilməsi dərəcəsinin müəyyən edilməsi Qaydası”nda aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

18.1. 1.2-ci bənddə “Dövlət Tibbi-Sosial Ekspertiza və Reabilitasiya” sözləri “Dövlət Tibbi Sığorta və Ekspertiza” sözləri ilə əvəz edilsin;

18.2. həmin Qaydanın 6-9 nömrəli əlavələrinin adlarında “Dövlət Tibbi-Sosial Ekspertiza və Reabilitasiya” sözləri “Dövlət Tibbi Sığorta və Ekspertiza” sözləri ilə əvəz edilsin.

*Əli ƏSƏDOV,**Azərbaycan Respublikasının Baş naziri*

“Azərbaycanın Uzunmüddətli Aşağıkarbonlu İnkişaf Strategiyası” sənədinin təsdiq edilməsi haqqında

Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin qərarı

№ 346**Bakı şəhəri, 21 oktyabr 2026-cı il**

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 119-cu maddəsinin səkkizinci abzasını rəhbər tutaraq, “Birləşmiş Millətlər Təşkilatının İqlim Dəyişmələri üzrə Çərçivə Konvensiyası ilə bağlı Tərəflərin 21-ci Konfransında qəbul olunmuş Paris Sazişinin təsdiq edilməsi haqqında” Azərbaycan Respublikasının 2016-cı il 28 oktyabr tarixli 362-VQ nömrəli Qanununa uyğun olaraq, İqlim Dəyişmələri üzrə Dövlət Komissiyasının vəsatətini nəzərə alaraq, Paris Sazişinin 4-cü maddəsinə əsasən uzunmüddətli aşağıkarbonlu inkişafın təmin edilməsi məqsədilə Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti **qərara alır**:

1. “Azərbaycanın Uzunmüddətli Aşağıkarbonlu İnkişaf Strategiyası” (bundan sonra - Strategiya) təsdiq edilsin (əlavə olunur).

2. Strategiyada qeyd olunan “xalis sıfır emissiya” hədəfinə nail olunması məqsədilə:

2.1. Azərbaycan Respublikasının İqtisadiyyat Nazirliyi ölkə iqtisadiyyatının sahələri üzrə dekarbonlaşma tədbirlərinin müvafiq dövlət proqramları və strategiyalarına, milli fəaliyyət planlarına və digər sənədlərə inteqrasiyasını aidiyyəti qurumlarla əlaqələndirməklə təmin etsin;

2.2. Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyi bu Qərarın 3-cü hissəsi nəzərə alınmaqla, müvafiq dekarbonlaşma tədbirlərinin maliyyələşdirilməsini təmin etsin.

“Azərbaycan Respublikası Müdafiə Sənayesi Nazirliyinin kollegiyasının tərkibi haqqında” Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2007-ci il 5 iyun tarixli 90 nömrəli Qərarında dəyişiklik edilməsi barədə

Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin qərarı

№ 347**Bakı şəhəri, 21 oktyabr 2026-cı il**

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 119-cu maddəsinin səkkizinci abzasını rəhbər tutaraq, Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti **qərara alır**:

“Azərbaycan Respublikası Müdafiə Sənayesi Nazirliyinin kollegiyasının tərkibi haqqında” Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2007-ci il 5 iyun tarixli 90 nömrəli Qərarının (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2007, № 6, maddə 695 (Cild I) 1-ci hissəsi aşağıdakı redaksiyada verilsin:

“1. Azərbaycan Respublikası Müdafiə Sənayesi Nazirliyinin kollegiya üzvlərinin sayı 11 (on bir) nəfərdən ibarət müəyyənləşdirilsin və aşağıdakı tərkibdə təsdiq edilsin:

Kollegiyanın sədri

Azərbaycan Respublikasının müdafiə sənayesi naziri

Kollegiyanın üzvləri:

Azərbaycan Respublikası müdafiə sənayesi nazirinin müavinləri

Azərbaycan Respublikası Müdafiə Sənayesi Nazirliyi Aparatının rəhbəri

Azərbaycan Respublikası Müdafiə Sənayesi Nazirliyi Aparatının Hüquq şöbəsinin müdiri

Azərbaycan Respublikası Müdafiə Sənayesi Nazirliyi Aparatının Maliyyə və hesabatlılıq şöbəsinin müdiri

Azərbaycan Respublikası Müdafiə Sənayesi Nazirliyi Aparatının Beynəlxalq strateji əməkdaşlıq şöbəsinin müdiri

Azərbaycan Respublikası Müdafiə Sənayesi Nazirliyi Aparatının Sənayenin tənzimlənməsi şöbəsinin müdiri

Azərbaycan Respublikası Müdafiə Sənayesi Nazirliyi Aparatının İnsan resurslarının idarə edilməsi şöbəsinin müdiri

Azərbaycan Respublikası Müdafiə Sənayesi Nazirliyinin tabeliyində “Müdafiə Sənayesi Tədqiqat və İnnovasiya Mərkəzi” publik hüquqi şəxsin İdarə Heyətinin sədri.”.

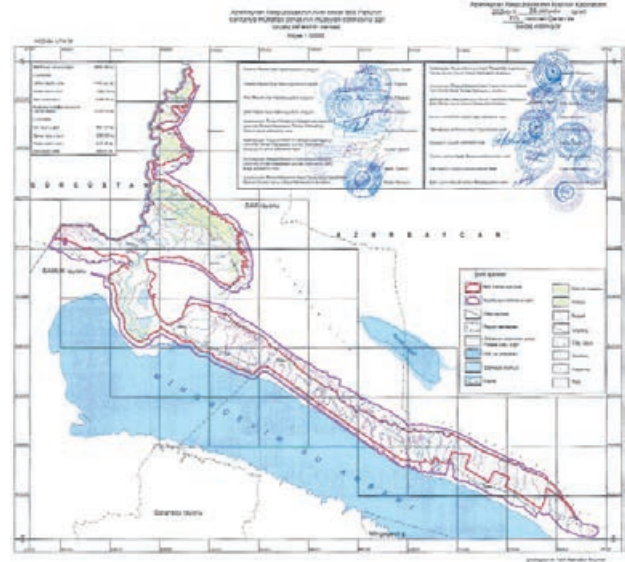
*Əli ƏSƏDOV,**Azərbaycan Respublikasının Baş naziri*

Azərbaycan Respublikası Axar-Baxar və İlisu milli parklarının sanitariya-mühafizə zonalarının təsdiq edilməsi haqqında

Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin qərarı

№ 355**Bakı şəhəri, 26 oktyabr 2026-cı il**

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 119-cu maddəsinin səkkizinci abzasını rəhbər tutaraq, “Xüsusi mühafizə olunan təbiət əraziləri və obyektləri haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişikliklər edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikasının 2014-cü il 4 aprel tarixli 924-IVQD nömrəli Qanununun təbii haqqında” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2014-cü il 15 may tarixli 166 nömrəli Fərmanının 1.4.2-ci yarımbəndinin icrasını təmin etmək məqsədilə Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti **qərara alır**:

“Əhalinin siyahıya alınmasına hazırlıq və onun keçirilməsi üzrə siyahıyaalma qrupunun işçilərinin aylıq vəzifə maaşlarının cədvəli”nin təsdiq edilməsi haqqında

Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin qərarı

№ 356**Bakı şəhəri, 26 oktyabr 2026-cı il**

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 119-cu maddəsinin səkkizinci abzasını rəhbər tutaraq, “2029-cu ildə Azərbaycan Respublikasında əhalinin siyahıyaalınmasının keçirilməsi haqqında” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2026-cı il 7 iyun tarixli 714 nömrəli Fərmanının 3.3-cü bəndinin icrasını təmin etmək məqsədilə Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti **qərara alır**:

3. Bu Qərarın 1-ci hissəsi ilə təsdiq edilmiş Strategiyada nəzərdə tutulmuş 2060-cı ilədək “xalis sıfır emissiya” hədəfinə (şərtlə hədəfə) nail olunmasının əlavə maliyyə resurslarının (beynəlxalq əməkdaşlıq və maliyyə dəstəyi, texnologiyaların ötürülməsi, güzəştli kreditlər, özəl sektor investisiyaları) cəlb edilməsindən asılı olacağı nəzərə alınıs.

4. Azərbaycan Respublikasının Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyi:

4.1. Strategiyaya BMT-nin İqlim Dəyişmələri üzrə Çərçivə Konvensiyasının Katibliyinə təqdim etsin;

4.2. aidiyyəti qurumlarla birlikdə Strategiyanın məqsədləri və hədəfləri barədə ictimaiyyətin məlumatlandırılmasını, onun təbiliğini, habelə elmi müəssisə və təşkilatların, vətəndaş cəmiyyəti institutlarının iştirakı ilə ictimai təqdimatın keçirilməsini təmin etsin;

4.3. Strategiyanın icrasına dair monitorinqi həyata keçirsin və onun nəticələrini iki ildən bir İqlim Dəyişmələri üzrə Dövlət Komissiyasına təqdim etsin.

*Əli ƏSƏDOV,**Azərbaycan Respublikasının Baş naziri*

Qərarın əlavəsi ilə www.azerbaijan-news.az və nk.gov.az saytında tanışı ola bilərsiniz.

Milli Məclisin iclasında

Torpaqların dövlət ehtiyacları üçün alınması sahəsində qanunvericilik bazası təkmilləşdirilir

Oktyabrın 27-də Milli Məclisin növbəti plenar iclası keçirilib. Parlamentin Mətbuat və İctimaiyyətlə əlaqələr şöbəsinə verilən məlumata görə iclası açan Milli Məclisin Sədri Sahibə Qafarova bildirdi ki, gündəliyə on iki məsələ daxil edilib.

İclasda Azərbaycan Respublikasının Əmək Məcəlləsində və "Aviasiya haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə, "Texniki tənzimləmə haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə və "İcra haqqında" və "Qiymətli kağızlar bazarı haqqında" Azərbaycan Respublikasının qanunlarında dəyişiklik edilməsi barədə qanun layihələri üçüncü oxunuşda təsdiq olundu.

Daha sonra ikinci oxunuşda olan qanun layihələri müzakirəyə çıxarıldı. "Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankı haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə (ikinci oxunuş) qanun layihəsinin İqtisadi siyasət, sənaye və sahibkarlıq komitəsinin üzvü Vüqar Bayramov təqdim etdi. O bildirdi ki, layihə Avropa Şurasının Pulların Leqallaşdırılmasına və Terrorçuluğun Maliyyələşdirilməsinə Qarşı Tədbirlərin Qiymətləndirilməsi üzrə Ekspertlər Komitəsi (MONEYVAL) tərəfindən Azərbaycan Respublikasının cinayət yolu ilə əldə edilmiş əmlakın leqallaşdırılmasına və terrorçuluğun maliyyələşdirilməsinə qarşı mübarizə sisteminin 5-ci raund qiymətləndirilməsi hesabına FATF-in 26-cı və 27-ci Təvsiyələri üzrə hazırlanıb. Layihəyə əsasən, Mərkəzi Bankın nəzarəti ayrı-ayrı maliyyə institutları ilə yanaşı, onların daxil olduğu maliyyə qruplarına da şamil ediləcək.

Qanun layihəsi ikinci oxunuşda qəbul edildi.

Vüqar Bayramov "Banklar haqqında" və "Qiymətli kağızlar bazarı haqqında" Azərbaycan Respublikasının qanunlarında dəyişiklik edilməsi barədə qanun layihəsinin (ikinci oxunuş) da təqdim etdi. Bildirdi ki, layihə Azərbaycan Respublikasında sekuritizasiya fəaliyyəti üzrə hüquqi çərçivənin yaradılması məqsədilə hazırlanıb. Layihədə sekuritizasiya prosesi ilə bağlı mexanizmlər, sekuritizasiya fəaliyyətinə dair tələblər, risklərin idarə edilməsi və digər məsələlər tənzimlənir.

Deputatlar Bəhrüz Məhərrəmov və Samir Vəliyev məsələ barədə fikirlərini açıqladıqdan sonra qanun layihəsi ikinci oxunuşda qəbul edildi.

Sonra "Ədliyyə orqanlarında qulluq keçmə haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə qanun layihəsi (ikinci oxunuş) müzakirəyə çıxarıldı. Layihə barədə məlumat verən Hüquq siyasəti və dövlət quruculuğu komitəsinin sədri Əli Hüseynli diqqətə çatdırdı ki, dəyişikliklərdə ədliyyə orqanlarının tibb xidmətində hərbi qulluqçuların hüquqi statusunun müəyyənləşdirilməsi və məhkəmə ekspertizası idarəsində qulluq keçən xüsusi rütbəli ədliyyə işçilərinin xüsusi geyim forması ilə təmin olunması təsbit edilir.

Qanun layihəsi ikinci oxunuşda qəbul edildi.

Növbəti məsələ - "Ətraf mühitin mühafizəsi haqqında" və "Ətraf mühitə təsirən qiymətləndirilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikasının qanunlarında dəyişiklik edilməsi barədə qanun layihəsinin (ikinci oxunuş) Təbii ehtiyatlar, energetika və ekologiya komitəsinin sədri Sadiq Qurbanov təqdim etdi. Komitə sədri qeyd edib ki, layihə bütövlükdə ətraf mühitə təsirlər davamlı nəzarətin gücləndirilməsinə və ictimaiyyətin məlumatlandırılmasının təmin edilməsinə xidmət göstərir.

Deputatlar Vüqar Bayramovun və Aydın Mirzəzadənin fikirləri dinləndikdən sonra qanun layihəsi ikinci oxunuşda qəbul edildi.

Əmək və sosial siyasət komitəsinin sədri Musa Quliyev gündəliyin səkkizinci məsələsi olan Azərbaycan Respublikasının Əmək Məcəlləsində dəyişiklik edilməsi haqqında qanun layihəsi (ikinci oxunuş) ilə bağlı məlumat verdi. Bildirdi ki, dəyişikliklərin əsas məqsədi kütləli hava şəraitində həm aqat iş yerlərində işin dayandırılmasını, həm də müasir yükqaldırıcı qurğuların texniki imkanları nəzərə alınmaqla istismarını tənzimləməkdir.

Qanun layihəsi ikinci oxunuşda qəbul edildi.

Milli Məclisin Sədri Sahibə Qafarova növbəti 4 məsələnin birinci oxunuşda qanun layihələri olduğunu bildirdi.

Parlamentin Hüquq siyasəti və dövlət quruculuğu komitəsinin üzvü Nurlan Həsənov Azərbaycan Respublikasının Miqrasiya Məcəlləsində dəyişiklik edilməsi haqqında qanun layihəsinin (birinci oxunuş) mahiyyətini deputatların diqqətinə çatdırdı. Qeyd olundu ki, sənəd Azərbaycan Respublikasında fəaliyyət göstərən xarici dövlətlərin diplomatik nümayəndəliklərinin və konsulluqlarının, beynəlxalq təşkilatların orqanlarının cənəbi və ya vətəndaşlığı olmayan heyət üzvlərinin və onlarla birlikdə yaşayan ailə üzvlərinin, həmçinin diplomatik missiya və ya müvafiq xüsusi missiya ilə ölkəmizə səfər edən şəxslərin 15 gündən artıq Azərbaycan Respublikasında müvəqqəti olduğu hallarda qeydiyyatın həyata keçirilməsini nəzərdə tutur. Qeydiyyat zamanı həmin şəxslərə ölkəmizdəki statusunu və qeydiyyatını təsdiq edən qeydiyyat vəsiqəsi verəcək. Qeydiyyat vəsiqələrinin fərdi olaraq doldurulması və verilməsi avtomatlaşdırılmış infor-

masiya sistemi vasitəsilə həyata keçiriləcək və məlumatlar həmin sistem üzərindən vahid miqrasiya məlumat sistemində otürüləcək. Qanun layihəsində rəsmi səfər vizasının verildiyi şəxslərin də dairəsi dəyişdirilir, onların ölkədə müvəqqəti olma müddətinin uzadılması ilə bağlı müddəalar arasında uyğunluq təmin edilir.

Müzakirələr zamanı çıxış edən deputatlar Hikmət Məmmədov, Azər Allahverənov, Fəriz İsmayilzadə və Rizvan Nəbiyev məsələ barədə fikir və qeydlərini açıqladı.

Qanun layihəsi birinci oxunuşda qəbul edildi.

Hüquq siyasəti və dövlət quruculuğu komitəsinin sədri Əli Hüseynli Azərbaycan Respublikasının Mülki Prosessual Məcəlləsində və Azərbaycan Respublikasının İnzibati Prosessual Məcəlləsində dəyişiklik edilməsi haqqında qanun layihəsinin (birinci oxunuş) təqdim etdi. Bildirdi ki, təklif edilən dəyişikliklərin böyük bir qismi ədliyyə institutu ilə bağlıdır. Qanun layihəsində "məhkəmə ədliyyəti" və "ərazi ədliyyəti" arasındakı sərhəd konkretləşdirilib, hər iki ədliyyə növü üzrə mübahisələrə məhkəmələrdə baxılması, şikayət, apellyasiya, kassasiya şikayətlərinin verilməsi qaydaları ətrafı əks olunaraq sistemli şəkildə tənzimlənir. Xüsusilə diqqət çəkən məqamlardan biri ərazi ədliyyəsinin pozulması səbəbindən birinci və apellyasiya məhkəməsinin qərarının ləğvinin qadağan edilməsidir.

Digər dəyişiklik işi mahiyyəti üzrə həll etməyən məhkəmə aktlarından verilmis apellyasiya şikayətlərinə, habelə kiçik iddialara dair işlər üzrə sadələşdirilmiş icraat qaydasında baxılmış işlərlə bağlı çıxarılmış məhkəmə qətnamələrinin verilməsi apellyasiya şikayətlərinə hakim tərəfindən təbaxışa baxılması müddəalarının əlavə edilməsidir.

Sənədə əsasən, Mülki Prosessual Məcəllədə yazılı icraat qaydasında baxılmalı olan işlərin siyahısı genişləndirilərək prosessual müddətlərin bərpası, xarici dövlətin məhkəmə qətnaməsinin məcburi icrası, xarici dövlətin məhkəmə qətnaməsinin tanınmasına qarşı işdə iştirak edən şəxsin etirazına, xarici arbitraj məhkəmələrinin qərarlarının tanınması və icrası barədə orizlərə yazılı icraat qaydasında baxılması təklif edilir. Həmçinin "mübahisələr" sözü konkretləşdirilərək "mülki hüquq münasibətləri ilə bağlı mübahisələr" formasında ifadə olunur.

Deputat Rəzi Nurullayev məsələ barədə fikirlərini sə-

ləndirdikdən sonra qanun layihəsi birinci oxunuşda qəbul edildi.

İclasda İqtisadi siyasət, sənaye və sahibkarlıq komitəsinin sədr müavini Azər Badamov "Telekommunikasiya haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə qanun layihəsinin (birinci oxunuş) bəhs etdi. Diqqətə çatdırıldı ki, qanun layihəsi ilə telekommunikasiya xidmətlərinin standartları öləzinə müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan tərəfindən keyfiyyət göstəricilərinin müəyyən edilməsi təsbit edilir. Qeyd olundu ki, "keyfiyyət göstəriciləri" anlayışı xidmətin keyfiyyət səviyyəsini müəyyən edən, ölçülə bilən və yoxlanıla bilən meyarları ehtiva edir və tənzimləmənin predmetini daha dəqiq əks etdirir.

Qanun layihəsi birinci oxunuşda qəbul edildi.

İclasda son olaraq Azərbaycan Respublikasının Mülki Məcəlləsində və "Torpaqların dövlət ehtiyacları üçün alınması haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə qanun layihəsi (birinci oxunuş) müzakirə olundu. Məsələ barədə məlumat verən parlamentin Hüquq siyasəti və dövlət quruculuğu komitəsinin sədri Əli Hüseynli qeyd etdi ki, qanun layihəsinin əsas məqsədi ölkə ərazisində dövlət ehtiyacları üçün torpaq sahələrinin alınması prosedurlarının tənzimlənməsi sahəsində mövcud olan qanunvericilik bazasının təkmilləşdirilməsidir. Xüsusilə neqliyyat və kommunikasiya xətlərinin (tunnellər, o cümlədən metro tunnəlləri, dəmir yolu, metropoliten və tramvay xətləri, stansiyalar və depolar) tikintisi, bərpası və təkmilləşdirilməsi ilə bağlı zəruri torpaq sahələrinin dövlət ehtiyacları üçün alınması zamanı hüquqi mexanizmlərin daha dəqiq, birmənalı və qabaqcıl təcrübəyə uyğun təbqiqinə nail olmaqdır.

Sonra Aqrar siyasət komitəsinin sədri Tahir Rəzayev təmsil etdiyi komitənin sənəd barədə müsbət rəy verdiyini söylədi.

Məsələ ətrafında aparılan müzakirələrdə Milli Məclis Sədrinin müavini Ziyafət Əsgərov, parlamentin komitə sədri Zəhid Oruc, deputatlar Rəzi Nurullayev, Elçin Mirzəbəyli və Ərkin Qədirli çıxış edərək bəzi fikirlərini açıqladılar.

Qanun layihəsi səsə qoyularaq birinci oxunuşda qəbul edildi.

Rəşad CƏFƏRLİ,
"Azərbaycan"

Baş prokuror Kamran Əliyev bir sıra görüşlər keçirib

Bakıda keçirilən İslam Əməkdaşlıq Təşkilatına üzv dövlətlərin korrupsiyaya qarşı mübarizə üzrə hüquq-mühafizə orqanları rəhbərlərinin üçüncü yüksək səviyyəli görüşü çərçivəsində Azərbaycan Respublikasının baş prokuroru Kamran Əliyev Maldiv Respublikasının Korrupsiyaya Qarşı Komissiyasının sədri Adam Şamil və Misir Ərəb Respublikasının İnzibati Nəzarət Orqanının sədri Əmr Adel Hosni ilə ayrı-ayrılıqda görüşlər keçirib.

Görüşlərdə baş prokuror Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə ölkəmizdə həyata keçirilən hüquqi və institusional islahatlar, dövlət idarəçiliyində şəffaflığın və hesabatlılığın artırılması, korrupsiyaya qarşı mübarizə mexanizmlərinin təkmilləşdirilməsi və korrupsiya risklərinin qarşısının alınması istiqamətində görülən tədbirlər barədə məlumat verib.

Misir Ərəb Respublikasının İnzibati Nəzarət Orqanının sədri ilə görüşdə Azərbaycan-Misir münasibətlərinin tarixi dostluq və qarşılıqlı hörmətə əsaslandığı vurğulanıb. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin 2024-cü il iyunun 8-də Misir Ərəb Respublikasına rəsmi səfəri çərçivəsində Misir Prezidenti Əbdülfəttah əs-Sisi ilə keçirdiyi görüşə istinad edilərək, iki ölkə arasında yüksək səviyyəli siyasi dialoqun, habelə BMT, Qoşulma Hərəkatı və İslam Əməkdaşlıq Təşkilatı çərçivəsində əməkdaşlığın əhəmiyyəti qeyd olunub.

Tərəflər Azərbaycan Respublikasının Baş Prokurorluğu, o cümlədən Baş prokuror yanında Korrupsiyaya qarşı Mübarizə Baş İdarəsi ilə Misirin İnzibati Nəzarət Orqanı arasında əlaqələrin genişləndirilməsi, korrupsiya hüquqpozmaqlarının qarşısının alınması, aşkarlanması və araşdırılması sahəsində təcrübə mübadiləsi, habelə səmərəli nəzarət mexanizmlərinin tətbiqi məsələləri ətrafında fikir mübadiləsi aparılıb.

Maldiv Respublikasının Korrupsiyaya Qarşı Komissiyasının sədri ilə görüşdə Azərbaycan və Maldiv Respublikası arasında diplomatik münasibətlərin 1994-cü ildə qurulduğu qeyd olunub, siyasi dialo-

qun və beynəlxalq təşkilatlar çərçivəsində əməkdaşlığın inkişafının əhəmiyyəti vurğulanıb. Bu kontekstdə Maldiv Respublikasının Prezidenti Məhəmməd Muizzunun COP29 çərçivəsində Azərbaycana səfəri və tədbirdə iştirakı xatırlanıb.

Tərəflər korrupsiya hüquqpozmaqlarının qarşısının alınması və aşkar edilməsi, məlumat mübadiləsinin genişləndirilməsi, qabaqcıl təcrübənin öyrənilməsi və beynəlxalq hüquqi əməkdaşlığın səmərəliliyinin artırılması məsələlərini müzakirə ediblər.

Baş prokuror həmçinin Komissiyanın üzvünün də 2025-ci ilin may ayında Bakıda keçirilən GlobE Şəbəkəsinin Altıncı Plenar İclasında və İdarəetmə Komitəsinin 10-cu iclasında iştirakını xatırladaraq, bu platformaların beynəlxalq antikorrupsiya əməkdaşlığındakı rolunu qeyd edib.

Hər iki görüşdə antikorrupsiya sahəsində institusional əməkdaşlığın gücləndirilməsi, qabaqcıl təcrübənin paylaşılması və beynəlxalq platformalarda qarşılıqlı fəaliyyətin genişləndirilməsinin əhəmiyyəti vurğulanıb.

Tərəflər müvafiq qurumlar arasında əməkdaşlığın gələcək inkişafına qarşılıqlı maraq ifadə ediblər.

Bakıda keçirilən İslam Əməkdaşlıq Təşkilatına üzv dövlətlərin korrupsiyaya qarşı mübarizə aparan hüquq-mühafizə orqanları rəhbərlərinin üçüncü yüksək səviyyəli görüşü çərçivəsində Azərbaycan Res-

publikasının baş prokuroru Kamran Əliyev Beynəlxalq Korrupsiyaya Qarşı Mübarizə Akademiyasının (IACA) rəhbəri Draqo Kos ilə görüşüb.

Görüşdə baş prokuror Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə ölkəmizdə həyata keçirilən islahatlar, korrupsiyaya qarşı mübarizənin gücləndirilməsi və dövlət idarəçiliyində şəffaflığın artırılması istiqamətində görülən tədbirlər barədə məlumat verib.

Akademiyaya ilə əməkdaşlığın prokurorluq əməkdaşlarının peşəkar hazırlığının və antikorrupsiya sahəsində institusional potensialın gücləndirilməsində əhəmiyyəti vurğulanıb.

Tərəflər azərbaycanlı prokurorların akademiyanın akademik proqramlarında və təlimlərində iştirakını, qabaqcıl beynəlxalq təcrübənin öyrənilməsini, eləcə də birgə təlim və tədqiqat təşəbbüslərinin genişləndirilməsi imkanlarını müzakirə ediblər.

Draqo Kos Azərbaycan Respublikası Baş Prokurorluğu ilə akademiya arasında əməkdaşlığın inkişaf etdirilməsinin əhəmiyyətini qeyd edərək, qarşılıqlı fəaliyyətin davam etdirilməsində maraqlı olduğunu bildirdi.

Görüş zamanı həmçinin antikorrupsiya sahəsində beynəlxalq təcrübə mübadiləsinin genişləndirilməsi və mövcud əməkdaşlığın konkret istiqamətlər üzrə inkişaf etdirilməsi məsələləri ətrafında fikir mübadiləsi aparılıb.

Bakıda İƏT-ə üzv dövlətlərin korrupsiyaya qarşı mübarizə üzrə nümayəndələrinin iclası olub

Oktyabrın 27-də Bakıda İslam Əməkdaşlıq Təşkilatına (İƏT) üzv dövlətlərin korrupsiyaya qarşı mübarizə aparan hüquq-mühafizə orqanlarının nümayəndələrinin hazırlıq iclası keçirilib.

Bu barədə AZƏRTAC-a Baş Prokurorluğun Mətbuat xidmətindən məlumat verilib.

Bildirilib ki, Azərbaycan Baş Prokurorluğunun evsahibliyi etdiyi tədbir İƏT-ə üzv dövlətlər arasında korrupsiyaya qarşı mübarizə sahəsində əməkdaşlığın gücləndirilməsi, qabaqcıl təcrübə mübadiləsinin genişləndirilməsi və hüquq-mühafizə orqanları arasında qarşılıqlı fəaliyyətin inkişaf etdirilməsi baxımından mühüm əhəmiyyət kəsb edir.

Habelə sözügedən tədbir bu gün Bakı şəhərində keçiriləcək İƏT-ə üzv dövlətlərin korrupsiyaya qarşı mübarizə aparan hüquq-mühafizə orqanları rəhbərlərinin üçüncü yüksək səviyyəli görüşünə hazırlıq məqsədi daşıyır.

"Qurani-Kərim"dən ayələrin oxunması ilə başlayan iclasda Qədr Dövlətinin nümayəndəsi, əvvəllik hazırlıq görüşünə sədrlik etmiş tərəfin təmsilçisi, Azərbaycan Respublikası baş prokurorunun müavini Heydər Məmmədov və İƏT-in Baş katibinin müavini çıxış ediblər.

İƏT-ə üzv dövlətlər tərəfindən Katibliyə təqdim edilmiş layihə və bəyanatların hazırlıq iclasında müzakirə olunaraq razılaşdırılması və qəbul edilmək üçün üzv dövlətlərin korrupsiyaya qarşı mübarizə üzrə hüquq-mühafizə orqanları rəhbərlərinin üçüncü yüksək

səviyyəli görüşünə təqdim edilməsi ilə əlaqədar olaraq, Qədrin nümayəndəsi tərəfindən Azərbaycanın baş prokurorunun müavini Heydər Məmmədova hazırlıq iclasına sədrlik etməsinin rəmzi ifadəsi təqdim edildi.

Heydər Məmmədov çıxışında korrupsiyaya qarşı mübarizənin hüququn aliliyinin təmin edilməsi, dövlət idarəçiliyində şəffaflığın artırılması və ictimai etimadın möhkəmləndirilməsi baxımından əhəmiyyətini vurğulayıb. O, Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə ölkəmizdə həyata keçirilən institusional islahatların, müasir idarəetmə prinsiplərinin tətbiqinin və korrupsiyaya qarşı mübarizə mexanizmlərinin təkmilləşdirilməsinin ardıcıl dövlət siyasətinin mühüm istiqamətlərindən olduğunu bildirdi.

Baş prokurorun müavini həmçinin bu sahədə beynəlxalq əməkdaşlığın genişləndirilməsinin, qabaqcıl təcrübənin öyrənilməsinin və hüquq-mühafizə orqanları arasında

əlaqələndirilmiş fəaliyyətin gücləndirilməsinin vacibliyini qeyd edib. O, Azərbaycanın İƏT ilə əlaqələrinin inkişafına və təşkilat çərçivəsində əməkdaşlığın dərinləşdirilməsinə xüsusi önəm verdiyini diqqətə çatdırıb.

İƏT-in Baş katibinin müavini isə çıxışında üzv dövlətlər arasında həmrəyliyin və əməkdaşlığın gücləndirilməsinin, korrupsiyaya qarşı mübarizədə ortaqların yanaşmalarının təvəqinin və müvafiq qurumlar arasında institusional əlaqələrin inkişafının əhəmiyyətini vurğulayıb. O, beynəlxalq təcrübə mübadiləsinin, qabaqcıl metodların tətbiqinin və dövlətlər arasında əlaqələndirilmiş fəaliyyətin genişləndirilməsinin bu sahədə səmərəli nəticələrin əldə olunmasına xidmət etdiyini qeyd edib.

İclasda müxtəlif üzv dövlətlərin nümayəndələri mövzu ilə bağlı çıxış edərək, ölkələrinin təcrübəsini, mövcud yanaşmaları və gələcək əməkdaşlığın inkişafına dair təkliflərini bölüşüblər.

Belo ki, Səudiyyə Ərəbistanı, Mərakeş, Qətər, Qırğız Respublikası, Liviya, Livan, Sudan, İordaniya və digər iştirakçı dövlətlərin nümayəndə heyətləri sessiyanın yüksək səviyyədə təşkilinə görə təşəkkürlərini bildirib, həmçinin Nazirlər Görüşündə qəbul edilməsi nəzərdə tutulan qətnamə layihələri üzərində aparılan işləri yüksək qiymətləndirərək, bu istiqamətdə əməkdaşlığa sadıqlıqlarını ifadə ediblər.

Bundan başqa, tədbir zamanı iştirakçılar arasında aparılan geniş fikir mübadiləsi və müzakirələr korrupsiyanın ölcülməsi metodologiyalarının təkmilləşdirilməsi, bu sahədə vahid yanaşmaların təşviqi, milli təcrübələrin qarşılıqlı öyrənilməsi və beynəlxalq əməkdaşlığın daha da gücləndirilməsi baxımından əhəmiyyət kəsb edib.

Aparılmış konstruktiv müzakirələr nəticəsində iştirakçı dövlətlər qətnamə layihələri ilə bağlı bir sıra məsələlər üzrə konsensusa nail olub.

Azərbaycan Respublikası Prezidenti Administrasiyasının vətəndaş qəbulu mərkəzində 2026-cı ilin noyabr ayında vətəndaşların qəbulu cədvəli

Qəbulu aparan şəxs	Qəbul günü
Azərbaycan Respublikası Prezidentinin köməkçisi - Azərbaycan Respublikası Prezidenti Administrasiyasının İqtisadi siyasət və sənaye məsələləri şöbəsinin müdiri Əmirov Natiq Ərziman oğlu	2
Azərbaycan Respublikası Prezidentinin köməkçisi - Azərbaycan Respublikası Prezidenti Administrasiyasının Ərazi-təşkilat məsələləri şöbəsinin müdiri Nağdəliyev Zeynal Səfər oğlu	3
Azərbaycan Respublikası Prezidentinin köməkçisi - Azərbaycan Respublikası Prezidenti Administrasiyasının Hüquq-mühafizə orqanları ilə iş şöbəsinin müdiri Ələsgərov Fuad Murtuz oğlu	4,18
Azərbaycan Respublikası Prezidenti Administrasiyasını Vətəndaşların müraciətləri ilə iş şöbəsinin müdiri İsmayilov Süleyman Abbas oğlu	5
Azərbaycan Respublikası Birinci vitse-prezidentinin Katibliyinin rəisi Həsənov Altay Tofiq oğlu	6,13,27
Azərbaycan Respublikası Prezidentinin köməkçisi - Azərbaycan Respublikası Prezidenti Administrasiyasının Dövlət nəzarəti məsələləri şöbəsinin müdiri Həsənov Kəram Əvəz oğlu	6
Azərbaycan Respublikası Prezidenti Administrasiyasının Hərbi məsələlər şöbəsinin müdiri Seyidov Fərid Mirmufid oğlu	11
Azərbaycan Respublikası Prezidentinin köməkçisi - Azərbaycan Respublikası Prezidenti Administrasiyasının İqtisadi məsələlər və innovativ inkişaf siyasəti şöbəsinin müdiri Mövsümov Şahmar Arif oğlu	12
Azərbaycan Respublikası Prezidentinin köməkçisi - Azərbaycan Respublikası Prezidenti Administrasiyasının Xarici siyasət məsələləri şöbəsinin müdiri Hacıyev Hikmət Fərhad oğlu	13
Azərbaycan Respublikası Prezidenti Administrasiyasının Dövlət qulluğu və kadr məsələləri şöbəsinin müdiri Məcidov Tələt Tahir oğlu	16
Azərbaycan Respublikası Prezidenti Administrasiyasının Gənclər siyasəti və idman məsələləri şöbəsinin müdiri Məmmədəliyev Yusuf Ülfət oğlu	16
Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Mətbuat katibi Səttarov Orxan Rəcəb oğlu	17
Azərbaycan Respublikası Prezidenti Administrasiyasının Qeyri-hökumət təşkilatları ilə iş və kommunikasiya şöbəsi	17
Azərbaycan Respublikası Prezidenti Administrasiyasının Hüquq-mühafizə orqanları ilə iş şöbəsinin Əfv məsələləri sektoru	17
Ağdam, Füzuli və Xocavənd rayonlarında Azərbaycan Respublikası Prezidentinin xüsusi nümayəndəsi Hüseynov Emin Zəmin oğlu	19
Şuşa rayonunda Azərbaycan Respublikası Prezidentinin xüsusi nümayəndəsi Kərimov Aydın Zöhrab oğlu	20
Laçın rayonunda Azərbaycan Respublikası Prezidentinin xüsusi nümayəndəsi Məmmədov Məsim Əhməd oğlu	20
Kəlbəcər rayonunda Azərbaycan Respublikası Prezidentinin xüsusi nümayəndəsi Hacıyev Bəşir Qüdrət oğlu	23
Xankəndi şəhərində, Ağdərə və Xocalı rayonlarında Azərbaycan Respublikası Prezidentinin xüsusi nümayəndəliyi	24
Azərbaycan Respublikası Prezidenti Administrasiyasının Siyasi partiyalar və qanunvericilik hakimiyyəti ilə əlaqələr şöbəsinin müdiri Vəliyev Ədalət Məqsəd oğlu	25
Azərbaycan Respublikası Prezidenti Administrasiyasının Humanitar siyasət, diaspor, multikulturalizm və dini məsələlər şöbəsinin müdiri Əliyeva Fərəh Şirməmməd qızı	26
Azərbaycan Respublikası Prezidenti Administrasiyasının Qanunvericilik və hüquq siyasəti şöbəsinin müdiri Kərimov Gündüz Hacı oğlu	27
Cəbrayıl, Qubadlı və Zəngilan rayonlarında Azərbaycan Respublikası Prezidentinin xüsusi nümayəndəsi Hacıyev Vahid Rəsim oğlu	27

Azərbaycan Respublikasının Təhlükəsizlik Şurası Azərbaycan Respublikası Təhlükəsizlik Şurasının katibi Usubov Rəmil İdris oğlu	30

Qeyd: Vətəndaşlar Azərbaycan Respublikası Prezidenti Administrasiyasının Vətəndaş Qəbulu Mərkəzində qəbul olunurlar. Ünvən: Bakı şəhəri, Nərimanov rayonu, Zaur Nudirəliyev,79. Qəbula yazılış qəbul gününə ən gec 1 iş günü qalmış dayandırılır. Qəbul saat 14:00-dan başlayır. Əlaqə üçün: Çağrı Mərkəzi - 1111

Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin Aparatında 2026-cı ilin noyabr ayında vətəndaşların qəbulu CƏDVƏLİ

Vəzifəli şəxs	Qəbul günü
Əli Cavad oğlu ƏHMƏDOV Azərbaycan Respublikası Milli Məclisi Sədrinin birinci müavini	4
Ziyafət Abbas oğlu ƏSGƏROV Azərbaycan Respublikası Milli Məclisi Sədrinin müavini	11
Musa Cəfər oğlu QASIMLI Azərbaycan Respublikası Milli Məclisi Sədrinin müavini	5
Rafael Baba oğlu HÜSEYNOV Azərbaycan Respublikası Milli Məclisi Sədrinin müavini	3
Əli Məhəmməd oğlu HÜSEYNLI Milli Məclisin Hüquq siyasəti və dövlət quruculuğu komitəsinin sədri	2
Arzu Nəsim oğlu NAĞİYEV Milli Məclisin Müdafiə, təhlükəsizlik və korrupsiya ilə mübarizə komitəsinin sədri	13
Zahid Məhərrəm oğlu ORUC Milli Məclisin İnsan hüquqları komitəsinin sədri	18
Sadiq Haqverdi oğlu QURBANOV Milli Məclisin Təbii ehtiyatlar, energetika və ekologiya komitəsinin sədri	6
Azər Kamal oğlu ƏMİRASLANOV Milli Məclisin İqtisadi siyasət, sənaye və sahibkarlıq komitəsinin sədri	24
Tahir Musa oğlu RZAYEV Milli Məclisin Aqrar siyasət komitəsinin sədri	27
Musa İsa oğlu QULİYEV Milli Məclisin Əmək və sosial siyasət komitəsinin sədri	16
Əhliman Təpdiq oğlu ƏMİRASLANOV Milli Məclisin Səhiyyə komitəsinin sədri	12
Hicran Kamran qızı HÜSEYNOVA Milli Məclisin Ailə, qadın və uşaq məsələləri komitəsinin sədri	19
Şahin Əmir oğlu İSMAYILOV Milli Məclisin Gənclər və idman komitəsinin sədri	30
Fəzil Qəzənfər oğlu MUSTAFA Milli Məclisin İctimai birliklər və dini qurumlar komitəsinin sədri	20
Siyavuş Dünyamalı oğlu NOVRUZOV Milli Məclisin Regional məsələlər komitəsinin sədri	26
Anar Camal oğlu İSGƏNDƏROV Milli Məclisin Elm və təhsil komitəsinin sədri	25
Polad BÜLBÜLOĞLU Milli Məclisin Mədəniyyət komitəsinin sədri	23
Səməd İsmayıl oğlu SEYİDOV Milli Məclisin Beynəlxalq münasibətlər və parlamentlərarası əlaqələr komitəsinin sədri	17
Eldar Rza oğlu İBRAHİMOV Milli Məclisin İntizam komissiyasının sədri	6
Fərid Fəmil oğlu HACIYEV Azərbaycan Respublikası Milli Məclisi Aparatının rəhbəri	2
Firudin Süleyman oğlu HACIYEV Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin İşlər müdiri	12
Hacı Mirhəşim Miryaqub oğlu SEYİD Milli Məclis Aparatının Dövlət quruculuğu, inzibati və hərbi qanunvericilik şöbəsinin müdiri	27
Məhəmməd İmran oğlu BAZIQOV Milli Məclis Aparatının İqtisadi qanunvericilik şöbəsinin müdiri	20
Adil İsrayıl oğlu VƏLİYEV Milli Məclis Aparatının Sosial qanunvericilik şöbəsinin müdiri	26
Şakir Himalay oğlu ŞABANOV Milli Məclis Aparatının İcra hakimiyyəti orqanları ilə əlaqələr şöbəsinin müdiri	30
Ayan Zəfər qızı MURTUZOVA Milli Məclis Aparatının Dövlət qulluğu və kadr məsələləri şöbəsinin müdiri	17

Qeyd: Vətəndaşlar Azərbaycan Respublikası Milli Məclisi Aparatının Qəbul otağında qəbul olunur. Ünvən: Bakı şəhəri, Parlament prospekti 1. "Vətəndaşların müraciətləri haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununun tələblərini təmin etmək məqsədi ilə; Qəbul vaxtı: saat 14:00-dan başlayır. Qəbul günü qəbula yazılmaq imkanı saat 12:00-da dayandırılır. Qəbula bir gün qalmış elektron qeydiyyat dayandırılır. Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisinə qəbula dəvət olunan və-təndaşlar şəxsiyyət vəsiqəsini təqdim edir. Telefonlar: (012) 510-99-38; (012) 510-89-14; (012) 492-74-05

Mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarının və digər idarəetmə qurumlarının rəhbərləri tərəfindən 2026-cı ilin noyabr ayında şəhər və rayonlarda keçiriləcək vətəndaşların qəbulu cədvəli

S/n	Qəbulu keçirən mərkəzi icra hakimiyyəti orqanı və idarəetmə qurumunun rəhbəri	Qəbulun keçirildiyi şəhər, rayon	Əhatə olunan şəhər və rayonlar	Qəbul günü
1.	Dini Qurumlarla İş üzrə Dövlət Komitəsinin sədri Rəmin Məmmədov	Şərur	Şərur, Naxçıvan, Babək, Culfa, Kəngərli, Ordubad, Sədərək, Şahbuz	2
2.	Dövlət Gömrük Komitəsinin sədri Şahin Bəğirov	Ağsu	Ağsu, İsmayilli, Şamaxı, Göyçay	2
3.	Ekologiya və təbii sərvətlər naziri Rəşad İsmayilov	Hacıqabul	Hacıqabul, Şirvan, Salyan, Neftçala, Sabirabad, Saatlı	3
4.	Baş prokuror Kamran Əliyev	Abşeron	Abşeron, Zəngilan	5
5.	Ailə, Qadın və Uşaq Problemləri üzrə Dövlət Komitəsinin sədri Bahar Muradova	Salyan	Salyan, Neftçala	5
6.	Ədliyyə naziri Fərid Əhmədov	Samux	Samux, Gəncə, Naftalan, Goranboy, Göygöl, Daşkəsən	6
7.	Gənclər və idman naziri Fərid Qayıbov	Şuşa	Şuşa	6
8.	Səfərbərlik və Hərbi Xidmətə Çağırış üzrə Dövlət Xidmətinin rəisi Mürsəl İbrahimov	Qəbələ	Qəbələ, Oğuz, Şəki, Qax, Zaqatala, Balakən	6
9.	Daxili işlər naziri Vilayət Eyvazov	Gəncə	Gəncə, Naftalan, Samux, Göygöl, Goranboy, Daşkəsən, Xocalı, Kəlbəcər	13
10.	Azərbaycan Dövlət Su Ehtiyatları Agentliyinin sədri Zaur Mikayilov	Naxçıvan	Naxçıvan, Babək, Culfa, Kəngərli, Ordubad, Sədərək, Şahbuz, Şərur	13
11.	Rəqəmsal inkişaf və nəqliyyat naziri Rəşad Nəbiyev	Sabirabad	Sabirabad, Saatlı, İmişli	17
12.	"Azəriqaz" ASC-nin sədri Vüqar Əhmədov	Gəncə	Gəncə, Samux, Göygöl, Daşkəsən	19
13.	Energetika naziri Pərviz Şahbazov	Oğuz	Oğuz, Qəbələ, İsmayilli, Şəki, Qax, Zaqatala, Balakən	20
14.	İqtisadiyyat naziri Mikayıl Cəbbarov	Ağcabədi	Ağcabədi, Ağdam	20
15.	Dövlət Şəhərsalma və Arxitektura Komitəsinin sədri Anar Quliyev	Mingəçevir	Mingəçevir, Naftalan, Goranboy	20
16.	Qida Təhlükəsizliyi Agentliyinin sədri Qoşqar Təhməzli	Gəncə	Gəncə, Samux, Daşkəsən, Göygöl, Naftalan, Goranboy, Xocalı, Kəlbəcər	20
17.	"Azərstiliktəchizat" ASC-nin sədri İlham Mirzəliyev	Yevlax	Yevlax, Bərdə, Ağdaş	20
18.	"Azəriqaz" İstehsalat Birliyinin baş direktoru Azər Məmmədov	Naxçıvan	Naxçıvan, Babək, Culfa, Kəngərli, Ordubad, Sədərək, Şahbuz, Şərur	20
19.	Qaçqınların və Məcburi Köçkünlərin İşləri üzrə Dövlət Komitəsinin sədri Rövşən Rzaev	Goranboy	Goranboy, Naftalan, Xocalı	23
20.	Azərbaycan Avtomobil Yolları Dövlət Agentliyinin sədri Vüsal Nəsirli	Lənkəran	Lənkəran, Astara, Lerik	26
21.	Elm və təhsil naziri Emin Əmrullayev	Ağstafa	Ağstafa, Qazax, Tovuz	27
22.	Əmək və əhalinin sosial müdafiəsi naziri Anar Əliyev	Naxçıvan	Naxçıvan, Babək, Culfa, Kəngərli, Ordubad, Sədərək, Şahbuz, Şərur	27
23.	Fövqəladə hallar naziri Kəmaləddin Heydərov	Ağdam	Ağdam, Füzuli, Xocavənd	27
24.	Mədəniyyət naziri Adil Kərimli	Masallı	Masallı, Lənkəran, Astara, Lerik, Yardımlı, Cəlilabad	27
25.	Səhiyyə naziri Anar Bayramov	Lənkəran	Lənkəran, Astara, Lerik, Masallı, Yardımlı	27
26.	Kənd təsərrüfatı naziri Məcnun Məmmədov	Culfa	Culfa, Naxçıvan, Babək, Kəngərli, Ordubad, Sədərək, Şahbuz	30

Vətəndaşların qəbulu müəyyən edilmiş günlərdə saat 10:00-da başlayır.

Azərbaycanın İƏT-ə sədrliyi təşkilatın beynəlxalq nüfuzunu gücləndirəcək

Prezident İlham Əliyevin oktyabrın 26-da İslam Əməkdaşlıq Təşkilatının (İƏT) Baş katibi İsmayıl Ould Şeyx Əhmədi qəbul etməsi Azərbaycanla bu qurum arasındakı münasibətlərin yüksək səviyyədə olduğunu və qarşılıqlı əməkdaşlığın gələcək inkişafına verilən əhəmiyyət nümayiş etdirir. Görüş həm də xüsusi əhəmiyyət daşıyır, çünki Azərbaycan 2027-ci ildə İslam Əməkdaşlıq Təşkilatına sədrliyi öz üzərinə götürəcək və təşkilatın 16-cı zirvə görüşünə evsahibliyi edəcək.

Beynəlxalq Münasibətlərin Təhlili Mərkəzinin aparıcı mütəxəssisi Sultan ZAHİDOV qəzetimizə açıqlamasında bildirdi ki, bu, Azərbaycanın beynəlxalq nüfuzunun artmasının, diplomatik imkanlarının genişlənməsinin və islam dünyasında qazandığı etimadın növbəti göstəricisidir: "İlk növbədə bildirək ki, Azərbaycan hələ müstəqilliyini bərpa etdikdən sonra İslam Əməkdaşlıq Təşkilatı ilə münasibətlərə xüsusi əhəmiyyət verib. Ölkəmiz 1991-ci ildə təşkilata üzv qəbul olunub. Yeri gəl-

mişkən, bu, Azərbaycanın qoşulduğu ilk beynəlxalq təşkilat idi və bu günə kimi ölkəmiz İƏT-in fəaliyyətində yaxından iştirak edir. İƏT də öz növbəsində Ərəmonistanın Azərbaycana qarşı təcavüzünü pisləyən, ölkəmizin suverenliyini və ərazi bütövlüyünü ardıcıl şəkildə dəstəkləyən beynəlxalq təşkilatlardan biri olub. Xocalı soyqırımının beynəlxalq səviyyədə tanınması istiqamətində də İslam Əməkdaşlıq Təşkilatı çərçivəsində mühüm qərarlar qəbul edilib. Bu baxımdan Azərbaycanla İƏT

arasındakı əlaqələr qarşılıqlı dəstək və həmrəylik prinsipləri əsasında inkişaf edir".

Ekspert qeyd etdi ki, başqa bir mühüm məqam Azərbaycanın islam həmrəyliyinə gücləndirilməsinə verdiyi töhfə ilə bağlıdır. Burada 2017-ci ili xatırlamaq lazımdır. Məhz Prezident İlham Əliyevin təşəbbüsü ilə həmin il Azərbaycanda "İslam Həmrəyliyi İli" elan olundu və Bakı IV İslam Həmrəylik Oyunlarına evsahibliyi etdi. Bu tədbir, sadəcə, idman yarış deyildi, müxtəlif müsəlman ölkələri arasında qarşılıqlı anlaşmanın, dostluğun və həmrəyliyin gücləndirilməsinə xidmət edən mühüm beynəlxalq platforma idi. Eyni zamanda Azərbaycan uzun illərdir dinlərarası və mədəniyyətözlərarası dialoqun təşviqində fəal iştirak edir. Azərbaycan islam dünyası ilə sıx əlaqələrini inkişaf

etdirməklə yanaşı, həm də fərqli dinlər və sivilizasiyalar arasında dialoqu da təşviq edir. "Azərbaycanın gələn il İslam Əməkdaşlıq Təşkilatına sədrliyini bir neçə istiqamət baxımından vacib hesab edirik. Birincisi, müsəlman ölkələri arasında siyasi həmrəyliyin və qarşı-

lıqlı etimadın gücləndirilməsi. Hazırda islam dünyası bir sıra ciddi geosiyasi çağırışlarla, regional münaqişələrlə və təhlükəsizlik problemləri ilə üzləşir. Belə bir şəraitdə təşkilat daxilində koordinasiyanın artırılmasına, münaqişələrin diplomatik vasitələrlə həllinə və beynəlxalq hüquq prinsiplərinə əsaslanan əməkdaşlığın inkişafına ehtiyac var. Azərbaycanın müstəqil, çoxvektorlu siyasəti, eləcə də siyasi və geosiyasi mərkəzlərlə konstruktiv münasibətləri də bu istiqamətdə mühüm imkanlar yaratmaqdadır. İkincisi, iqtisadi və humanitar əməkdaşlığın genişləndirilməsi vacibdir. Yəni islam həmrəyliyi yalnız siyasi bəyanatlarla məhdudlaşmamalı, konkret iqtisadi, elmi, texnoloji və humanitar layihələrlə də möhkəmləndirilməlidir. Müsəlman ölkələri arasında ticarətin, investisiya əlaqələrinin, nəqliyyat

formasiya çağırışları kontekstində yanasmaqdadır. Ümumilikdə Azərbaycanın 2027-ci ildə İƏT-də sədrliyi təşkilatın fəaliyyətinə yeni dinamika qazandırmaq üçün mühüm imkan ola- caq. Azərbaycan artıq Qoşulmama Hərəkatına uğurlu sədrlik və COP29 kimi mötəbər tədbirlərə yüksək səviyyədə evsahibliyi edib. Bununla da çoxtərəfli platformalarda təşkilatlıqlı və diploma- tik liderlik bacarığını nümayiş etdirib. Bu təcrübə İƏT çərçivəsində mühüm rol oynaya bilər. Azərbaycanın sədrliyi islam dünyasında həmrəyliyin möhkəmlənməsinə, üzv dövlətlər arasında praktiki əməkdaşlığın genişlənməsinə və təşkilatın beynəlxalq nüfuzunun güclənməsinə töhfə verəcək.

Əsmər QARDAŞXANOVA, "Azərbaycan"

azerbaijan-news.az

İtkin talelər həm də insanlıq sınağıdır

Beynəlxalq ictimaiyyət 4 mindən çox itkin soydaşımızın taleyinə biganə qalmamalıdır

Müharibələr təəssüf ki, döyüş meydanlarında bitmir. Atəş səsləri kəsildikdən sonra da davam edən səssiz, amma dərindən acı da olur: itkin düşmüş insanların naməlum taleyi.

30 ildən artıqdır ki, Ermənistanın hərbi təcavüzü nəticəsində doğmalarından bir xəbər ala bilməyən minlərlə azərbaycanlı ailənin gözü hələ də yoldadır. Bu problem, sadəcə, keçmişin bir səhifəsi deyil, hər gün ümidlə oyanan, hər qapının döyülməsində doğmalarından bir xəbər gözləyən insanların yaşadığı ağrı-acıdır.

Rəqəmlərin arxasındakı faciə

İtkin insanlarımızla bağlı ən son statistik məlumatlar bu insanlıq faciəsinin miqyasını bütün aydınlığı ilə gözlər önünə sərir.

Oktyabrın 1-nə olan məlumata görə, Əsir və itkin düşmüş, girov götürülmüş vətəndaşlarla əlaqədar Dövlət Komissiyasında hərbi təcavüz nəticəsində itkin düşmüş 4010 nəfər qeydiyyatdadır. Onlardan 4004 nəfəri Birinci Qarabağ müharibəsində, 6 nəfəri isə 2020-ci ilin 44 günlük Vətən müharibəsində itkin düşüb. İtkinlərin 3228 nəfəri hərbi, 782 nəfəri mülki şəxsdir. Mülki şəxslər arasında 71 uşaq, 288 qadın və 319 ahl şəxs var. Dövlət Komissiyası aidiyyəti qurumlarla birlikdə məzarların yerlərinin müəyyənləşdirilməsi, qazıntı, ekshumasiya və qalıqların cənləşdirilməsi işlərini genişləndirib. İtkinlərin yaxın qohumlarından, ümumilikdə 11 min 566 donordan bioloji nümunələr toplanaraq sistemləşdirilib.

2026-cı il oktyabrın 1-dək 913 itkin şəxsə aid olduğu ehtimal edilən meyit qalıqları aşkarlanaraq götürülüb. İşğaldan azad edilmiş ərazilərdə aşkar olunan 32 kütləvi məzarlıqdan 253 şəxsə aid olduğu ehtimal edilən qalıqlar ekshumasiya olunub. Məhkəmə molekulyar-genetik ekspertizaları nəticəsində Birinci Qarabağ müharibəsində itkin düşmüş 328 nəfərin şəxsiyyəti müəyyənləşdirilib. Onlardan 273 nəfərin qalıqları ailələrinə təhvil verilərək milli və dini ənənələrə uyğun dəfn edilib. Dəfn olunanların 225 nəfəri hərbi, 48 nəfəri mülki şəxsdir. Mülki şəxslərdən 15 nəfəri qadın, 2 nəfəri azyaşlıdır. Verilən rəqəmlər, sadəcə, statistika deyil. Bu rəqəmlərin hər birinin arxasında yarımcı qalmış bir ömür, gözyaşlı bir ana, atasını heç görməyən bir övlad var...

2020-ci ilin tarixi Zəfərdən sonra işğaldan azad edilmiş ərazilərimizdə aparılan genişmiqyaslı təmizləmə və axtarış işləri erməni faşizminin dəhşətli nəticələrini ortaya çıxarır. Xocalı, Şuşa, Füzuli, Xocavənd və digər ərazilərdə indiyədək 32 kütləvi məzarlıq aşkarlanıb. Aşkar edilən insan qalıqları üzərində aparılan məhkəmə-tibbi ekspertizalar azərbaycanlı əsir və girovların xüsusi əmansızlıqla, işgəncələrlə qətlə yetirildiyini sübut edir.

Azərbaycanın qətiyyəti ilə bu gün bölgədə sülh şəraitində formalaşır. Ancaq siyasi razılaşmalarla yanaşı, sülhün bərqərar olunması üçün humanitar faciələrin nəticələri də aradan qaldırılmalıdır.

"İtkin düşmüş şəxslərin axtarışlarının səmərəliliyi dəqiq məlumatların əldə olunmasından bilavasitə asılıdır. Ermənistan itkin düşmüş azərbaycanlıların taleyi, kütləvi və fərdi dəfn yerləri barədə bütün məlumatları təqdim etməli, müvafiq arxivlərin açılmasına və şahid ifadələrinin toplanmasına şərait yaratmalıdır. İnsan talehlərinə aid məlumatlar siyasi şürtləndirmə predmeti olmamalıdır", - deyərək Bakı Dövlət Universitetinin İstiqamətində Prezident İlham Əliyev Ermənistanın qarşısında duran açıq öhdəliyi belə ifadə edib.

Avropanın mərkəzində ucalan fəryad

Azərbaycan dövləti itkin insanlarımızın taleyi məsələsini yalnız yerli problem kimi deyil, ümumbəşəri humanitar faciə kimi beynəlxalq aləmə çatdırır. Çünki itkin düşmüş şəxslər problemi müharibələrin ən ağır nəticələrindən biridir.

Azərbaycanın BMT yanında Daimi Nümayəndəliyinin birinci katibi Şəhriyar Hacıyev BMT Baş Assambleyasının 81-ci sessiyasının Üçüncü Komitəsində keçirilən interaktiv dialoq zamanı bildirib ki, keçmiş münaqişə nəticəsində itkin düşmüş 4 mindən çox şəxsin taleyinin müəyyənləşdirilməsi Azərbaycan üçün münaqişədən sonrakı dövrdə əsas prioritetlərdən biri olaraq qalır.

Azərbaycan nümayəndəsi vurğulayıb ki, dəfn yerləri, xüsusilə kütləvi məzarlıqlar barədə məlumatların təqdim edilməsi, arxivlərin açılması və şahid ifadələrinin toplanması itkin düşmüş şəxslərin ailələrinin həqiqəti bilmək hüququnun təmin olunması baxımından mühüm əhəmiyyət daşıyır. Diplomat BMT-ni və digər beynəlxalq təşkilatları axtarış işlərində, məlumat mübadiləsində və məhkəmə-tibbi ekspertizaya sahəsində daha fəal iştirak etməyə çağırıb. Onilliklərdə doğmalarının yolunu gözləyən itkin soydaşlarımızın ailələri də öz səslərini dünyaya çatdırmaq istəyirlər və beynəlxalq ictimaiyyətin diqqətini bu insanlıq faciəsinə yönəltmək üçün aksiyalar keçirirlər.

2026-cı il oktyabrın 21-də Brüsseldə Avropa İttifaqının Avropa Xarici Fəaliyyət Xidmətində ("European External Action Service") "Qarabağ İtkin Ailələri" İctimai Birliyinin üzvləri qəbul olunub.

Azərbaycanlı itkin ailələri ilə Avropa İttifaqının Cənubi Qafqaz və Gürcüstan böhranı üzrə xüsusi nümayəndəsinin siyasi məsələlər üzrə müşaviri Okke Bouwman və Azərbaycanla əlaqələr üzrə koordinatoru Marco Cardinali görüşüblər. Görüşdə azərbaycanlı itkin ailələri yaxınları barədə postmünaqişə dövründə də Ermənistanın heç bir məlumat təqdim etmədiyini bildiriblər.

Həmçinin oktyabrın 20-də azərbaycanlı itkin ailələrinin Brüsseldə Avropa Parlamentinin qarşısında - "Place du Luxembourg" meydanında etiraz aksiyası keçirdiyini və bəyanat qəbul etdiyini diqqətə çatdırıblar. Görüşdə qeyd olunub ki, azərbaycanlı itkinlərin Brüsseldə daha bir aksiyası oktyabrın 21-də mərkəzi "Schuman" meydanında keçiriləcək. "Qarabağ İtkin Ailələri" İctimai Birliyi yaxınlarından xəbər alaraq əlavə susmayacaqlarını, aksiyalarını davamlı olaraq keçirəcəklərini bildiriblər.

Dünya birliyi və beynəlxalq qurumlar uzun illər boyunca bu böyük insanlıq faciəsinə seyrçi qalsa da, Azərbaycan öz qətiyyəti və sarsılmaz iradəsi ilə tarixi ədaləti özü bərpa etdi. Dinc insanlara qarşı əmansız cinayətlər törətmiş şəxslərin Bakıda məhkəmə qarşısında cavab verməsi isə hüquq və məsuliyyətin təntənəsidir.

Ermənistan rəhbərliyi kütləvi məzarlıqların xəritələrini gizlətməklə məsuliyyətdən yayınmağa çalışsa da, azad olunmuş torpaqlarımızdan gün işığına çıxan hər bir fakt törədilmiş vandalizmin inkar olunması sübutudur.

Xalqımız üçün bu proses, sadəcə, hüquqi müstəvidə gedən bir mübarizə deyil. Bu, itkin düşmüş hər bir həmvətənimizin xatirəsinə ehtiram, onların ailələrinin intizarına son qoymaq məsuliyyətidir. Azərbaycan dövləti taleyi qarənliq qalan sonuncu vətəndaşının aqibətini aydınlaşdırana qədər bu müqəddəs işi əzmlə davam etdirəcək.

*Yasəmənn MUSAYEVA,
"Azərbaycan"*

28 oktyabr 2020-ci il

İlham ƏLİYEV: "İşğalçılara döyüş meydanında layiqli cavab veriləcək"

28 oktyabr

Xocavənd, Füzuli, Zəngilan və Qubadlı istiqamətlərində döyüşlər davam edib

Humanitar atəşkəs rejiminə riayət etməyən Ermənistan silahlı qüvvələrinin bölmələri oktyabrın 27-si gün ərzində və 28-nə keçən gecə cəbhənin müxtəlif istiqamətlərində Azərbaycan Ordusu bölmələrinin yerləşdiyi mövqeləri və cəbhəboyu zonaya yaxın yaşayış məntəqələrini müxtəlif silahlardan atəşə tutub.

Döyüş əməliyyatları əsasən cəbhənin Ağdərə, Xocavənd, Füzuli, Zəngilan və Qubadlı istiqamətlərində davam edib. Düşmənin hücum cəhdlərinin qarşısı qətiyyətlə alınıb, o, itki verərək geri çəkilib.

İrəvanda hərbi müqavilələri və polislər döyüşməkdən imtina ediblər

Ermənistandan toplanan hərbi vəzifəlilərin Azərbaycanın işğal olunmuş ərazilərinə göndərilməsi prosesi davam edib.

İşğalçı dövlətdə döyüşlərə cəlb etmək məqsədilə 2000 nəfərdən ibarət heyətin toplanması barədə tapşırığın verilməsinə baxmayaraq, cəmi 300 nəfəri toplamaq mümkün olub. Hətta bir çox hərbi müqavilələri və polis əməkdaşları cəbhəyə getməkdən imtina ediblər.

Bərdəyə kasetli raket atılıb, 21 nəfər həlak olub, 70-dən çox insan yaralanıb

Ermənistan silahlı qüvvələrinin bölmələri gecə və səhər müxtəlif vaxtlarda Ermənistan-Azərbaycan dövlət sərhədində yerləşən yaşayış məntəqələrini və bölmələrimizin mövqelərini atıcı silahlardan atəşə tutublar.

Həmçinin səhər saat 07:30, günorta 14:40 radələrində Ermənistan silahlı qüvvələri Tərtər, Bərdə və Goranboy rayonlarının ərazisinə atəşə tutublar.

Bərdə ərazisinin "Smerç" yayılım atəşli reaktiv sistemləri ilə atəşə tutulması nəticəsində 21 nəfər həlak olub, 70-dən çox insan yaralanıb.

Bununla da erməni silahlı birləşmələri tərəfindən 27-28 oktyabrda Bərdədə dinc sakinlərin sıx hərəkətdə olduğu və ticarət obyektlərinin yerləşdiyi əraziyə beynəlxalq hüquqla qadağan olunmuş kasetli bombalardan zərbə endirilməsi nəticəsində həlak olanların sayı 26 nəfərə çatıb.

İlham ƏLİYEV: "Bərdə sakinlərinin qisası yerdə qalmayacaq"

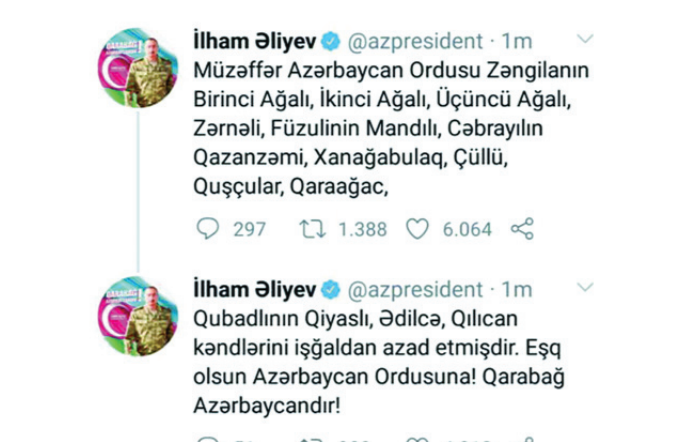
Prezident İlham Əliyev özünün rəsmi "X" səhifəsində paylaşım edib: "Erməni silahlı qüvvələrinin raketlərlə hücumu nəticəsində Bərdədə həlak olanlara Allahdan rəhmət diləyir, ailələrinə başsağlığı verir, yaralıların şafa tapmasını diləyirəm. Bərdə sakinlərinin qisası yerdə qalmayacaq və döyüş meydanında işğalçılara layiqli cavab veriləcək".

Düşmənin Qubadlıda silahını, texnikasını ataraq qaçır

Ermənistan ordusu Qubadlı istiqamətində gedən döyüşlər zamanı silah və texnikasını ataraq qaçır. Azərbaycan Müdafiə Nazirliyi düşmənin atıb qaçdığı hərbi texnika və silah-sursatların fotosunu və videogörüntüsünü yayıb.

Azərbaycan Prezidenti xalqa daha bir müjdəli xəbər verib

Prezident İlham Əliyev özünün rəsmi "X" səhifəsində xalqa müjdəli xəbər verib: "Müzəffər Azərbaycan Ordusu Zəngilanın Birinci Ağalı, İkinci Ağalı, Üçüncü Ağalı, Zərnəli, Füzulinin Mandılı, Cəbrayılın Qazanzəmi, Xanağabulaq, Çöllü, Quşçular, Qaraağac, Qubadlının Qiyaslı, Ədilca, Qılıcan kəndlərini işğaldan azad etmişdir. Eşq olsun Azərbaycan Ordusuna! Qarabağ Azərbaycandır!"

Eşq olsun Azərbaycan Ordusuna! Qarabağ Azərbaycandır!"

Düşmənin uydurma xəbərlər yayıb

Düşmənin dezinformasiya yaymaqla törətdiyi hərbi cinayətlərdən diqqəti yayındırmağa çalışıb.

Azərbaycan Müdafiə Nazirliyinin yaydığı məlumatda qeyd edilib ki, Ermənistan mətbuatının Azərbaycan Ordusu tərəfindən Xankəndidə yerləşən doğum evinin guya atəşə tutulması barədə xəbəri məqsədyönlü şəkildə yayılan dezinformasiyadır.

Bu məlumatla düşmənin bir qədər əvvəl Bərdə şəhərində törətdiyi çoxsaylı insan tələfatı ilə nəticələnən hərbi cinayətdən diqqəti yayındırmağa çalışıb.

Birinci vitse-prezident Mehriban ƏLİYEVA: "Erməni qəddarlığının həddi yoxdur"

Birinci vitse-prezident Mehriban Əliyeva Ermənistan silahlı qüvvələrinin Bərdəyə növbəti dəfə raket hücumu ilə əlaqədar rəsmi "İnstagram" səhifəsində paylaşım edib.

Paylaşımında deyilib: "Bu gün Ermənistan silahlı qüvvələri dinc Azərbaycan şəhəri Bərdəyə növbəti dəfə qəddarcasına, qeyri-insani zərbə endiriblər. Zərbə nəticəsində 21 nəfər həlak olub, 70 nəfər ciddi xəsarət alıb. Təəssüf ki, qurbanların sayı artmaqda davam edir.

Bu cür vəhşicəsinə hücumlar onu göstərir ki, ermənilərin qəddarlığının həddi yoxdur. Üstəlik, Azərbaycanın dinc mülki əhalisinə hər bir hücumu Ermənistanın ağırlıq itirmiş hərbi-siyasi rəhbərliyinin total mənəvi tənəzzülünə dəlalət edir.

Bu hücumların məqsədi aydındır - Azərbaycan xalqını qorxutmaq və bizim ordumuzu Ermənistan ərazisinə cavab zərbəsi endirməyə məcbur etmək. Bu, üçüncü tərəfləri münaqişəyə cəlb etməyə imkan verərdi. Lakin düşmənimiz bilməlidir ki, heç nə bizi haqq yolundan dönməyə məcbur edə bilməz. Hər hücum bizi daha da güclü edir və işğal olunmuş ərazilərimizin erməni təcavüzkarlardan azad edilməsi kimi müqəddəs missiyanı başa çatdırmağın zəruri olmasına inandırır. Həlak olanların ailələrinə dərin hüznə başsağlığı verir və yaralananların tezliklə sağalmalarını arzulayırıram.

Azərbaycan Ordusu düşməni döyüş meydanında sıxışdıraraq bu günlərdə biz həmrəyliyimizi qoruyub saxlamalı və Prezidentimizin ətrafında məhkəm birləşməliyik.

Yalnız məhkəm yumruq kimi birləşməklə ədalətin zəfər çalmasına nail olacağıq, ona görə ki, Qarabağ Azərbaycandır!"

Uca Tanrı Vətənimizi və Azərbaycan xalqını qorusun!"

Prezident İlham ƏLİYEV: "Ordumuz döyüş meydanında üstünlüyünü sübut etdi"

Prezident İlham Əliyev Rusiyanın "İnterfaks" Agentliyinə müsahibə verib. Azərbaycan Ordusunun uğurlu əməliyyatlarından danışan dövlət başçısı deyib ki, ordumuz döyüş meydanında özünün üstünlüyünü sübut etdi. İşğal edilmiş ərazilərin xeyli hissəsi bu bir ay ərzində azad olundu. Bu göstərir ki, Azərbaycan Ordusunun dünyada ən yaxşı döyüş qabiliyyətinə malik ordulardan biri hesab edilməsi əbəsdə deyildir.

Prezident bir daha əməliyyatların dayandırılması məsələsinə toxunub: "Biz Ermənistan tərəfindən onların yüksək rəhbərliyinin şəxsinə öhdəlik almırıyıq ki, qoşunları işğal olunmuş ərazilərdən çıxaracaqlar. Hələlik biz bunu eşitməmişik. Erməni rəhbərliyindən bu cür öhdəlik alındıqdan və bu, ATƏT-in Minsk qrupunun həmsədrləri tərəfindən təsdiq edildikdən dərhal sonra biz hərbi əməliyyatları dayandırmağa hazırıq".

Düşmənin bütün istiqamətlərdəki döyüş meydanından qaçır

Gün ərzində mülki infrastrukturunu və dinc əhalini atəşə tutan düşmənin canlı qüvvəsi bölmələrimizin sərt atəşi ilə məhv edilib. Bölmələrimizin dəqiq atəş zərbələrinə tab gətirə bilməyən düşmənin döyüş meydanından qaçır.

Humanitar atəşkəs rejimini kobudcasına pozaraq şəhər və rayonlarımıza atəş açan düşmənin qüvvə və vasitələrini Azərbaycan Ordusunun bölmələri darmadağın ediblər.

"Azərbaycan"

Azərbaycan və islam dünyası güclü tərəfdaşlığa və sarsılmaz həmrəyliyə malikdir

Azərbaycan müstəqilliyini bərpa etdikdən sonra qoşulduğu ilk beynəlxalq platformalardan biri məhz İslam Əməkdaşlıq Təşkilatı (İƏT) olub. Bu il ölkəmizin İƏT-ə üzvlüyündən 35 il ötür. Geridə qalan bu dövr aydın şəkildə göstərir ki, Azərbaycan təşkilata, sadəcə, adı bir üzv kimi daxil olmadı. Qısa zamanda islam dünyasında birliyin, mədəniyyətlər arasındakı dialoqun və mütarəqqi inkişafın əsas hərəkətverici qüvvələrindən birinə çevrildi.

Yüksək etimad və mühüm tərəfdaşlıq

İƏT-in baş katibi İsmayıl Ould Şeyx Əhmədin vəzifəyə seçildikdən sonra ilk səfərlərindən birini məhz Bakıya etməsi də bu mənada təsadüfi deyil. Bu addım rəsmi Bakı ilə İƏT arasında illərdən formalaşan qarşılıqlı etimadın və yüksək tərəfdaşlığın əyani göstəricisidir. Oktyabrın 26-da Prezident İlham Əliyev təşkilatın baş katibi İsmayıl Ould Şeyx Əhmədi qəbul edən zaman Azərbaycanın həmişə İslam Əməkdaşlıq Təşkilatının fəal üzvü olduğunu deyərək, bunun gələcəkdə də davam edəcəyini vurğulayıb. Prezident ölkəmizin bundan sonra da islam həmrəyliyinə möhkəmləndirilməsinə, dinlər və mədəniyyətlər arasında qarşılıqlı anlaşmaya, təhlükəsizliyə və sabitliyə töhfə vermək üçün səylərini əsirgəməyəcəyini deyib.

Sözgedən görüşdə İƏT-in baş katibinin də xüsusi vurğuladığı kimi, Azərbaycan ilə təşkilat arasında sıx əlaqələrin təməli Ulu Öndər Heydər Əliyev tərəfindən qoyulub. Bu gün də ölkəmizdə həmin siyasət uğurla davam etdirilir. Azərbaycan həm ölkə daxilində dünyəvi inkişaf modelini qoruyub saxlayan, həm də islam mədəni dəyərlərinə böyük hörmətlə yanaşan müasir və nümunəvi dövlət kimi diqqət çəkir.

İƏT rəhbərinin Azərbaycanın öz suverenliyini və ərazi bütövlü-

yünü tam bərpa etməsini yüksək qiymətləndirməsi və qarşıdan gələn Zəfər Günü münasibətilə təbriklərini çatdırması islam dünyasının ölkəmizin haqq işinə verdiyi mənəvi dəstəyin göstəricisidir. Həmçinin baş katib Cənubi Qafqazda daimi sülhün və sabitliyin bərqərar olunması istiqamətində Azərbaycan Prezidentinin göstərdiyi şəxsi səyləri də tam dəstəklədiyini bildirib.

Azərbaycan ərəzilərindən 30 ilə yaxın davam edən işğal dövründə və postmüharibə mərhələsində İƏT həmişə ölkəmizin haqq işini, suverenliyini və ərazi bütövlüyünü qətiyyətlə dəstəkləyib.

Bu gün işğaldan azad edilmiş Qarabağ və Şərqi Zəngəzurdakı aparılan quruculuq işləri yalnız Azərbaycanın daxili işi deyil, bütövlükdə islam mədəni irsinin xilasdır. İşğal dövründə 67 məsciddən 65-nin tamamilə məhv edilməsi, dini ocaqlarımızın təhqir olunması təkcə xalqımıza deyil, bütün islam aləminə qarşı törədilmiş terror idi. 2021-ci ilin sentyabrında və 2023-cü ilin sentyabrında İƏT Müstəqil Daimi İnsan Hüquqları Komissiyasının nümayəndə heyəti Ermənistan tərəfindən dini-mədəni abidələrin, azərbaycanlılara məxsus qəbiristanlıqların dağıdılması faktlarının yerində araştırılması, işğal və raket hücumları nəticəsində zərərçəkmiş azərbaycanlılarla bağlı məlumatların toplanması məqsədilə Ağdam, Füzuli rayon-

larında və Gəncə şəhərində fakt-araşdırıcı missiya həyata keçirib. Bu gün həmin torpaqlarda ucalan yeni məscidlər və bərpa edilən tarixi-dini abidələr Azərbaycanın islam dəyərlərinin qorunmasına verdiyi ən böyük əməli töhfədir.

İslam dəyərlərinin qorunması

Son illər dünyada islamofobiyanın, anti-islam meyillərinin artması fonunda Azərbaycan beynəlxalq platformalarda bu mənfi tendensiya qarşı fəal mübarizə aparan ölkələrdəndir. Ölkəmizdə islamofobiya mövzusunda həsr olunmuş beynəlxalq konfransların təşkili təkcə maarifləndirici xarakter daşıyır. Bu həm də islam dünyasına qarşı aparılan dezinformasiya və qarayaxma kampaniyalarına qarşı birgə və koordinasiyalı mübarizə çağırışıdır.

Cari ilin iyununda Prezident İlham Əliyev İslam Əməkdaşlıq Təşkilatının üzvü olan dövlətlərin Parlament İttifaqı Konfransının 20-ci Sessiyasının iştirakçılarına müraciətində də vurğulayıb ki, milli-mənəvi dəyərlərimizin tərkib hissəsi olan və dünyada milyardlarla insan üçün mənəvi dəyər və bələdi rolunu oynayan islam dəyərlərinin qorunmasına Azərbaycanca həmişə böyük önəm verilib. "Biz islamın həmrəylik və qarşılıqlı hörmət prinsiplərinin təbliği istiqamətində müxtəlif təşəbbüslərlə çıxış edirik, mütəmadi olaraq İƏT və onun qurumlarının tədbirlərinə evsahibliyi edirik".

Azərbaycanın islam həmrəyliyi siyasəti, sadəcə, bəyanatlarla məhdudlaşmır və nəticədən ötür.

Azərbaycanın BMT Təhlükəsizlik Şurasına sədrliyi dövründə, 28 oktyabr 2013-cü ildə BMT tarixində ilk dəfə olaraq ölkənin təşəbbüsü ilə "Birləşmiş Millətlər Təşkilatı və İslam Əməkdaşlıq Təşkilatı arasında tərəfdaşlıq əlaqələrinin gücləndirilməsi" mövzusunda yüksək səviyyəli iclas keçirilib.

2017-ci ilin ölkəmizdə "İslam Həmrəyliyi İli" elan olunması və bu çərçivədə 54 ölkənin iştirakı ilə Bakıda IV İslam Həmrəyliyi Oyunlarının yüksək səviyyədə təşkili ictimai vasitəsilə mədəni birliyimizi nümayiş etdirdi.

Ölkəmizin təşəbbüsü ilə yaradılan İslam Əməkdaşlığı Gənclər Forumu və İƏT Əmək Mərkəzi gənclərin və sosial sahənin inkişafına birbaşa dəstəkdir.

Şuşa şəhərinin 2026-cı il üzrə İƏT-in turizm paytaxtı seçilməsi azad olunmuş ərəzilərimizin beynəlxalq aləmdə tanınması baxımından mühüm qələbədir.

2027-ci ilin iyununda ölkəmizdə İƏT İnformasiya Nazirləri Konfransının 13-cü sessiyasının təşkili nəzərdə tutulur.

Həmçinin gələn il Azərbaycanın 16-cı İslam Zirvə Konfransına evsahibliyi etməsi və İƏT-ə sədrliyi üzərinə götürməsi ölkəmizin islam aləmindəki liderlik mövqeyinin zirvəsi olacaqdır.

Azərbaycan bu gün həm Cənubi Qafqazda sülhün və dayanıqlı inkişafın memarı, həm də islam dünyasını bir araya gətirən modern və etibarlı ölkədir. Təşkilatla qurulan bu sıx tərəfdaşlıq ölkəmizin global nüfuzunu artırmaqla yanaşı, islamın həqiqi mədəni dəyərlərinin - sülhün, dözümlülüyün və inkişafın dünyada düzgün təbliğinə xidmət edir.

*Yasəmən MUSAYEVA,
"Azərbaycan"*

Tərəfdaşlarımız

Azərbaycanla əməkdaşlıqda onilliklərin sınağından çıxan "Eni"

İtaliyanın dünyaşöhrətli "Eni" şirkəti Azərbaycana "Əsrin müqaviləsi"nin həyata keçirildiyi ilk vaxtlardan gəlib. Şirkətin SOCAR-la (Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Şirkəti) əməkdaşlığı və tərəfdaşlığı bu gün də davam edir və bir sıra istiqamətləri əhatə edir.

Əməkdaşlığın istiqamətlərindən biri karbohidrogenlərin kəşfiyyatı və hasilatıdır. Belə ki, tərəflər Azərbaycanın Bakıda IV İslam Həmrəyliyi Oyunlarının yüksək səviyyədə təşkili ictimai vasitəsilə mədəni birliyimizi nümayiş etdirdi.

Onilliklərdir Azərbaycanın etibarlı tərəfdaşı kimi sınaqdan keçən "Eni"

Heydər Əliyev adına Bakı-Tbilisi-Ceyhan (BTC) əsas ixrac neft kəmərinin 10 səhmdarından biridir və layihədə 5 faiz iştirak payına malikdir. 2024-cü ildə SOCAR-la "Eni" arasında Anlaşma Memorandumu imzalanıb. Prezident İlham Əliyev dəfərlə bu şirkətin rəhbərlərini qəbul edib, həmin görüşlərdə əməkdaşlığın perspektivləri müzakirə olunub.

Bu iki şirkət üçüncü ölkələrdə birgə layihələrdə də tərəfdaşlıq edirlər. Məsələn, SOCAR "Eni"nin operatoru olduğu Kot-d'İvuardakı nəhəng "Baleine" neft-qaz yatağında 10 faiz paya sahib olub.

"Baleine" Qərbi Afrikada son illərdə aşkar edilmis ən iri neft-qaz yataqlarından biri sayılır. Dənizdə yerləşən nəhəng yataq 2021-ci ildə kəşf edilib və 2023-cü ildə hasilata başlayıb. Bu yataq dəniz səviyyəsindən təqribən 1200 metr dərinlikdə "məskunlaşıb". "Baleine" Afrikada ilk xalis sıfır emissiyalı dəniz neft-qaz layihəsidir.

SOCAR "Baleine" yatağının işlənməsi layihəsində iştirak payının alınması ilə bağlı sazişi "Eni S.p.A." şirkəti ilə bu ilin yanvarında imzalayıb. Bu saziş SOCAR-ın Afrika qitəsinin zəngin neft-qaz resurslarına çıxışı təmin

etməklə yanaşı, şirkətin global genişlənmə strategiyasına tam uyğundur. Sənədə Dünya İqtisadi Forumunun illik toplantısı çərçivəsində SOCAR-ın prezidenti Rövnəm Nəcəf və "Eni S.p.A." şirkətinin baş icraçı direktoru Klaudio Deskalsi imza atıblar.

Qeyd edək ki, hazırda "Baleine" yatağında işlənmənin 1-ci və 2-ci mərhələləri çərçivəsində gündəlik 62 min bareldən artıq neft və 2,1 milyon kubmetrdən çox qaz çıxarılır. 4 milyard dollar investisiya ilə təsdiqlənən və inşaatı davam edən 3-cü mərhələnin işə düşməsi ilə hasilatın gündəlik 150 min barel neftə və 5,7 milyon kubmetr qaza çatdırılması gözlənilir. Yataqdakı neftin potensial həcmindən təxminən 2,5 milyard barel, təbii qaz ehtiyatlarının isə 3,3 trilyon kubfut (93,4 milyard kubmetr) olduğu təxmin edilir.

Şirkətlər üçüncü ölkələrdə yeni təşəbbüslərdə və birgə layihələrdə əməkdaşlığın genişləndirilməsini düşünür.

SOCAR-la "Eni"nin əməkdaşlığının digər bir istiqaməti isə biyanacaq və "yaşıl enerji" keçididir. Belə ki, Azərbaycanca biyanacaq istehsalı üzrə birgə pilot layihələr, dekarbonizasiya, istixana qazı emissiyalarının azaldılması üzrə potensial əməkdaşlıq nəzərdə keçirilir. Eləcə də kənd təsərrüfatı tullantılarından (və ya təkrar emal olunan bitki yağlarından) istifadə etməklə ənənəvi neft emalı zavodlarının biorefineriyalara çevrilməsi imkanları araşdırılır.

Perspektivdə qaz infrastrukturunu və texnologiya mübadiləsi sahələrində əməkdaşlığın genişləndirilməsi məsələləri də durur. Hazırda milli və beynəlxalq qaz nəqli infrastrukturuna sahib olan SOCAR-la "Eni"nin əməkdaşlığı, eləcə də texnologiya transferi və süni intellekt-rəqəmsal infrastruktur kimi sahələrdə tərəfdaşlıq potensialına diqqət yönəldilib.

Bir qədər də dünyanın öndəgədən inteqrasiya olunmuş enerji və neft-qaz şirkətlərindən biri olan "Eni S.p.A."nin özü haqqında. Bu, global miqyasda fəaliyyət göstərən nəhəng İtaliya trans-

milli enerji şirkətidir. Dünyanın ən böyük neft-qaz korporasiyalarından biri olmaqla, bərpaolunan enerji və dekarbonizasiya sahəsində də həllər təqdim edir. Fəaliyyət sahəsi neft-qaz hasilatı və emalı, elektrik enerjisi istehsalı, innovativ enerjiyə keçiddən ibarətdir. "Eni" 1953-cü ildə təsis edilib, 71 500-ə yaxın əməkdaşı olan beynəlxalq bir qurumdur.

Fəaliyyətinin coğrafiyası da olduqca genişdir. Belə ki, dünyanın təxminən 62-79 ölkəsində neft və təbii qazın kəşfiyyatı, hasilatı, emalı və satışı sahələrində çalışır.

İstehsal gücünü isə gündəlik təxminən 1,73 milyon barel neft ekvivalenti hidrokarbonu hasilatı təşkil edir.

Qeyd etdiyimiz kimi, "Eni" şirkəti "yaşıl enerji" və texnologiya sahəsində də fəaliyyət göstərir. Özünün "Plenitude" törəmə şirkəti vasitəsilə 5,8 gəvə bərpaolunan enerji gücünə malikdir və biorefineriya fəaliyyətləri həyata keçirir.

"Eni"nin səhmdar strukturu da maraqlıdır. İtaliya hökuməti müxtəlif qurumlar (İqtisadiyyat və Maliyyə Nazirliyi və Cassa Depositi e Prestiti) vasitəsilə şirkətdə əhəmiyyətli paya (qızıl səhm daxil olmaqla təxminən 33 faiz) malikdir.

Devilənlərə əlavə edək ki, bu yaxınlarda iqtisadiyyat naziri Mikayıl Cəbbarov İtaliyaya işgüzar səfəri çərçivəsində "Eni" şirkətinin baş icraçı direktoru Klaudio Deskalsi ilə də görüşüb. Görüşdə SOCAR-la şirkət arasında əməkdaşlığın inkişafı müzakirə edilib. SOCAR-ın "Eni" ilə yeni təşəbbüslərdə iştirakı, həmçinin üçüncü ölkələrdə birgə layihələrdə mövcud əməkdaşlığın genişləndirilməsi imkanları nəzərdən keçirilib. Azərbaycanca biyanacaq istehsalı üzrə birgə pilot layihənin gedişi, enerji keçidi və texnoloji təcrübə mübadiləsi istiqamətində əməkdaşlıq perspektivləri barədə fikir mübadiləsi aparılıb.

*Flora SADIQLI,
"Azərbaycan"*

Makroiqtisadi sabitlik, güclü fiskal ehtiyatlar, möhkəm xarici mövqe

Dünya Bankının Azərbaycan iqtisadiyyatı barədə proqnozları nikbindir

Bu gün dünyada iqtisadi göstəriciləri yüksək olan ölkələrdən biri də Azərbaycandır. Son məlumatlara görə, ölkəmizin xarici borcu ümumi daxili məhsulun 5,6 faizinə bərabərdir, halbuki bir çox inkişaf etmiş ölkədə bu rəqəm 70-80, hətə 100-120 faizə çatır. Bundan əlavə, valyuta ehtiyatımız xarici borcumuzdan 20 dəfə çoxdur.

İqtisadiyyatın dinamik inkişafı, maliyyə sabitliyi, mükəmməl qanunvericilik bazası Azərbaycanı günün bu gün də xarici sərmayədarlar üçün cəlbəedici edir. Bu baxımdan dünyanın bu təlatümlü dövründə cari ildə Azərbaycan iqtisadiyyatına 20 milyard dollar investisiya qoyulması üçün sənədlərin imzalanması təsadüfi deyil.

Prezident İlham Əliyev Yeni Azərbaycan Partiyasının VIII Qurultayında ölkəmizin iqtisadi im-

kanları barədə demişdir: "Bizim bu gün potensialımız, - mən təkcə neft məhsullarını nəzərdə tutaram, - 30 milyon tondur. Bunun 7 milyon tonu Azərbaycan neftayırma zavodunda emal olunur, 23 milyon tonu isə xaricdə. Bax, bunu biz vaxtında etdik. Bir zavodu sıfırdan qurduq, iki zavod aldığımız. Bu gün 30 milyon ton neft məhsullarına sahib olan, - özü də tək yerdə yox, üç yerdə, - ölkələr də çox deyil".

Dünya Bankının 2026-cı ilin oktyabrında dərc etdiyi "Avropa və Mərkəzi Asiya üzrə İqtisadi İcmal" və Azərbaycan üzrə "Makro-Yoxsulluq İcmalı" da ölkəmizin global geosiyasi və iqtisadi qeyri-müəyyənliklər şəraitində makroiqtisadi sabitliyini, güclü fiskal ehtiyatlarını və möhkəm xarici mövqeyini qoruduğunu göstərir. Dünya Bankının məlumatına əsasən, 2026-cı ilin birinci yarısı Azərbaycanca dövlət büdcəsinin profisitit İÜDM-in 7 faizini təşkil edəcək.

Müqayisə üçün bildirək ki, 2025-ci ilin yekununda bu göstərici 2,6 faiz olmuşdu. Yüksək enerji qiymətləri ixrac gəlirlərini artırmaqla yanaşı, ölkəmizin xarici iqtisadi mövqeyini də əhəmiyyətli dərəcədə gücləndirib. Belə ki, cari hesabın profisititi 2025-ci ilin yekununda 4,4 faizdən 2026-cı ilin birinci rübündə İÜDM-in 9,5 faizinə yüksəlib. Ticarət profisititi isə 2025-ci ilin birinci yarısında 3,7 faizlə müqayisədə 2026-cı ilin eyni dövründə İÜDM-in təxminən 21 faizinə çatıb. Mərkəzi Bankın valyuta ehtiyatları isə təxminən 7 aylıq idxalı maliyyələşdirə biləcək səviyyəyə yüksəlib.

Onu da qeyd edək ki, Dünya Bankı Azərbaycanın güclü maliyyə mövqeyinin ilin sonunadək qorunacağını, 2026-cı ilin yekununda cari hesab profisitinin İÜDM-in 7, fiskal profisitinin isə İÜDM-in 4 faizini təşkil edəcəyini proqnozlaşdırıb.

İqtisadi İslahatların Təhlili və Kommunikasiya Mərkəzinin şöbə müdiri Rəşad Nəcəfli bildirib ki, büdcə, cari hesab və ticarət profisitlərinin eyni vaxtda yüksək səviyyədə qalması Azərbaycanın global enerji qiymətlərindəki dəyişikliklərə, geosiyasi riskləri və beynəlxalq ticarət marşrutlarında yaranan bələcək təzyiqləri qarşılamaq imkanlarını genişləndirir: "Bu maliyyə dəyərləri yalnız cari sabitliyin göstəricisi deyil, eyni zamanda iqtisadiyyatın yeni inkişaf mərhələsinin ma-

liyələşdirilməsi üçün strateji kapitaldır. Əsas məsələ mövcud üstünlüklərin qeyri-neft sektorunun genişlənməsinə, özəl investisiyaların təşviqinə, rəqəmsallaşmaya, insan kapitalına və məhsuldarlığın yüksəldilməsinə yönəldilməsidir. Belə yanaşma maliyyə dayanıqlığını uzaqmüddətli struktur rəqəbat qabiliyyətinə çevirə bilər" - deyir R.Nəcəfli vurğulayıb.

Dünya Bankı Azərbaycan iqtisadiyyatının 2026-cı ildə 1,2, 2027-ci ildə 1,8, 2028-ci ildə isə 1,9 faiz bö-

yuyacağını proqnozlaşdırır. Orta-müddətli perspektivdə artımın sürətlənməsi biznes mühitində islahatların davam etdirilməsi, qeyri-neft sahələrinə özəl investisiyaların artırılması və iqtisadi fəaliyyətin mənbələrinin genişləndirilməsi ilə əlaqələndirilir. Dünya Bankının hesabatında xidmətlər sektorunda artımın 2026-cı ildə 2,6 faizdən 2027-ci ildə 3,4, 2028-ci ildə isə 3,6 faizə yüksələcəyi bildirilir. Kond təsərrüfatında artımın 2027-ci ildə 2,2, 2028-ci ildə 2,4 faiz təşkil edəcəyi gözlənilir. R.Nəcəflinin fikrincə, bu proqnozlar qeyri-neft sahələrinin iqtisadi artımdakı rolunun tədricən güclənə biləcəyini göstərir.

Cari ilin iyun ayınadək iqtisadiyyata kredit qoyuluşlarının 12,1, əhəliyə verilən kreditlərin 13,3 faiz artımının maliyyə vasitəçiliyinin genişləndirilməsi ilə əlaqələndirilir.

Şöbə müdiri bankların xalis mənfəətinin 24,2, mümkün itkilər üzrə yaradılan ehtiyatların isə 16,4 faiz artımının sektorun həm iqtisadi fəallığı dəstəkləməsinə, həm də risklərə qarşı ehtiyat yaratmaq imkanlarını möhkəmləndirməsinə nümayiş etdirdiyini nəzərə çatdırıb.

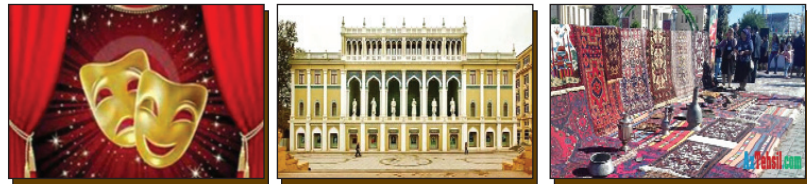
Ekspertin qənaəti belədir ki, Dünya Bankının hesabatının əsas mesajı ondan ibarətdir ki, Azərbaycan global qeyri-müəyyənliklər mərhələsinə əhəmiyyətli maliyyə ehtiyatları, aşağı dövlət borcu və güclü xarici mövqe ilə daxil olub: "Qarşıdakı dövrdə bu üstünlüklərin biznes mühitinin təkmilləşdirilməsi, özəl investisiyaların artırılması, texnologiya yenilənmə və insan kapitalının inkişafı ilə tamamlanması daha yüksək və dayanıqlı iqtisadi artım üçün möhkəm zəmin yarada bilər".

*Rüstəm KAMAL,
"Azərbaycan"*

Mədəniyyət

● Lətif Kərimov - 120

Xalça düyünlərinin sirlərini onun qədər bilən yox idi

"Bəzi jurnalistlər sözün qədrini bilmirlər. Yerli-yersiz hara gəldi səpələyirlər. Xahiş edirəm mənim haqqımda dəbdəbəli sözlər, cümlələr işlətməyəsiz" deyirdi o. "Azərbaycan dekorativ və təbiiqə sənəti sahəsində ən çox nə ilə fəxr edirsiniz?" sualına isə "Hələlik Azərbaycan xalçası və xalq təbiiqə sənətinin dövlət muzeyi ilə" deyə cavab verirdi.

Söhbət Azərbaycan xalça sənətinin mahir bilicisi, xalça sənətimizin ensiklopedist alimi, dünyaşöhrətli xalçaçı rəssam, sənətsünas alim, ekspert Lətif Hüseyn oğlu Kərimovdan gedir. O şəxsiyyətdən ki, Azərbaycanın qədim şəhəri olan Şuşada anadan olmuşdu. Rəssam özü haqqında deyirdi: "Torpaqdan irəli xalça görmüşəm. Anam Telli Hacınsib qızı xalçaçı idi. Onun toxuduğu

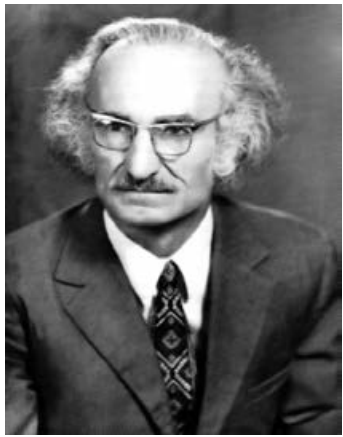
"Ləmpə", "Dəryanur", "Saxsıda güllər" çox adlı-sanlı olub. Mən o xalçaların üstündə iməklənmişəm, dil açmışam, yerimək öyrənmişəm. Təkcə anam deyildi xalçaçı. Bu sənət bizim Allahverənlər tayfasının çörək ağacı sayılırdı".

O, 1911-ci ildə ailəsi ilə İranın Məşhed şəhərinə köçmüş, orada xalçaçı Mirzə Ələkbər Hüseynzadədən bir sənətin sirlərinə yiyələnmişdi. 1929-cu ildə Bakıya döndən Lətif Kərimov 1930-cu ildən "Azərxaç" İstehsalat Birliyinin bədii-texniki rəhbəri olmuş, AMEA-nın Memarlıq və İncəsənət İnstitutunda şöbə müdiri işləmiş, 1960-cı ildən indiki Mədəniyyət və İncəsənət Universitetində pedaqoji fəaliyyət göstərmişdir. Onun eskizləri və başçılığı ilə "Əfşan" (1931, 1957), "Qonaqkənd" (1939), "Ləçəkturunc" (1952, 1982), "Şuşa" (1953), "Göy-göl" (1958), "Qarabağ" (1960), "İslimi" (1964), "Butalı" (1965), "Bahar" (1967, 1977), "Ağacı" (1974) "Şəbu-hicran" (1975), "Heyvanlar aləmində" (1976), "Zərxara" (1977), "Xətai" (1981), "Əsrlərin nəğməsi" (1985) "Əcəmi" (1985), "Mehrabi Əcəmi" (1987) ornamental xalçaları, "Firdovsi" (1934), Nizami

Gəncəvinin "Xəmsə"sinin motivləri əsasında toxunmuş 5 məşhur xalça (1940-1941, Xalq rəssamları Qəzənfər Xəlqov, Nadir Axundov və Məmmədli Şirinovla birlikdə), "Səməd Vurğun" (1956), "Avtoportret" (1956), "Nəriman Nərimanov" (1959), "Molla Pənah Vəqif" (1967), "Məhəmməd Füzuli" (1972), "İmadəddin Nəsimi" (1974), "Səfiəddin Urməvi" (1975), "Memar Əcəmi" (1976) və başqa süjetli xalçalar toxunmuşdur. L.Kərimov həmçinin Nizami adına Azərbaycan Ədəbiyyatı Muzeyi və Moskvada yerləşən Azərbaycan pavyonunun portalları, təqları və interyerlərini bəzəyən müxtəlif memarlıq ornamentlərinin müəllifi idi.

Sənətsünas alim incəsənət tariximizdə çox nadir şəxsiyyətlərdəndir ki, yaradıcılığında praktika ilə nəzəriyyəyə paralel olaraq inkişaf edib. O, Şərq mədəniyyətinin, islam sənətkarlığının ən inco mətləblərindən xəbərdar idi, Şərq ornament simvolyasını, fəlsəfəsini elmi əsaslarla araşdırıb, fundamental elmi əhəmiyyətə malik monoqrafiyalar nəşr etdirib. Onun 3 cildlik "Azərbaycan xalçası" adlı kitabı, xüsusən də birinci cildi nəşr olunanndan qısa müddət sonra bütün dünyaya yayılmışdı və dünya sənət biliciləri arasında yüksək rəğbət qazanmışdı. L.Kərimova Avropa, Amerika, Şərq ölkələrindən məşhur xalçasünas alimlər və ekspertlər çoxsaylı məktublar göndərmiş, xalçanın qiymətli fikirlər söyləmişlər. L.Kərimovun xalq sənətindən qaynaqlanan dərin bilik və bədii zəkası nəticəsində toxunmuş yeni xalçalar özünün kompozisiya quruluşu, rəng həlli, bədii estetik əhəmiyyəti və texniki işlənilmə xüsusiyyətlərinə görə XX əsr Azərbaycan incəsənətinin ən qiymətli xəzinəsi hesab olunur. Onun təşəbbüsü və söyi sayəsində Bakıda Xalça Muzeyi yaradılmış, həmçinin xalça simpoziumu təşkil olunmuş, dünya xalçasünas alimləri simpoziumda iştirak etmişdir. Xalçaçı rəssamın Moskvə (1954), London (1986), Bakı (1987) və başqa şəhərlərdə fərdi sərgiləri keçirilmişdir.

L.Kərimov 1950-ci ildə xalça sənətimizlə bağlı apardığı fundamental elmi tədqiqat və araşdırmalarına görə sənətsünaslıq namizədi elmi dərəcəsi

almışdır. Onun əhatəli elmi və bədii yaradıcılıq fəaliyyəti yüksək qiymətləndirilmişdir. O, SSRİ Dövlət mükafatı laureatı (1950), Əməkdar incəsənət xadimi (1955), Xalq rəssamı (1960), "Xalqlar Dostluğu" ordeni (1986) kimi yüksək fəxri ad, mükafat və ordenlərə layiq görülmüşdür. Müstəqillik illərində Prezident İlham Əliyevin səərəncamı ilə xalçaçı rəssam, sənətsünas alimin 100 illik yubileyi qeyd olunmuşdur.

L.Kərimov 1983-cü ildə "Kommunist" qəzetində dərc olunmuş məqaləsində yazırdı: "Uzun illərdən bəri görmək arzusunda olduğum məşhur "Şeyx Səfi" xalçasının qarşısında dayanıb gözümlü ondan çəkə bilmirdim. XVI əsrdə Təbrizdə toxunmuş bu nadir xalının hər bir xırda detallı, ilmasını gözədən keçirdikcə, onu yaradan vurtioz rəssamın ustalığı, bu bədii əsərin toxucularının məharəti qarşısında öz heyratımı və sevincimi gizlədə bilmirdim. Təbriz rəssamlarının bu ölməz işini davam etdirmək üçün həmin rəssamların xatirələrinə yeni bir Şeyx Səfi xalçası yaratmağı qərara aldım". Bu sətirləri nəzərdən keçirərkən rəssamın xalqına, millətə necə bağlı sənət xadimi olduğunu bir daha duymaq olur.

Lətif Kərimovun həyatı və yaradıcılığı haqqında tanınmış sənətsünaslar, rəssamlar, eyni zamanda dünyanın tanınmış sənət adamları yüksək fikirlər söyləyiblər. Ona həsr olunmuş yüzlərlə məqalələr yazılıb, bədii və elmi yaradıcılıq fəaliyyətinə dair kitab və monoqrafiyalar nəşr edilib. Sənətsünaslıq doktoru, professor Kübra Əliyeva "Qobustan" jurnalında müəllimi L.Kərimovla bağlı məqaləsində yazmışdır: "Azərbaycan rəssamı Əzim Əzimzadə ona "ornamentin aləmi deyirdi". Akademik Ə.Salamzadə Lətif müəllimi özünün məsləhətçisi sayırdı. Alim, memar L.Bretanski onu "gözən ensiklopediya" adlandırmışdı".

"Xalçaçılıq elmində o, nadir istedaddır. Rəssam, xalça ustası keçmişdə də olmuş, indi də az deyil, lakin bu sənətin tarixini,

elmi-nəzəri rəssamlıq və texniki ifaçılıq cəhətlərini özündə birləşdirən, indiyə qədər bağlı qalan "düyünlərin" sirlərini açan alim, sənətkar isə yəqin ki, olmamış, yoxdur və olmayacaq", - deyə AMEA-nın müxbir üzvü, sənətsünaslıq doktoru B.V.Veymarn "...ölkəmizdə hələ də sənətin müxtəlif sahələrində Lətif Kərimov kimi hərtərəfli istedadla malik bir sənətkar yetişməyib... L.Kərimov zəngin xalq yaradıcılığından bəhrələnən novator rəssamdır", - deyə yazırdı.

Tanınmış İngiltərə sənətsünası Levi Kepati isə fikirlərini belə bildirmişdir: "Hər bir xalçamızı öz-özlüyündə bir incəsənət əsəri, onların ornamentləri isə nadir və zəngindir. Doğrudan da, bu xalçalar dahiyanə sənət əsəridir".

"L.Kərimov ornamentin ənənəvi formalarının mahir ustası olmaqla bərabər, dərin müasirlik hissində də malikdir. Bu da onun yaradıcılığında ən qiymətli cəhətdir", - deyə SSRİ Rəssamlıq Akademiyasının baş elmi işçisi, sənətsünaslıq elmləri namizədi S.Temer vurğulamışdır.

Xalq rəssamları Mikayıl Abdullayev və Böyükağa Mirzəzadə isə L.Kərimovun yadda qalan portretlərini yaratmışlar.

Sənətsünas alim Kübra Əliyeva müəllimi L.Kərimovun anasının 160, bacısının 116 il yaşıdıqlarını qeyd edərək yazır: "O inanırdı ki, azı 100 il yaşayacaq. Bəlkə də xalqımızın başına gələn bu bəlalər olmasaydı, o yaşayardı. Vəfatına bir ay qalana qədər yazan, yaradan bir sənətkarın ölümünə səbəb həmin 19-20 Qara Yanvar gecələri oldu. O gecə İnşaatçılar prospektindəki evyannından Bakıya yağan gəlləbarana, insan qırğına baxan sənətkar mənən məhv oldu".

Bu il xalçaçı rəssam və alimin anadan olmasından 120, vəfatından isə 35 il ötür. Ömrünü Azərbaycan incəsənətinə, xalçaçılıq sənətimizin çiçəklənməsinə sərf etmiş, adını sənət xəzinəmizi yeniyeni icilərle zənginləşdirmiş L.Kərimov özünün bədii və elmi yaradıcılıq fəaliyyəti ilə incəsənət tariximizdə əbədi qalacaq.

Əsəd QULİYEV,
Rəssamlar İttifaqının üzvü,
sənətsünas

● Kino tariximiz

Günü bu gün də susmayan "Tütək səsi"

Azərbaycan kino sənətinin "Qızıl Fondun"u bəzəyən, illər keçsə də dəyərini və təsir gücünü itirməyən ələ sənət əsərləri var ki, onlar sadəcə bir dövrün mənzərəsini deyil, insan ruhunun ən dərin qatlarını tamaşaçıya çatdırır. Görkəmli yazıçı İsa Hüseynovun (Muğanna) "Tütək səsi" və "Saz" povestlərinin motivləri əsasında tanınmış rejissor Rasim Ocaqov tərəfindən 1975-ci ildə ekranlaşdırılan "Tütək səsi" filmi məhz belə unudulmaz şedevrlərdəndir.

Filmin premyerası 1976-cı ildə olmuşdur. Mühəribənin gətirdiyi ağrı-acını, arxa cəbhədə yaşayan insan dramını, itki və ümidin paralelliyini böyük ustahqla təsvir edən bu ekran əsəri milli kinomuzun fəlsəfi-psixoloji dram janrında qazandığı ən böyük uğurlardan biri hesab olunur. Rejissorun kamerası tamaşaçıni top-tüfəng səslərinin eşidilmədiyi, lakin hər bir evdə, hər bir ürəkdə mühəribənin amansız izlərinin daşındığı kiçik bir Azərbaycan kəndinə aparır və burada cərəyan edən hadisələr fonunda böyük boşluğu suallara cavab axtarı.

Arxa cəbhənin ümid dolu acısı

Film İkinci Dünya müharibəsi illərində Azərbaycan kəndinin ağır, məşəqqətli güzəranını canlandırır. Sijet xətti cəbhəyə gedən kişilərin yerini doldurmağa çalışan qadınlara, qocaların və uşaqların fədakar əməyi, eyni zamanda gözəlti və qorxu içində keçən günləri üzərində qurulub. Ekran əsərində mühəribənin fiziki dağıntıları yoxdur, burada əsas dağıntı və sınaq insanların daxili dünyasında, mənəviyyatında baş verir.

Kəndə gələn hər "qara kağız" (ölüm xəbəri) insanları sarsıdır, lakin onları ümiddən və bir-birinə dayaq olmaqdan məhrum edə bilmir. Rejissor Rasim Ocaqov və ssenari müəllifi İsa Hüseynov tamaşaçıya göstərir ki, arxa cəbhədə gedən mübarizə ön cəbhədəki döyüşlərdən heç də az əhəmiyyətli və az ağrılı deyil.

Tapdığın tütəyindən çıxan səslər sadəcə musiqi deyil, o, mühəribənin amansızlığına qarşı bir etiraz, kənd adamlarının qəlbindəki gizli ümidlərin dillənməsidir. İnsanlar "qara kağız"ların qorxusu altında yaşayarkən tütəyin səsi onlara həm təsəlli verir, həm də yalalarını göynədir.

Xarakterlər qalereyası

"Tütək səsi" filmi uğurlu edən ən mühüm amillərdən biri onun zəngin və dolğun xarakterlər qalereyasıdır. Filmdəki hər bir obraz Azərbaycan insanının xarakterik xüsusiyyətlərini özündə birləşdirir. İsfəndiyar kişi (Məmmədza Şeyxzamanov) kəndin əla saqqalı, müdrikliyin və təmkinin simvoludur. O, hamının dərdinə şərik olmağa, insanları bu ağır sınaqdan üzünə çıxarmağa çalışır. M.Şeyxzamanovun daxili özəməti və səmimi oyunu obrazı unudulmaz edir. Filmdə İsfəndiyar kişinin sadə ifadəti yəni "Ruhani"dir. Bu epizod 9 dubla çəkilmişdir. Aktrisa Xəliddə Quliyevanın dediyinə görə, İsfəndiyar kişini canlandıran Məmmədza Şeyxzamanov hər dublda həqiqətən ağlayırmış.

Cəbrayıl (Mikail Volontir) filmin ən dramatik və ziddiyyətli obrazlarından biridir.

Mühəribənin gətirdiyi acılar onun xarakterini sırtləşdirsə də, daxilindəki insanlığı tamamilə yox edə bilməyib. Bu, kəndin nizamını saxlamağa çalışan, lakin daxilən böyük ağrılar yaşayan rəhbər obrazıdır. Onun hər bir hərəkətində arxa cəbhənin məsuliyyəti və cəsarətsizliyi hiss olunur. Tapdıq (Akif Əli)

gənc, enerjili və kəndin yükünü çiyinlərində daşıyan bir gəncdir. Onun ifadə obrazın emosional gərginliyini və daxili təmizliyini müəmməl əks etdirir. Kino lentində yer alan digər aktyorlar - Liya Eliava (Sayalı), Səfura İbrahimova (İsmət), Xəliddə Quliyeva (Milli) və digərləri öz rolları ilə kənd həyatının real, təbii mənzərəsini tamamlayırlar.

Tütək səsinin rəmzi mənasına gəldikdə qeyd etmək ki, filmin adında da əks olunan tütək səsi sadəcə bir musiqi alətinin avazı deyil, filmin baş qəhrəmanına çevrilən mistik bir rəmzdır. Bu səs itirilmiş dinc günlərin həsrətidir, şəhid olan ruhların doğma yurda pıçıldamasıdır, insanları ümidsizlikdən qoruyan, onlara yaşamaq və mübarizə aparmaq gücü verən mənəvi bir dayaqdır.

Filmin sonunda uzaqdan kəndə doğru gələn əsgərin konkret olaraq kim olduğu açıqlanmış, rejissor Rasim Ocaqov ekran əsərini "açıq sonluq" ilə bitirir. Bu səhnə Azərbaycan kinosunun ən güclü metaforalarından və rəmzi kadrlarından biri hesab olunur. Rejissor və ssenarist İsa Hüseynov bu naməlum əsgər obrazı vasitəsilə çox dərin fəlsəfi məsələlər ötürür. O əsgər kənddəki hər bir ailə üçün bir ümididir. O, İsfəndiyar kişinin mühəribədə olan oğulları, Sayalının oğlu, yaxud kənddəki digər anaların övladları ola bilər. Kimliyindən asılı olmayaraq, o, bütün kəndin gözələdiyi "Qələbə və geri dönüş" müjdəsidir. Uzaqdan əsgər silueti görünən kimi kənd camaatının hamısı bir nəfər kimi onun qarşısına qaçır. Rejissor bu səhnə ilə göstərir ki, mühəribə dövründə fərdi dərd anlayışı yoxdur, hamının acısı bir olduğu kimi, gələn bir nəfərin sevinci də hamınındır. Ümumiyyətlə, bu film Rasim Ocaqovun ilk

müstəqil rejissor işlərindən biri olmasına baxmayaraq, o, operatorluq keçmişindən gələn vizual həssaslıqla hər bir kadri bir rəsm əsərinə çevirmişdir. İşığın və kölgənin oyununu, personajların üz cizgilərindəki kədərini yaxın planda verilməsi filmin bədii təsir gücünü qat-qat artırır.

Rejissor Rasim Ocaqov ilə bəstəkar Aqşin Əlizadənin yaradıcılıq birliyi bu filmə özünün ən parlaq nöqtəsinə çatır. Rejissorun vizual olaraq kadra köçürdüyü kədər, işıq-kölgə oyununu və aktyorların üzündəki ifadəni bəstəkar notların səhri ilə tamamlayır. İşığın ritmi ilə musiqinin tempi ehtə tənzimlənilib ki, tamaşaçı özünü hadisələrin düz mərkəzində hiss edir. Filmin titrləri bitdikdən sonra belə, o sədaların qulaqlarda əks-səda verməsi məhz bu iki görkəmli sənətkarın sarsılmaz vəhdətinin nəticəsidir.

Hər zamanın ekran əsəri

"Tütək səsi" təkcə çəkildiyi dövrün deyil, bu gün də aktuallığını itirməyən sənət nümunəsidir. Film insana çətin anlarda belə, insanlığını qorumağın, fədakarlığın və doğma torpağa bağlılığın nə qədər ali bir hiss olduğunu xatırladır. Bir faktı da qeyd etmək ki, Rasim Ocaqov rejissor kimi bu ekran əsərini heç də təsadüfən seçmişdi. Yeniyetmə dövrü mühəribə illərinə təsadüf edən sənətkar arxa cəbhədə olan insanların ağır güzəranını, həyat şəraitini yaddaşına yazdığına, çətin, məşəqqətli günlərin acısını unuda bilmədiyinə görə minlərlə insanın taleyini şikəst edən mühəribə mövzusunda vizual ədəbiyyata çevirməyi qarşısına məqsəd qoymuşdu. Psixoloji dram janrında çəkilən film kinematoqrafik üstünlüyünə (texniki və yaradıcı heyətin peşəkarlığına) görə respublikamızda və ümumittifaq məkanında maraqla qarşılanmışdı. 300 min rubla başa gələn filmin 3 ay ərzində hazırlıq, 3 ay isə çəkiliş prosesləri aparıldı. Montaj prosesi də daxil olmaqla 10 ay müddətində hazırlanıb təhvil verildi.

Filmdə qrim rəssamı kimi çalışmış Əməkdar incəsənət xadimi Elbrus Vahidov ekran əsərini Moskvada Dövlət Kinematoqrafiya Komitəsinə təhvil verərək Bədi Şuradada təqdir olunduğunu, birinci kateqoriyada qəbul edildiyini söyləyir. Qeyd edir ki, həmin illər ümumittifaq məkanında İkinci Dünya müharibəsi mövzusunda yüksəksoviyətli filmlər çəkiliydi. Bədi Şuranın üzvləri "Tütək səsi" filminə baxdıqdan sonra onu mühəribə haqqında çəkilən dövrün ən yaxşı ekran əsəri adlandırmışlar.

İradə ƏLİYEVA,
"Azərbaycan"

Kukla Teatrının aparıcı aktyorlarından olan Rəhman Rəhmanov kiçik yaşlarından səhnənin vurğunu olub, 14 yaşından səhnəyə qədəm qoymuş. Bu sevgi ilə də aktyorluq peşəsinə yiyələnib. 1973-cü ildə Akademik Milli Dram Teatrının yarımcı heyətinin üzvü, 1974-cü ildən isə A.Şaiq adına Azərbaycan Dövlət Kukla Teatrının aktyoru olub.

O, musiqi məktəbinin 4-cü sinfində oxuyanda Kukla Teatrının kollektivi səyyar tamaşa götürür. Tamaşaya baxandan sonra onun üçün yeni dünya açılır. Rəhman Rəhmanov mətbuatda açıqlamalarında bildirib ki, bundan bir neçə il sonra təsadüfən bir elanla rastlaşıb: "Yazılmışdı ki, həvəskar aktyorlar axtarılır. Böyük həvəslə Lütfi Məmmədbəyovun 26-lar Mədəniyyət Sarayında fəaliyyət göstərən Xalq Teatrına getdim. Məndə nəse gördülər, başladılar fərqli rollar verməyə. Onda mənim 13-14 ya-

"Uşaqlar sevinəndə sanki dünyanı mənə verirlər"

şım olardı. İlyarın müxtəlif rollar oynadım. Bir gün Lütfi müəllim söhbət əsnasında bildirdi ki, yaxşı aktyorsan, gəl, səni Akademik Milli Dram Teatrının yarımcı heyətinə düzəldim. Həm professional səhnəni, həm də peşəkar aktyorları gör, onların tamaşalarına bax. Məmnuniyyətlə razılıq verib, orada işə başladım. Bir il sonra rejissor dostum teatrdə mənə dedi ki, Rəhman, mən Kukla Teatrının rejissoruyam, bəlkə sən də ora gələsən. Həmin rejissorun köməyi ilə 1974-cü il iyunun 1-də teatra gəldim. Həmin yer, həm də ali təhsilim olmadığına görə işə fəhlə kimi başladım. İlyarın fəhlə işlədim. O müddətdə mənə sınaq rolları verirdilər. Gördülər alınır, aktyor statusna götürülür. Beləliklə, taleyimi birdəfəlik bu teatra bağladım. İlk

rolum Anarın "Qaravəlli" əsəri əsasında hazırlanmış eyniadlı tamaşada Balaqədəş rolu oldu. Mən ən çox məhz o tamaşadan sonra kukla aktyoru kimi tanınmışam".

İstər dramatik, istərsə də komediya rollarının mahir ifaçısı olan sənətkar eyni zamanda

televiziyanın yumoristik verilişlərində də iştirak edirdi. Onun üzünə rolun böyütyü-kiçiyi yox idi. Oynadığı bütün rollara məsuliyyətlə yanaşan aktyor səhnədə çoxsaylı obrazlar yaradıb. Xüsusən Kukla Teatrında fərqlənib.

Bu teatrın səhnəsində Əli Səmədinin "Cubbulunun çərpələngi" (Div və qədəş), "Artıq tamah baş yarar" (Təpəgöz), Qeybullə Rəsulov və Ələsgər Səmədovun "Molla Nəsrəddin" (Molla Nəsrəddin), Abdulla Şaiqın "Üç nağıl" (Aparıcı), Anarın "Qaravəlli" (Balaqədəş), Rəhman Əlizadənin "Sindibadın xoşbəxtlik adasına səyahəti" (Oğru), "Hamam hamam içində" (Döve), "Dəmdabaca" (Polis), Mirzəzadə Atoşın "Cırdan" (Div), Hikmət Ziyannın "Əkiz qardaşlar" (Səfor), Sabir Məmmədovun

"Tülkünün aqibəti" (Baş sığın), Nadir Zəmanov və Məmməd Məmmədovun "Səforin nağılı" (Xəlifə), Əli Səmədinin və Abdulla Qüdrətin "Əzəbli günlərin sonu" (Qoca zənci), Rada Moskovanın "Hara qaçırsan dayca" (Balaqan sahib), Vaymil Rabadinin "Zəncirlənmiş Pəri" (Zalım), Əli Vəliyevin "Madarın dastanı" (əkinçi), Eldəniz Quliyev və Azər Əbilovun "Dədə Qorqud" (Təpəgöz), Şahmar Hüseynovun "Səhrli güzgü" (Baba), Firuz Məmmədovun "Ac qulağım, dinc qulağım" (Buğa), Rada Moskovanın "Əlibaba və qırx quldur" (Qasım), Həsənağa Hüseynovun "Saz əhvalatı" (Ayı və timsah), Əyyub Abbasovun "Şəngülüm-şəngülüm" tamaşalarında iştirak edir. R.Rəhmanov 2006-cı ildə monotaşalar festivalında Əy-

yub Abbasovun "Şəngülüm, şəngülüm" tamaşasındakı uğurlu çıxışına görə "Qızıl dəvş" mükafatına layiq görülmüş. Səhnədəki çıxışları ilə hər zaman alqışlanan və sevilən 70 yaşlı istedadlı Əməkdar artist Rəhman Rəhmanov 50 ildən çox səhnə fəaliyyətinə nəzər salanda həmişə deyir: "Mənim teatr sarıdan bəxtim gətirib. Rəhmətlik Həsən Turabov, Əliabbas Qədirov Milli Dram Teatrının direktoru olanda məni dəvət ediblər, getməmişəm. Hacıbaba Bağirov, Səyayış Aslan Musiqili Komediya Teatrının direktoru olanda dəvət edirlər, yəne rəzləşmədim. Həmişə bu teatra sadiq olmuşam. Uşaqlarla işləmək çox xoşdur. Bəzən 200-ə yaxın uşaq hamısı dinməzco tamaşaya baxır. Birdən özləri o tamaşanın personajları olurlar, özlərindən asılı olmayaraq səhnəyə qalxırlar. Uşaqlar sevinəndə sanki dünyanı mənə verirlər".

Rəhman SALMANLI,
"Azərbaycan"

Bakıda yeni park salınır

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin tapşırığı və tövsiyələrinə uyğun olaraq Bakı şəhərində yeni yaşıllıqlar, meşə massivləri, istirahət parkları və bağlar salınır, mövcud yaşıllıq sahələri daha da genişləndirilir. Bakı şəhərində yaradılan növbəti park paytaxtın Nəsimi rayonu 28 May küçəsində "The Ritz-Carlton Bakı" hotelinə qədər olan və daha əvvəllər Vaqon təmiri müəssisəsinin yerləşdiyi ərazidə salınır. Park üçün layihələndirilən torpaq sahəsi 10 hektara yaxın sahəni əhatə edir.

Xarici və təcürbəli yerli memarların birgə hazırladıqları müasir layihəyə əsasən, ərazinin mərkəzindən keçən Hüseyn Rəsulbəyov küçəsindəki avtomobil yolu parkın şimal-qərb sərhədinə köçürülür. 28 May və Hüseyn Rəsulbəyov küçələrinin kəsişməsindən park istiqamətinə

keçid üçün körpü-yerüstü piyada keçidinin inşası da nəzərdə tutulub.

Artıq layihədə nəzərdə tutulan yeraltı avtomobil dayanacağına tikintisinə başlanılıb. Həmçinin park ərazisində müxtəlif yaş qrupları üçün idman, uşaq oyun və tennis meydanları, süni göllər, amfiteatr və su rezervuarları quraşdırılacaqdır. Ərazidə piyadaların təhlükəsiz hərəkəti üçün tam şərait yaradılacaq, keçid meydanları, velosiped yolları çəkiləcək, bura dekorativ daşlar, qranit örtük çəkiləcəkdir.

Yeni parkın ərazisində böyük yaşıllıq sahələri salınaraq ağac və kollar əkiləcək, müxtəlif gül kompozisiyaları yaradılacaqdır.

Bu park ölkə başçısının paytaxtımızın parklar şəhərinə çevrilməsi istiqamətində gördüyü işlərin bir hissəsidir.

"Azərbaycan"

ADAU-da Beynəlxalq Tələbə Festivalı: mədəniyyətlər bir araya gəldi

Azərbaycan Dövlət Aqrar Universitetində (ADAU) Tələbələrin Beynəlxalq Mədəniyyət Festivalı keçirilib. Müxtəlif ölkələrdən olan tələbələri bir araya gətirən festival xalqların milli-mədəni irsinin, adət-ənənələrinin və mədəni müxtəlifliyinin nümayişi baxımından əlamətdar olub.

Festivalda çıxış edən ADAU-nun rektoru Zəfər Qurbanov bildirdi ki, universitet mühitində mədəniyyətlərarası ünsiyyətin, qarşılıqlı hörmətin və dostluq münasibətlərinin möhkəmləndirilməsi vacibdir.

Universitetdə təhsil alan əcnəbi tələbələr öz ölkələrini, milli mədəniyyətlərini və ənənələrini təqdim ediblər. Azərbaycanlı tələbələr də, Türkiyə, Hindistan, Rusiya Federasiyası, Macarıstan və Cənubi Afrika Respublikasını təmsil edən tələbələrin iştirakı festivalın beynəlxalq ruhunu daha da gücləndirib.

Proqramda Azərbaycanlı tələbələrin çıxışları, "Xalq Birliyi" rəqəsinin qrupunun təqdimatları, eləcə də müxtəlif ölkələrin tələbələrini musiqi və rəqəsinin nümayişi yer alıb. Milli geyimlər, musiqi nümunələri və mədəni təqdimatlar iştirakçılara ayrı-ayrı

xalqların mədəni dünyası və zəngin irsi ilə yaxından tanış olmaq imkanı yaradıb.

Festival yalnız bədii təqdimatlarla məhdudlaşmayaraq, tələbələr arasında ünsiyyətin genişlənməsinə, müxtəlif mədəniyyətlərin qarşılıqlı tanınmasına və dostluq əlaqələrinin möhkəmlənməsinə də xidmət edib.

ADAU-da təşkil olunan Beynəlxalq Tələbə Mədəniyyət Festivalı bir daha göstərib ki, universitetlər yalnız bilik və peşə bacarıqlarının formalaşdığı məkan deyil,

həm də xalqları, mədəniyyətləri və insanları birləşdirən mühüm platformadır. Təbiriyyətlə, Türkiyədən, Özbəkistandan, Tacikistandan və digər ölkələrdən gələn əcnəbi qonaqlar da iştirak ediblər.

Qeyd edək ki, hazırda Azərbaycan Dövlət Aqrar Universitetində (ADAU) 11 ölkədən 300-dən çox əcnəbi tələbə təhsil alır.

Maarif RZAYEV,
ADAU-nun "Aqrar Mütəxəssis" qəzetinin redaktoru

Bu gün bəzi yerlərdə yağış yağacaq

Azərbaycanda bu günə gözlənilən hava şəraiti açıqlanıb.

Milli Hidrometeorologiya Xidmətindən AZƏRTAC-a verilən məlumata görə, bu gün Bakıda və Abşeron yarımadasında hava şəraitinin dəyişkən buludlu olacağı, ararib tutulacağı, əsasən yağmursuz keçəcəyi proqnozlaşdırılır. Lakin axşam bəzi yerlərdə yağış yağacağı ehtimalı var. Şimal-şərq küləyi əsəcək. Havanın temperaturu gecə 13-15, gündüz 16-19 dərəcə isti olacaq. Atmosfer təz-

yiqi 769 millimetr civə sütunu, nisbi rütubət 55-65 faiz təşkil edəcək.

Azərbaycanın rayonlarında bəzi yerlərdə ararib yağış yağacağı gözlənilir. Bəzi şərq rayonlarında qısamüddətli leysan xarakterli olacağı, şimşək çaxacağı, dolu düşəcəyi ehtimalı var. Ayrı-ayrı yerlərdə ararib duman müşahidə ediləcək. Şərq küləyi əsəcək.

Havanın temperaturu gecə 12-15, gündüz 18-21, dağlarda gecə 0-5, gündüz 5-9 dərəcə isti olacaq.

"Qara qızıl"dan "yaşıl dünya"ya

Sustainable Fitch beynəlxalq reyting agentliyi SOCAR-ın ESG qiymətləndirməsini (environmental - ətraf mühit, social - sosial məsuliyyət və governance - korporativ idarəetmə) 43 bala yüksəldib. Reyting səviyyəsi dəyişməz qalsada, əldə olunan nəticə şirkətin ekoloji məsuliyyət, sosial siyasət və korporativ idarəetmə sahələrində həyata keçirdiyi təkmilləşdirmələrin göstəricisi kimi diqqət çəkir.

Bu gün dünyada şirkətlərin uğuru yalnız maliyyə göstəriciləri, istehsal həcmi və iqtisadi cəhətdən səmərəli olub-olmaması ilə ölçülmür. Ətraf mühitin qorunması, sosial məsuliyyət və şəffaf idarəetmə prinsiplərinə sadiqlik də fəaliyyətin əsas meyarları sırasında yer alır. Odur ki, SOCAR-ın ESG göstəricisinin 41 balıdan 43 bala yüksəlməsi şirkətin dayanıqlı inkişaf istiqamətində atdığı addımların qiymətləndirilməsi baxımından əhəmiyyətlidir.

Məlumat üçün bildirik ki, Sustainable Fitch 2021-ci ildə Fitch Group tərəfindən yaradılıb. Qurum investorların, maliyyə institutlarının və şirkətlərin dayanıqlı inkişafı ilə bağlı qərarlarını dəstəkləmək, ESG göstəricilərinin qiymətləndirilməsində şəffaflığı və müqayisəolunma imkanlarını artırmaq məqsədi daşıyır. Fitch Group 1913-cü ildə yaradılmış beynəlxalq maliyyə təhlili qrupudur. Baş ofisləri Nyu York və Londonda yerləşir. ABŞ-nin Hearst Corporation şirkətinə məxsus olan qrup kredit reytingləri, maliyyə təhlili və risklərin qiymətləndirilməsi sahəsində fəaliyyət göstərir. Fitch Group-a daxil olan Fitch Ratings kredit reytinglərinin müəyyənəndirilməsi ilə məşğul olur. Sustainable Fitch isə şirkətlərin ekoloji, sosial və korporativ idarəetmə (ESG) göstəricilərini qiymətləndirir. SOCAR-ın ESG göstəriciləri məhz Sustainable Fitch tərəfindən qiymətləndirilir.

Məlumdur ki, enerji bazarında fəaliyyət göstərən şirkətlər üçün şəffaflıq və etibarlı hesabatlılıq xüsusi əhəmiyyət daşıyır. Ona görə də beynəlxalq investorlar və maliyyə institutları qərar qəbul edərkən şirkətlərin iqtisadi nəticələri ilə yanaşı, ESG göstəricilərini də nəzərə alırlar. SOCAR-ın ESG məlumatlarının açıqlanmasını genişləndirməsi və hesabatlılıq prosesində aparıcı beynəlxalq standart və təcrübələrə istinad etməsi bu baxımdan müsbətdir.

Neft-qaz sektoru iqlim dəyişmələri və ətraf mühitin qorunması ilə bağlı çağırışların ən çox müzakirə olunduğu sahələrdəndir - bu, danılmaz faktır. İstixana qazı emissiyalarının azaldılması, təbii resurslardan səmərəli istifadə və ekoloji təsirlərin idarə olunması enerji şirkətlərindən sistemli və uzunmüddətli yanaşma tələb edir. Sustainable Fitch-in qiymətləndirməsində SOCAR-ın istixana qazı emissiyalarının azaldılması və ətraf mühitə təsirin idarə olunması sahəsində fəaliyyətinin təkmilləşdirilməsi də qeyd edilib. Bu istiqamətdə görülən işlər şirkətin ekoloji risklərə daha sistemli yanaşmasının və dekarbonizasiya gündəliyinə diqqətinin göstəricisidir.

Sosial məsuliyyətə gəlincə isə bu istiqamətə dayanıqlı inkişafın əsas tərkib hissələrindən biri hesab olunur. İnsan hüquqlarının qorunması, əmək münasibətlərinin beynəlxalq standartlara uyğun idarə edilməsi

və yerli icmaların dəstəklənməsi şirkətin cəmiyyət qarşısında məsuliyyətinin əsas elementləridir. Sustainable Fitch-in qiymətləndirməsində SOCAR-ın bu sahələr üzrə korporativ yanaşmaları və yerli icmalara dəstək təşəbbüsləri müsbət məqamlar kimi qeyd olunub.

Korporativ idarəetmənin səmərəliliyi şirkətin dayanıqlı fəaliyyətində mühüm rol oynadıq üçün SOCAR-ın qiymətləndirilməsi zamanı müstəqil auditor rəyləri, ikipilləli idarəetmə strukturu və ISO 31000 standartına əsaslanan risklərin idarə edilməsi sistemi nəzərə alınıb. Bu, şirkətə maliyyə, əməliyyat və ekoloji riskləri vaxtında müəyyənəndirilməyə, düzgün qərarlar qəbul etməyə və mümkün çətinliklərə hazır olmağa imkan verir.

SOCAR-ın ESG göstəricisinin 41 balıdan 43 bala yüksəlməsi ilk baxışdan belkə də kiçik dəyişiklik kimi görünə bilər. Amma bu faktın SOCAR üçün əhəmiyyəti böyükdür. Beynəlxalq reyting agentliyinin qiymətləndirməsi SOCAR-ın ESG idarəetməsinin təkmilləşdirilməsi istiqamətində müəyyən irəliləyiş əldə etdiyinə göstəricisidir. Onu da qeyd etmək vacibdir ki, ESG reytingi ənənəvi kredit reytingi ilə eyni

deyil. ESG qiymətləndirməsi, sadəcə, şirkətin dayanıqlılıq göstəricilərinə və ətraf mühitə, eləcə də cəmiyyətə təsirinə yönəlib. Özlüyündə şirkətin borclarını ödəmək qabiliyyətinə verilən qiymət hesab edilmir.

Göründüyü kimi, SOCAR-ın ESG göstəricisinin yüksəlməsi şirkətin ekoloji məsuliyyət, sosial siyasət və korporativ idarəetmə sahələrində fəaliyyətinin təkmilləşdirilməsi baxımından müsbət nəticədir. Reyting səviyyəsinin belə qalması qarşıda görülməli əlavə işlərin də olduğundan xəbər verir. Gələcəkdə ESG məlumatlarının açıqlanmasının genişləndirilməsi, ekoloji göstəricilərin yaxşılaşdırılması və podratçılarla bağlı şəffaflığın artırılması bu istiqamətdə irəliləyişə töhfə verə bilər.

Dayanıqlı inkişaf müasir enerji şirkətləri üçün yalnız zərurət deyil, həm də uzunmüddətli fəaliyyətin vacib şərtidir. SOCAR-ın bu sahədə əldə etdiyi nəticələrin davamlı olması isə müəyyən edilmiş hədəflərin ardıcıl həyata keçirilməsindən, şəffaf hesabatlılığın gücləndirilməsindən və beynəlxalq təcrübələrin tətbiqindən asılıdır.

Züleyxa ƏLİYEVA,
"Azərbaycan"

Almaniya şirkətləri Azərbaycana qida sektoru üçün innovativ həllər təklif edir

Həmin şirkətlər qabaqcıl ekspert təcrübəsi, innovativ texnologiyalar və dayanıqlı həllər təklif edərək qida sahəsində Azərbaycanla əməkdaşlıq üçün əhəmiyyətli potensialın olduğunu bildirirlər.

Bu barədə Almaniya Federativ Respublikasının Azərbaycandakı diplomatik

missiyası rəhbərinin müavini Tereza Lyunnemann Bakıda keçirilən Almaniya-Azərbaycan biznes konfransında bildirib. "Made in Germany" brendinin üstünlüklərinə dair fikirlər çox zaman klişe olaraq dəyərləndirilir, ancaq mövcud şəraitdə bu, realıya tam uyğun gəlir. Alma-

niya şirkətləri dəyərli təcrübə, davamlı texnoloji həllər və digər imkanlar təqdim etmək gücündədir, Azərbaycan isə aqrar-sənaye kompleksinin müasirləşdirilməsi və yerli əlavə dəyərini yüksəldilməsi istiqamətində mühüm potensial ortaya qoyur", - deyər diplomat bildirib.

Əlcəzair Azərbaycana neft-qaz sahəsində əməkdaşlıq təklif edir

Əlcəzair geoloji kəşfiyyat üçün 7 blok özündə birləşdirən "Algeria Bid Round 2026" beynəlxalq tenderində iştirak etmək üçün Azərbaycanın neft-qaz şirkətlərinə dəvət göndərib.

Təklif Moskvada keçirilən Qaz İxrac edən Ölkələr Forumunun (GECF) 28-ci nazirlər görüşü çərçivəsində Əlcəzairin dövlət naziri, karbohidrogenlər qurumunun rəhbəri Məhəmməd Arkab tərəfindən energetika naziri Pərviz Şahbazovla görüş zamanı edilib.

Danışqlar zamanı iştirakçılar karbohidrogen sektorunda Əlcəzair və Azərbaycan arasındakı ikitərəfli əlaqələrin hazırkı səviyyəsini təhlil edib və tərəfdaşlıq əlaqələrinin möhkəmləndirilməsi və genişləndirilməsi

masi istiqamətlərində müzakirələr aparılıb. "Tərəflər həmçinin neft-qaz sahəsində, xüsusən də quyu xidmətləri, yataqların mənimlənməsi, karbohidrogen xammalının nəqli, neft emalı və neft-kimya, eləcə də neft-qaz sektoru ilə bağlı digər fəaliyyət sahələri üzrə qarşılıqlı əlaqələrin inkişafının perspektivli istiqamətlərini nəzərdən

keçiriblər. Bu kontekstdə hər iki ölkənin müəssisələri, ilk növbədə "Sonatrach" konserni və Azərbaycan Dövlət Neft Şirkəti (SOCAR) arasında karbohidrogen sənayesində dəyər zəncirinin bütün həlqələrində investisiya imkanları və tərəfdaşlıq perspektivləri təhlil edilib", - nazirlikdən verilən məlumata qeyd olunub.

Bundan əlavə, tərəflər diqqəti neft-qaz sənayesinin müxtəlif sektorlarında məhsuldarlığın və fəaliyyətin səmərəliliyinin artmasına xidmət edəcək praktik təcrübə, texniki və texnoloji sərəfə mübadiləsinin intensivləşdirilməsini, eləcə də peşəkar hazırlıq və kadr potensialının artırılması sahəsində qarşılıqlı əlaqələrin dərinləşdirilməsinin əhəmiyyətinə yönəldiblər.

"Həzi Aslanov-İçərişəhər" sahəsində birbaşa hərəkət bərpa olunub

"Bakı Metropoliteni" QSC-dən verilən məlumata görə, dalan yolları istismara verilməzdən əvvəl texniki tələblərə uyğun olaraq təsərrüfat qatırı ilə əndəzə ölçüləri yoxlanılıb, yüksək gərginlik altında sınaq yürüşləri keçirilib. Yoxlamalar zamanı qatırların hərəkət təhlükəsizliyi, elektrik təchizatının etibarlılığı, eləcə də mühəndis-texniki və kommunikasiya sistemlərinin

təsdiqini tapıb və bütün standartlara cavab verən obyekti istismara qəbul olunub. Bununla da "Həzi Aslanov-Əhmədli" mənzilində məkik hərəkət ləğv edilərək "Həzi Aslanov-İçərişəhər" istiqamətində qatırların hərəkəti əvvəlki qaydada bərpa olundu. Qırıncı xətdə qatırlararası interval pik saatlarda 2 dəqiqə, digər vaxtlarda isə 2 dəqiqə 30 saniyədir. Xatırladaq ki, 1981-1987-ci illərdə inşa edilmiş yol dalanının izolyasiya qatı 20 il

dən artıq istismar müddətində qurultu suları və eroziya səbəbindən sıradan çıxdığı üçün ərazidə kompleks yenidənqurma aparılıb.

2025-2030-cu illər üzrə dövlət proqramı çərçivəsində Bakı Metropoliteni tərəfindən icra olunan bu layihə metropoliten infrastrukturunun müasirləşdirilməsinə və sənəşindəşmə təhlükəsizliyinin artırılmasına xidmət edir.

Rüstəm KAMAL,
"Azərbaycan"

BAŞ REDAKTOR

Bəxtiyar SADIQOV

Əlaqə telefonları:

Qəbul otağı	- 539-68-71,	Beynəlxalq həyat, idman və
Baş redaktor müavini	- 538-86-86, 538-35-55	informasiya şöbəsi - 539-63-82, 432-37-68
Məsul katib	- 539-43-23,	Humanitar siyasət şöbəsi - 538-56-60, 434-55-58
Məsul katib müavini	- 539-44-91,	İctimai əlaqələr şöbəsi - 539-49-20, 538-31-11,
Parlament və siyasət şöbəsi	- 539-84-41, 539-21-00,	Kompüter mərkəzi - 538-20-87,
İqtisadiyyat şöbəsi	- 538-42-32	Mühəssisatlıq - 539-59-33

AZ 1073, Bakı şəhəri,
Mətbuat prospekti 23L
"Azərbaycan
Nəşriyyatı" MMC
4-cü mərtəbə

azreklam@mail.ru

www.azerbaijan-news.az

Qeydiyyat № 1

"Azərbaycan" qəzetinin kompüter mərkəzində yığılıb sahifələnməmiş, "Azərbaycan Nəşriyyatı" MMC-nin mətbəəsində çap edilmişdir

Qəzetə dərc üçün göndərilən materiallar Azərbaycan dövlətinin məvqeyinə uyğun olmalıdır

Gündəlik rəsmi dövlət qəzeti

Tiraj 3272
Sifariş 1372

Qiyməti 60 qəpik